

Hausjärven kunta

Tilinpäätös 2020

SISÄLLYSLUETTELO

I	TOIMINTAKERTOMUS	4
1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.3	Luottamushenkilöorganisaatio	9
1.4	Tilivelvolliset kunnan organisaatiossa	10
1.5	Yleinen ja oman alueen kehitys	12
1.6	Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	14
1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
1.8	Kunnan henkilöstö	19
1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista asioista	20
2	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	22
3	Kokonaistalouden tarkastelu	25
3.1	Tilikaudentuloksen muodostuminen – tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	25
3.2	Toiminnan rahoitus – rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	27
3.3	Tase ja sen tunnusluvut	29
3.4	Ulkoiset kokonaistulot ja -menot	32
4	Kuntakonsernin toiminta ja talous	34
4.1	Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus	34
4.2	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	37
4.3	Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä	37
4.4	Konserniyhteisöille ja muille tärkeille yhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	38
4.5	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	43
5	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä	47
II	TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	48
1	Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen	48
2	Käyttötalousosan toteutuminen	55
2.1.	Kunnanvaltuusto	56
2.2.	Keskusvaalilautakunta	58
2.3.	Tarkastuslautakunta	59
2.4.	Kunnanhallitus	60
2.5.	Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus	67

Tilinpäätös 2020

2.6. Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus	78
2.7. Perusturvalautakunta	87
2.8. Sivistyslautakunta	105
2.9. Tekninen lautakunta	129
3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	144
4 Investointiosan toteutuminen	146
5 Rahoituslaskelmaosan toteutuminen.....	153
6 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tulojen toteutumisesta toimialoittain.....	155
1 Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase	156
2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	160
3 Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase	164
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	168
1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	169
1.1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät	169
1.2. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin	170
1.3. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut.....	170
1.4. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	170
2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	172
2.1. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	173
3. TASEEN LIITETIEDOT.....	175
3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	175
3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	179
3.3. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	185
4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEYKSIKKÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	187
4.1. Tuloslaskelman liitetiedot	187
4.2. Taseen liitetiedot	187
V LUETTELOT JA SELVITYKSET	190
5. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA	190

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kuntien talouden pelättiin viime vuonna romahtavan koronan aiheuttamisen ongelmien takia. Toisin kävi, vaikka valtiolle koitui koronavelkaa liki 20 miljardia euroa. Viime vuoden tilinpäätösarviot osoittavat, että kuntatalous vahvistui. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 1,7 miljardia euroa ylijäämäinen. Myös Hausjärven kunta teki ylijäämäisen tuloksen, johon osaltaan vaikutti valtion tuki koronatilanteessa kunnille. Hyvään tulokseen vaikutti myös kunnallisverotulojen kehittyminen odotettua paremmin ja menojen kasvaminen maltillisesti.

Valtioneuvosto totesi yhteistyössä tasavallan presidentin kanssa 16.3.2020 Suomessa vallitsevan valmiuslain (1552/2011) mukaiset poikkeusolot Koronaviruksen takia ja kehotti ihmisiä pysymään kotona ja työnantajia mahdollistamaan etätyön tekemisen. Hausjärven kunnassa tämä mahdollistettiin välillä 18.3.-31.5.2020 niille, joille se oli mahdollista. Myös koulut siirtyivät etäopetukseen. Varhaiskasvatuksen osalta toimintoja keskitettiin Ryttylän, Oitin ja Kirkonkylän päiväkodeihin kesäkuun loppuun asti. Elokuun alussa toiminnot palautuivat normaaleiksi kouluissa ja päiväkodeissa, vaikka Koronan asettamia maski- ja etätyösuosituksia noudatettiin koko vuoden.

Hausjärven kunta päätti ottaa hoidettavakseen TEM:in organisoiman yksityisyrittäjille suunnatun tuen. Tuen suuruus per/yritys on 2000 euroa. Kesäkuun loppuun mennessä saapuneita tukihakemuksia oli yhteensä 50, joille tukea oli myönnetty yhteensä 72 000 euroa. Hausjärven kunnan osuus TEM:in 250 miljoonan euron tuesta oli 355 429 euroa. Hallitus päätti 15.6.2020 valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien käytöstä luopumisesta.

Valtioneuvosto antoi tiedotteen 8.4.2020, joissa hallitus sitoutui ottamaan talouden nopeaa elpymistä tukevat toimenpiteet käyttöön. Päätösten mukaan valtio korvaisi koronakriisin vaikutuksia terveydenhuollolle ja kunnille. Hausjärven kunnalle olisi tulossa valtionosuuksien lisäystä 0,8 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa voitiin todeta, että lisäykset olivat kokonaisuudessaan Hausjärvelle 2,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 alkuperäinen talousarvio tehtiin 0,94 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Toteutunut tilikauden tulos on 3,08 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Verotulot ovat toteutuneet alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 0,75 miljoonaa euroa pienempinä ja muutettuun talousarvioon nähden 0,45 miljoonaa euroa suurempina. Valtionosuudet toteutuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 2,52 miljoonaa euroa suurempina. Kiinteistöjen ja tonttien myynnissä jäätin selkeästi asetetuista tavoitteista.

Tilinpäätös 2020

Kunta päätti osallistua yhdessä muiden Kanta-Hämeen kuntien kanssa tulevaisuuden SOTE-keskushankkeeseen, joille haettiin ja saatiin valtionavustuksia Sosiaali- ja terveysministeriöstä vuosille 2020-2023. Kunta hyväksyi jatkon myös Suomen kasvukäytävä –verkostosopimukselle vuosiksi 2020-2024. ICT-palvelut päätettiin järjestää omana toimintana 1.7.2020 alkaen. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelusopimus irtisanottiin Sarastian kanssa. Tilikaudesta 2022 alkaen palvelut tullaan ostamaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. Tarkasteluajanjaksona valmistui myös kunnan tilaama laaja palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sopeuttamistarpeista vuosina 2021-2022.

Oitin taajamasuunnitelma valmistui ja sen keskeisiksi kehityskohteiksi esitettiin asemanseudun ja Vaahterantien sekä Keskustien taajamakuvan kehittäminen. Työn jatkoksi päätettiin käynnistää Oitin oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatiminen taajamasuunnitelmassa rajatulle alueelle.

Investoinneissa Ryttylän koulu valmistui aikataulun mukaisesti 15.12.2020. Toteutuneet suunnittelu-, kilpailutus- ja rakentamiskustannukset vuosina 2017-2020 olivat yhteensä 7,27 miljoonaa euroa. Liikuntahallin rakentamiseen saatiin valtionavustusta 600.000 euroa. Lisäksi Ryttylän koulun ja liikuntahallin varustukseen käytettiin 0,41 miljoonaa euroa. Savelantien osalta kevyenliikenteenväylän rakentamisen aloittaminen siirtyi hankintaoikaisun johdosta seuraavaan vuoteen.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri teki vuonna 2020 ylijäämäisen tuloksen, johon vaikutti koronasta tulleet valtionavut sekä jäsenkuntien maksamat ylimääräiset kuntamaksusuodet, joilla katettiin edellisten tilikausien kertynyt alijäämä. Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän tulos budjetoitiin alun perin vuodelle 2020 -225.000 euroa alijäämäisenä ja se toteutui selvästi heikompana eli 1,46 miljoonaa euroa alijäämäisenä.

Kevään ja syksyn 2020 aikana Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri järjesti teams-webinaarit kuntien hallitusten jäsenille mm. sairaalahankkeen painelaskelmista ja elinvoimavaikutuksista Kanta-Hämeen kunnissa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri päätti joulukuun kokouksessaan Assi-Sairaalan rakentamisesta. Sairaalan rakentaminen alkaa keväällä 2021 ja hankkeen arvioidaan valmistuvan syksyllä 2026. Tavoitekustannukset ovat noin 308 miljoonaa euroa ja kokonaiskustannusarviossa varaudutaan noin 355 miljoonaan euroon.

Tilinpäätös 2020

Hausjärven kunnan ei parane tuodittautua hyvän tilanteen jatkumiseen. Tämän vuoden talousarvio on tehty niukasti ylijäämäiseksi ja sen toteutuminen tarkoittaa onnistumisia kaikilla osa-alueilla kunnan palvelutuotannossa. Sosiaali- ja terveystalouden sote-uudistus aiheuttaa kunnille koronaakin suuremmat sopeutustarpeet vuoden 2023 alusta alkaen. Kaikki kunnat veloitetaan alentamaan kunnallisveroa 13,26 prosenttiyksikköä. Osuus siirtyy hyvinvointialueille sote-palvelujen rahoittamiseen. Tulojen menetykset aiheuttavat haasteita, vaikka menot vähenevät. Skaalaedut pienevät mm. tukipalvelujen osalta, kun toimintoja ja käyttötaloutta ei ole mahdollista supistaa samassa suhteessa kuin mitä toiminnan volyymi pienenee. Lainakanta ei pienene ja investointien rahoittaminen käy nykyistä vaikeammaksi. Tämä voi aiheuttaa joillakin kunnilla paineita veronkorotuksiin, vaikka sote-uudistus vähentääkin veronkorotuspaineita. Kiinteistöveroilla on jatkossa entistä suurempi merkitys kuntien taloudelle.

Kiitän kaikkia tilinpäätösvuoden 2020 hyvää toiminnallisesta ja taloudellisesta tuloksesta.

Hausjärvellä 18.2.2021

Kunnanjohtaja Pekka Määttä

Tilinpäätös 2020

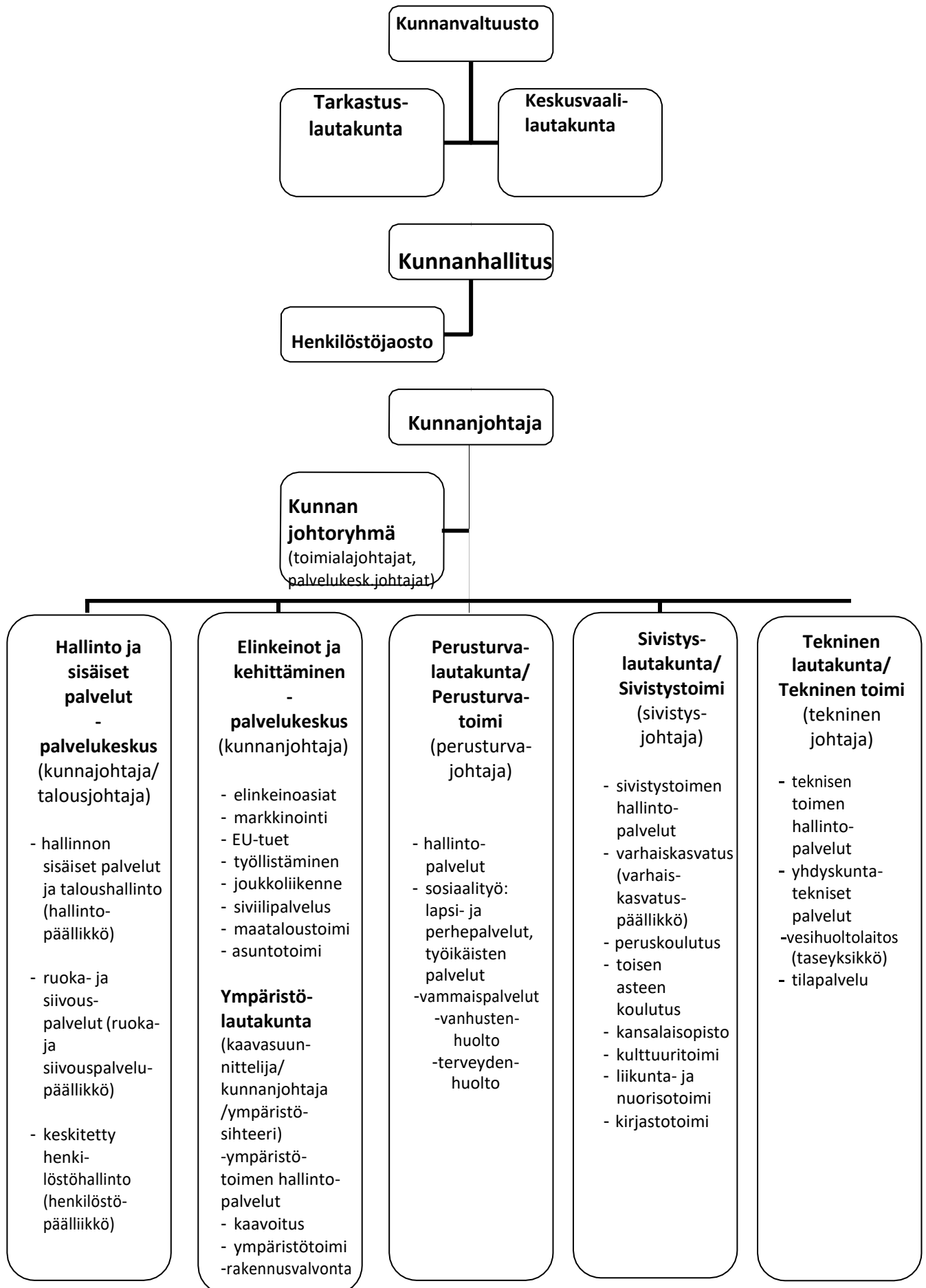
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2020 aikana kunnan hallinnossa tapahtui seuraavat muutokset:

- Tietohallintosuunnittelijan toimi perustettiin kunnanhallituksessa 27.8.2019. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja paikkaan valittiin Timo Pirinen 1.1.2020 alkaen.
- Asumispalveluvastaavan vaihdettua organisaatiota, virka muutettiin vanhuspalvelupäällikön viraksi henkilöstöjaostossa 19.11.2019. Vanhuspalvelupäällikkö vastaa tehostetun asumispalvelun lisäksi kotihoidosta. Vanhuspalvelupäällikön virka täytettiin tammikuussa, virassa aloitti 10.2.2020 Sari Valaja-Jokinen.
- Emännän tehtävää hoitanut Hanna Burke irtisanoutui 1.3.2020 alkaen. Emännän tehtäväkuva ja tehtävänimike muutettiin 31.3.2020 henkilöstöjaostossa palveluohjaajaksi. Palveluohjaajan toimesta aloitti Tiina Yildirim 1.3.2020 alkaen.
- Ympäristölautakunta valitsi 3.6.2020 kokouksessaan ympäristösihteerin virkaan Toni Haavisto 1.7.2020 alkaen. Toni Haavisto oli hoitanut ympäristösihteerin tehtäviä määräaikaisena 20.12.2018 alkaen edellisen ympäristösihteerin irtisanouduttua.
- ICT-tukihenkilön toimi perustettiin kunnanhallituksessa 26.5.2020. ICT-tukihenkilön tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat laaja-alaisesti käytön tukitehtävät Hausjärven kunnan ICT-laiteympäristössä. ICT-tukihenkilönä aloitti 23.7.2020 Mika Sipronen.
- Talousjohtaja oli työlomalla ajalla 11.6.–31.12.2020. Tänä aikana talousasiantuntijapalveluita hoiti vuokratyövoimana talousasiantuntija Emmi Virtanen ja kunnanjohtaja Pekka Määttänen.
- Kunnanhallitus päätti 15.12.2020 kokouksessaan irtisanoa teknisen johtajan.
- Kaavoituspäällikön virkanimike muutettiin kavasuunnittelijan virkanimikkeeksi henkilöstöjaostossa 14.5.2019. Paikka oli avoinna useampaan kertaan, mutta sitä ei saatu täytettyä vuoden 2019 aikana. Kavasuunnittelijan virassa aloitti Mari Niinistö 6.4.2020. Kavasuunnittelija irtisanoutui 21.9.2020 ennen koeajan päättymistä. Muilta osin kunnanjohtaja on hoitanut kavasuunnittelijan tehtäviä tilikauden aikana. Henkilöstöjaosto päätti 3.11.2020 muuttaa kavasuunnittelijan virkanimikkeen kaavoittajan virkanimikkeeksi. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja kaavoittajana aloitti Tuula Vuorinen 1.1.2021 alkaen.
- Kuntaan perustettiin taloussihteerin toimi kunnanhallituksessa 6.10.2020. Taloussihteerin toimenkuvaan kuuluu talousarvion ja tilinpäätösten avustavat tehtävät ja ohjeistus, kassavarojen seuranta ja arvonlisäveroasiat. Lisäksi taloussihteerin tehtäviin kuuluu kirjanpitoaineiston ja henkilöstön tietojen tarkistaminen ja selvittely, ostolaskut, laskutukset, raportointi, tilastot ja henkilöstöhallinnon avustavat tehtävät. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja taloussihteerinä aloitti Paula Palkia 1.1.2021 alkaen.
- Hausjärven kunnalle perustettiin ICT-suunnittelijan toimi kunnanhallituksessa 3.11.2020. ICT-suunnittelijan tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat laaja-alaisesti kunnan tietoteknisen ympäristön tekniset ratkaisut ja teknisen toimintaympäristön ylläpitotehtävät. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja ICT-suunnittelijana aloitti Tommi Kuparinen 25.1.2021 alkaen.

Kunnan organisaatiokaavio 31.12.2020 esitetään seuraavalla sivulla.

Tilinpäätös 2020

Tilinpäätös 2020

1.3 Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuuston valitsemat toimielimet:

Kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, perusturvalautakunta, sivistyslautakunta, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta sekä henkilöstöjaosto.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.12.2020

Suomen Keskusta	9
Kansallinen Kokoomus	7
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	6
Perussuomalaiset	2
Sitoutumattomat	2
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Vasemmistoliitto	1
<u>Vihreä liitto</u>	<u>1</u>
Yhteensä	29

Kunnanvaltuuston puheenjohtajisto

Puheenjohtaja	Arovuori Kyösti (kok)
I varapuheenjohtaja	Hietanen Satu (kesk)
II varapuheenjohtaja	Pokkinen Erkki (sit)
III varapuheenjohtaja	Masalin Kari (sd)

Valtuutetut ja jäsenyys valtuustoryhmässä

Nimi	Ryhmä	Nimi	Ryhmä	Nimi	Ryhmä
Aalinniemi Päivi	sd	Lokinperä Olli	kesk	Ristavaara Heini	kesk
Arovuori Kyösti	kok	Malin Kaisa	kesk	Roivas-Korhonen Soile	vas
Brotherus Ilkka	kok	Masalin Kari	sd	Ruottu Marko	kok
Hietanen Satu	kesk	Mäkinen Jari	sd	Silván Timo	kesk
Jaakkola Simo	kesk	Määttä Petri	ps	Suikkari Mika	sd
Juuri Anu	vas	Ollila Maaret	sd	Strähle Jarkko	kok
Kaitainen Tapani	kd	Pietilä Mimmu	sd	Tiippa Risto	kok
Kelzenberg Norbert	vihr	Pokkinen Erkki	vas	Tonteri Mika	kesk
Laine Jyri	kok	Pulli Auli	kesk	Ågren Mika	kesk
Laitinen Pekka	kok	Ratilainen Timo	ps		

Valtuuston kokoonpanossa vuoden 2020 aikana tapahtuneet muutokset

- Anne Hyvösen (vihr) kuoleman johdosta valtuustoon nousi Norbert Kelzenberg (vihr), muutos todettu valtuuston kokouksessa 23.6.2020

Tilinpäätös 2020

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet 31.12.2020

Suomen Keskusta	3
Kansallinen Kokoomus	2
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	2
Vasemmistoliitto	1
Perussuomalaiset	1
Yhteensä	9

Kunnanhallituksen puheenjohtajisto, muut jäsenet ja varajäsenet:

<u>Jäsenet</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Ristavaara Heini (kesk), puheenjohtaja	Miettunen Outi (kesk)
Mäkinen Jari (sd), I varapuheenjohtaja	Pietilä Mimmu (sd)
Tiippana Risto (kok), II varapuheenjohtaja	Heinonen Eeva (kok)
Jaakkola Simo (kesk)	Tonteri Mika (kesk)
Malin Kaisa (kesk)	Lokinperä Olli (kesk)
Ollila Maaret (sd)	Hirvenoja Liisa (sd)
Ratilainen Timo (ps)	Salminen Kari (ps)
Roivas-Korhonen Soile (vas)	Juuri Anu (sit)
Stråhle Jarkko (kok)	Laine Jyri (kok)

Muutokset kunnanhallituksen jäsenissä ja varajäsenissä vuonna 2020

Vuoden 2020 aikana kunnanhallituksen jäsenissä ja varajäsenissä ei tapahtunut muutoksia. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Pekka Määttänen.

Tilintarkastaja

Kunnan tilintarkastajana toimi KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö.

1.4 Tilivelvolliset kunnan organisaatiossa

Hausjärven kunnan hallintosäännön 35 §:ssä todetaan tilivelvollisuudesta seuraavaa: ”Kunnanvaltuusto määrittää luottamustoimielimet, joiden jäsenet ovat tilivelvollisia ja tilivelvolliset viranhaltijat virkanimikkeen tarkkuudella voimassa olevien sääntöjen ja talousarviorakenteen perusteella. Tilivelvolliset päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä tai tehtävien tai virkanimikkeiden muuttuessa.”

Kunnanvaltuuston/-hallituksen päätöksellä Hausjärven kunnan tilivelvolliset viranhaltijat vuonna 2020 on määritelty seuraavasti:

Käyttötalousosa

Toimielin	Tulosalue	Tilivelvollinen
Keskusvaalilautakunnan alaiset toiminnot		Hallintopäällikkö
Tarkastuslautakunnan alaiset toiminnot		Kunnanjohtaja
Kunnanhallituksen alaiset toiminnot:		Kunnanjohtaja
Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus		Talousjohtaja
	Ruoka- ja siivouspalvelut	Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus		Kunnanjohtaja
	Ympäristölautakunnan alaiset toiminnot	Kaavasuunnittelija/kunnanjohtaja
Perusturvalautakunnan alaiset toiminnot		Perusturvajohtaja
Sivistyslautakunnan alaiset toiminnot		Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunnan alaiset toiminnot (ml. vesihuoltolaitos)		Tekninen johtaja

Investointiosa

Toimielin

Kunnanhallitus

Perusturvalautakunta

Sivistyslautakunta

Tekninen lautakunta

Tilivelvollinen

Kunnanjohtaja

Perusturvajohtaja

Sivistysjohtaja

Tekninen johtaja

Rahoitusosa

Toimielin

Koko

rahoitusosa

Tilivelvollinen

Kunnanjohtaja

Kunnan toimielinten jäsenet ovat kuntalain mukaisesti tilivelvollisia.

1.5 Yleinen ja oman alueen kehitys

Yleinen talous- ja työllisyyskehitys

Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon ¹ mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymi laski 2,8 vuonna 2020.

Danske Bankin mukaan Suomen talous nousee koronavirusta edeltävälle tasolle tämän vuoden lopussa. Pääekonomisti Jukka Kuoppamäen mukaan Suomen talous on selvinnyt koronasta odotuksia pienimmin vaurioin. Uuden ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna 2,3 prosenttia ja ensi vuonna 3 prosenttia. Vuonna 2021 maailmantalous toipuu ja vetää viennin ja investoinnit nousuun. Kulutus elpyy selvästi ja palvelusektori toipuu.

Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva reaalitytö kasvoi 1,0 prosenttia. Tähän luetaan nettotulojen lisäksi myös hyvinvointipalvelut kuten julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Säästämisaste kasvoi 5,7 prosenttia eli merkittävästi.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 12,9 miljardia euroa alijäämäinen, alijäämää kasvatti erityisesti valtion tuet koronapandemiaan ja verotulokertymän pieneneminen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 2,4 miljardia euroa. Alijäämä oli 5,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ² mukaan Suomen 15-74 -vuotiaiden väestömäärä ³ on pysynyt lähes edellisen vuoden tasolla ollen 4 133 000 henkilöä (kasvua 5 000 henkilöä). Työllisiä oli vuoden 2020 joulukuussa 37 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli sen sijaan 29 000 vuoden takaista enemmän. Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista laski prosenttiyksiköllä, ollen joulukuussa 71,6 prosenttia. 15-74-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2020 keskimäärin 7,8%, kun se vuonna 2019 oli 6,7%.

Suomen väestömäärä 15–24-vuotiaiden ikäluokassa oli joulukuussa 5 000 vähemmän kuin vuonna 2019, yhteensä 608 000. Työttömien 15-24 -vuotiaiden osuus saman ikäisestä väestöstä oli 10,8 prosenttia vuonna 2020, kun se vuonna 2019 oli 9,0 prosenttia.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2020 joulukuussa 1 392 000 henkeä eli 14 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista ns. piilotyöttömiä oli 138 000, mikä oli 24 000 enemmän vuoden 2019 joulukuuhun verrattuna.

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden tilinpito 2020 [verkkajulkaisu]. ISSN=1795-8881.2020. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 15.3.2021].

² Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2020 [verkkajulkaisu]. Tilastokeskus 4.3.2021

³ Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa väestömäärään lasketaan kaikki 15 - 74 -vuotiaat

Tilinpäätös 2020

Kuntatalouden kehitys

Manner-Suomen kuntien tilinpäätösarvioiden 4 perusteella kuntien tilikauden ylijäämä oli vuonna 2020 noin 1,7 miljardia euroa. Investoinnit kasvoivat 5 prosenttia edellisvuodesta ja kuntien lainakanta kasvoi 7 prosentilla edellisvuodesta.

Manner-Suomen kuntien vuosikate kasvoi 97,1 prosenttia edellisvuodesta. Kunnat saivat koronatukea noin 3 miljardia euroa valtionosuuksina, -avustuksina ja verotulojen jako-osuuden muutoksella. Hausjärven kunnassa verotulot toteutuivat noin 0,6 prosenttia edellisvuotta suurempina, kun koko maassa kasvu oli keskimäärin 4 prosenttia. Valtionosuudet kasvoivat Hausjärvellä edellisvuodesta noin 24,1 prosentilla, kun maassa kasvu oli keskimäärin 27,2 prosenttia.

Manner-Suomen kunnissa tilikauden tulos oli keskimäärin 315 euroa/asukas.

Hausjärven kunnan tilikauden tulos oli 377 euroa/asukas. Vastaavan kokoisissa, yli 5 000 mutta alle 20 000 asukkaan kunnissa tilikauden tulos oli keskimäärin 338 euroa/asukas.

Hausjärven kunnan väestö- ja työllisyyskehitys

Hausjärven kunnan väestömäärä joulukuun 2020 lopussa oli Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan 8 176 asukasta. Asukasluku oli edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 84 asukasta pienempi. Kuntien välinen muuttoliike aiheutti Hausjärvellä nettomääräisesti 47 asukkaan vähennyksen. Tulomuutto kuntien välillä (528 henkeä) jäi pienemmäksi kuin lähtömuutto (575 henkeä). Nettomaahanmuutto oli -1 henkilöä. Kunta on tehnyt sopimuksen ELY- keskuksen kanssa kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta. Luonnollinen väestönmuutos oli -37 henkeä. Syntyneitä oli 49 ja kuolleita 86 henkilöä.

Hausjärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun 2020 työllisyyskatsauksen mukaan 7,7 %. Hausjärvellä oli näin ollen Kanta-Hämeen toiseksi pienin työttömyysprosentti. Koko Kanta- Hämeen maakunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 11,8 %.

Työttömien määrä oli joulukuun lopussa Hausjärvellä 309 henkilöä. Tämä oli 113 henkilöä eli 58 % enemmän kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna. Lomautettujen määrä oli 49 henkilöä, kun edellisvuonna vastaavaan aikaan lomautettuja oli 20 henkilöä.

Alle 25-vuotiaita työttömiä oli vuoden lopussa 23 henkilöä. Määrä on kasvanut vuoden aikana 7 henkilöllä eli 44 %. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä oli vuoden lopussa 49 ja määrä on kasvanut vuoden aikana 27 hengellä eli 123 %.

Hausjärven kunnan työttömien keskimääräinen aktivointiaste vuodelta 2020 oli 45,1 %. Kunnan työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin vuodelta 2020 noin 151 280,04 euroa (2019 120 769: 2018:105.540 € ja 2017:99.227 €).

⁴ Kuntaliitto tiedotteet: Tilinpäätösarviot 2020 [verkkojulkaisu]. Kuntaliitto 10.2.2021

⁵ Tilastokeskus: väestön ennakkotilasto joulukuu 2020, julkaistu 21.1.2021 sekä Hämeen liiton väestökatsaus.

1.6 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Kunnan palvelutuotantoon vaikutti vahvasti maaliskuussa alkanut maailmanlaajuinen koronaepidemia. Etätyö ja etäopetus tuli osaksi kunnan palvelutuotantoa. Koronapandemian takia terveydenhuollon kiireetöntä toimintaa vähennettiin ja toiminnan painopiste siirtyi kiireelliseen vastaanottotoimintaan ja osastotyöhön. Muita kaikkia toimialoja koskettava muutos liittyi ICT-toimintojen siirtymiseen Tiera Oy:stä omaksi toiminnaksi. Vuoden lopussa kunnanhallitus myös irtisanoi Sarastian kanssa solmitun talous- ja henkilöstöhallinnon sopimuksen. Kunnanhallituksen tavoitteena oli jatkossa ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. 1.1.2021 alkaen kotisairaanhoidon henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän palveluksesta Hausjärven kunnan työntekijöiksi. 1.1.2021 alkaen kunnan yöhoito järjestetään osana kotihoitoa.

Valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen 1.12.2020, jossa muutettiin käyttötalous-, investointi- ja rahoitusosaa. Suurimmat muutokset koskivat verotulo- ja valtionosuusarvioita, kuntamaksuosuuksien lisäyksiä Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymälle ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, sisäisten tuottojen ja kulujen huomioon ottamista, rahoituskuluarvion pienenemistä ja investointimäärärahoja. Talousarvio oli muutoksen jälkeen - 1 531 817 euroa ylijäämäinen.

Tilikauden tulos toteutui noin 3,08 milj. euroa ylijäämäisenä. Edellisten tilikausien ylijäämää alennetaan yhteensä 210 227,88 eurolla. Tästä 167 727,88 euroa johtuu siitä, että vuoden 2019 lomapalkkajaksoitus jäi virheellisesti liian pieneksi talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajan virheen takia. Loppuosa eli 42 500 euroa johtuu vuonna 2019 tapahtuneesta Draiv'in Golf & Country Club Oy:n toiminnan lakkaamisesta (toiminta lakannut kaupparekisterin mukaan 16.12.2019), josta johtuen osakkeilla ei katsota olevan enää arvoa.

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi noin 6,45 miljoonaa euroa, mikä on 6,0 % muutettua talousarviota enemmän, mutta missä on laskua edellisvuoden toteumaan nähden 4,2 %. Tuottoja laskivat pääosin käyttöomaisuuden myyntituottojen pieneneminen ja jonkin verran myös maksutuottojen pieneneminen.

Ulkoiset toimintakulut jäivät 0,9% budjetoitua matalammalle tasolle. Kasvua edellisvuoden toteumaan on 0,6%. Henkilöstökulut nousivat edellisvuoden toteumaan nähden 1,8%, palvelujen ostot 0,5% ja aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 7,8%. Sen sijaan avustukset laskivat 9,6% ja muut kulut 8,0 %. Korona-aika vaikutti toimintakuluerien normaalia suurempiin muutoksiin.

Verotulojen ennustaminen oli tilikauden aikana haasteellista johtuen mm. koronaepidemiasta, joka vaikutti ihmisten ja yritysten verokertymiin. Talousarvion muutoksessa pienennettiin verotuloja 1,2 miljoonaa euroa Kuntaliiton ennusteiden perusteella. Verotulot toteutuivat lopulta noin 0,45 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempina ja olivat 32,85 miljoonaa

Tilinpäätös 2020

euroa. Vuodesta 2019 verotulot kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 0,6 prosenttia.

Talousarvion muutoksessa lisättiin valtionosuuksia 2.48 miljoonaa euroa. Verotulojen toteumaksi tuli 16,69 miljoonaa euroa, joka oli 0,04 miljoonaa euroa muutettua talousarviota enemmän. Suurin osa lisäyksistä johtui valtion tukitoimista koronavirus -tilanteesta. Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen nähden noin 3,24 miljoonalla eurolla eli 24,1 prosentilla.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat alkuperäistä ja muutettua talousarviota paremmalla tasolla, ollen 0,16 miljoonaa euroa (nettokulut). Korkokulujen laskuun vaikutti vanhojen korkeampikorkoisten lainojen jatkuva aleneminen ja koronvaihtosopimuksiin sidoksissa olevien lainasaldojen aleneminen.

Vuosikate oli 5,13 milj. euroa nousten edellisvuodesta 133,1 prosenttia.

Poistot toteutuivat 6,5% talousarviota matalammalla tasolla ollen 2,05 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien myyntituotot (ml. tontit, osakkeet, kuljetusvälineet) olivat noin 62 500 euroa, toteuma oli 25% muutettua talousarviota suurempi. Lukuun sisältyy 22 719,58 euron tuotto RHL Data Oy:n purkamisesta.

Investointimenot nousivat reilusti edellisvuodesta ja olivat noin 7,0 miljoonaa euroa (noin 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2019). Rahoitusosuuksia saatiin 0,45 miljoonaa euroa, joista suurin osa johtui Ryttylän koulun liikuntahalliin saadusta 0,42 miljoonaa euron rahoitusosuudesta. Ryttylän koulun saneeraus ja laajennus (ml. liikuntahallin) oli tilikauden suurin investointi, ollen 4,85 miljoonaa euroa. Koko investointi (ml. kilpailutus- ja suunnittelukustannukset) vuosien 2017-2020 aikana oli yhteensä 7,27 miljoonaa euroa, johon saatiin yhteensä 0,6 miljoonaa euroa valtionavustusta eli Ryttylän koulun saneeraus ja laajennus maksoi nettomääräisesti yhteensä 6,67 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 investoitiin lisäksi Ryttylän koulun ja liikuntahallin varustukseen 0,41 miljoonaa euroa. Seuraavaksi suurin yksittäinen investointi vuonna 2020 oli Riihimäen jätevedenpuhdistamon saneeraus (0,23 miljoonaa euroa), joka jatkuu vuonna 2021.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulos oli noin 6,33 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Omistajakunnilta laskutettiin ylimääräinen kuntamaksuosuus, joka kattoi vuoteen 2020 mennessä kertyneen taseen alijäämän. Näin ollen kunnan taseessa ollut pakollinen varaus alijäämän kattamiseksi voitiin purkaa, sillä kuntayhtymän taseessa ei ole enää kattamatonta alijäämää. Kunnan taseessa on kuitenkin edelleen sairaanhoitopiiriin liittyvää pakollista varausta 0,26 miljoonaa euroa sairaanhoitopiirin rakennusten poistovarauksesta johtuen. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, mutta toistaiseksi lisäpoistot ovat niin matalalla tasolla, että varauksen purkaminen ei ole ajankohtaista. Alun perin suunnitellusta rakennusten 60 miljoonan euron lisäpoistosta (Hausjärven laskennallinen osuus 2,85 milj. euroa) nykyisten rakennusten tasearvon alentamiseksi lähemmäs todellista arvoa on tehty sairaanhoitopiirissä vasta pieni lisäpoisto, joten Assi –sairaalan valmistumiseen mennessä on odotettavissa merkittäviä lisäpoistoja.

Tilinpäätös 2020

Sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto teki 15.12.2020 päätöksen käynnistää Ahveniston sairaalahankkeen (ASSI-sairaala) toteutusvaiheen projektisuunnitelman mukaisesti Hämeen Sydän –allianssin kanssa 308,2 miljoonan euron tavoitekustannuksella. Tavoitehinnasta Hausjärven laskennallinen osuus on noin 14,66 miljoonaa euroa. Kuntakonsernin lainakannan arvioidaan nousevan investoinnin johdosta vaihteittain yli 50 prosentilla.

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymän tilikauden tulos vuodelta 2020 oli noin 1,46 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vaikka kuntayhtymän hallitus päätti periä koronakuluista johtuen noin 1,83 miljoonan euron ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia omistajakunnilta, loppuvuodesta tapahtunut koronakulujen voimakas kasvu ja ASOY Kalevankodin osakkeista tehty 0,5 miljoonan euron alaskirjaus johtivat 1,46 miljoonan euron alijäämään. Kuntayhtymällä oli taseessaan kertynyttä ylijäämää, joten pakollinen varaus tehtiin vain taseen nettoalijäämästä, jonka suuruus oli noin 30% tilikauden alijäämästä. Pakollinen varaus pienensi kunnan tilikauden ylijäämää 78 747,51 eurolla.

Kunnan tilaamaa laajaa palveluverkkoselvitystä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sopeuttamistarpeista vuosina 2021-2022 hyödynnetään kunnan toiminnassa.

Ryttylän koulun väistötilojen vuokrasopimus jäi irtisanomatta riittävän ajoissa, josta johtuen kunnalle aiheutuu noin 348 200 euron ylimääräiset vuokratkustannukset vuosille 2021-2022.

Sairauspoissaolot (sisältää työtapaturmat) lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 21,7 % (1640 kalenteripäivää) ollen nyt 21,0 kalenteripäivää/henkilö (2019: 17,8 kpv.). Vuonna 2020 työtapaturmista johtuneet poissaolot olivat 534 kalenteripäivää, kun vuonna 2019 työtapaturmista johtuneet poissaolot 525 olivat kalenteripäivää.

Esimiehille suunnattu koulutusohjelmaa Työkykyjohtamisen valmennuspolkua toteutettiin suunnitelmallisesti koronapandemiasta huolimatta. Työkykyjohtamisen valmennuspolku on Hausjärven ja Kärkölen kuntien yhteishanke, johon on saatu Kevan työelämän kehittämisrahaa vuosille 2020-2021. Hausjärven kunnan rahoitusosuus kokonaishankkeesta on 15 000 €, Kärkölen kunnan 10 000 € ja Kevan 25 000 €. Kokonaishanke on 50 000 €.

Kunnassa ennaltaehkäisevään ja matalan kynnyksen työhön panostettiin eri toimijoiden moniammatillisella yhteistyöllä: Riihimäen seudun Ohjaamo, Riihimäen seudun perhekeskus sekä vertaisryhmätoiminnot (mm. Nepsy, Hurmaavat naiset).

1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kanta-Hämeen väestökehitys on ollut vuodesta 2014 alkaen negatiivinen. Vuoden 2020 väestön vähentyminen on kuitenkin edellisvuotta huomattavasti maltillisempaa, vähennys oli yhteensä 222 henkilöä koko maakunnan osalta. Vuotta aiemmin maakunnan asukasmäärä väheni 439 henkilöllä. Maakunnan suurimmat kaupungit Hämeenlinna ja Riihimäki eivät onnistuneet kasvattamaan väkilukuaan edellisvuodesta.

Vuoden lopussa Hausjärven kunnan väestömäärä oli 8 176 asukasta. Hausjärven osalta väestö väheni vuodesta 2019 vuoteen 2020 yhteensä 84 henkilöllä. Vuotta aikaisemmin asukasmäärän vähennys oli vieläkin suurempi, yhteensä 157 henkilöä. Tässä on tapahtunut selkeä käänne edelliseen vuoteen verrattuna. Lähtömuuton suhde tulomuuttoon on selkeästi pienentynyt. Kaikissa Kanta-Hämeen kunnissa luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet) on negatiivinen eli asukkaita on kuollut enemmän kuin syntynyt. Hausjärvellä luonnollinen väestönmuuutos oli -37 henkeä.

Suomeen on muodostumassa kolme kasvukeskusta Helsingin, Tampereen ja Turun alueille. Hausjärven sijainti on hyvä keskellä Suomen kasvukäytävää. Kunnallisalan kehittämissäätiön julkaiseman kasvupotentiaalianalyysin⁶ perusteella Hausjärvi kuuluu edelleen parhaan viidenneksen kuntiin elinvoimaisuutensa perusteella. Väestömäärän ei arvioida kuitenkaan kasvavan ja toteutunut väestönkehitys vaikuttaa palvelutarpeeseen jo nyt. Vuoden 2020 keväällä valmistui kunnan sivistystoimessa selvitys koulu- ja päiväkotiverkosta, jonka mukaan arvioidaan nykyisen palvelurakenteen riittävyys ja kestävyys. Merkittävät haasteet kohdistuvat yleisesti lapsien määrän ja huoltosuhteen kehitykseen.

Korona -epidemian jatkuminen heikentää Suomen talouden näkymiä. Julkisen sektorin velkaantuminen jatkuu ja työttömyyden kasvu heikentää vähitellen verotulokertymää. Myös korona-ajan erityisjärjestelyt vaikuttavat kuntien ja kuntayhtymien talouteen.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet ovat kunnan toiminnan kannalta keskeiset erät. Verotulojen arvioidaan kasvavan maltillisesti tulevina vuosina. Hausjärven kunnassa maakunnan toiseksi pienin työttömyysaste edesauttaa tämän tavoitteen toteutumista.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä hyväksyi yhtymävaltuuston joulukuun kokouksessa Assi-sairaalinvestoinnin. Hankkeen laajuuteen tullaan kiinnittämään erityistä huomiota, jotta se ei muodostu liian raskaaksi omistajakuntien taloudelle ja toimintaedellytyksille. Sairaanhoitopiirin nykyisten rakennusten arvonalennuksista johtuvat lisäpoistot ja uuden sairaalan poistot aiheuttavat korotuspainetta sairaanhoitopiirin kunnilta perimiin maksuihin. Kuntakonsernin lainakannan arvioidaan nousevan Assi-sairaala -investoinnista johtuen yli 50%:lla vuoteen 2026 mennessä, jolloin sairaalan on tarkoitus valmistua. Tämä lisää kunnan vastuita ja riskejä, mikäli sote-uudistus jää toteutumatta vuonna 2023.

Sote -uudistus on osa hallitusohjelmaa. Tilikauden aikana hallitus on teettänyt asiantuntija- ja erillisselvityksiä kuntien sote-palveluiden reunaehdoista. Palvelut ovat edelleen siirtymässä maakunnille 1.1.2023 lukien. Toteutuessaan uudistus vähentää merkittävästi kuntien tehtäviä ja rahoitusta (verotulot, valtionosuudet).

Kunta-alaa koskevien virka- ja työehtosopimuksien voimassaolo loppui maaliskuussa 2020. Uudet kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020 -28.2.2022. Sopimuskausi on 23

Tilinpäätös 2020

kuukautta ja kustannusvaikutus koko sopimuskaudelta on 3,04 prosenttia.

Investointien kasvu merkitsee lainamäärän kasvua tulevina vuosina. Vuosien 2021-2023 isoimmat investoinnit liittyvät Oitin alakoulun uudisrakennukseen, kaavateihin ja kevyenliikenteenväyliin.

Korkokulut ovat olleet matalalla tasolla. Yleisin lainoissa käytetty viitekorko, 12 kuukauden euribor, painui alle nollan helmikuussa 2016 ja on siitä alkaen ollut pääosin negatiivinen. Kehityksen odotetaan olevan edelleen vanhojen, korkeampikorkoisten sopimusten lainapääoman jatkuva alentuminen lainanlyhennyksin. Vuonna 2021 osa vaihtuvakorkoisista lainoista on tarkoitus kilpailuttaa kiinteäkorkoisiin korkokulujen pienentämiseksi.

Tarkkaa taloudenpitoa ja tulevien muutosten ennakkointia tarvitaan jatkuvasti. Kunnan arvio tulevasta kehityksestä perustuu oletukselle, että toimintamenojen kasvu pysyy maltillisena, rahoitusmarkkinat säilyvät vakaina ja sekä työllisyyden että talouden kehitys pysyy kohtuullisella tasolla korona -pandemiasta huolimatta.

Tilinpäätös 2020

1.8 Kunnan henkilöstö

Vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaiset henkilöstökulut ovat 18 362 198,74 euroa. Henkilöstökulut nousivat edellisvuodesta 1,8 prosentilla. Työvoiman vuokrauskulut alenivat 28,1 prosentilla. Henkilöstökulujen ja vuokrauskulujen yhteenlaskettu kasvu oli 0,7 prosenttia.

Seuraavasta taulukosta on nähtävissä kunnan henkilöstömäärä tilinpäätöspäivänä 31.12.2020 sekä muutos edellisvuoden vastaavaan tilanteeseen.

Kunnan henkilöstö 31.12.2020 henkilöstöryhmittäin ja toimialoittain:

	31.12.2020		31.12.2019		Muutos 2019-2020	
	vakin	määräaik.	vakin	määräaik	vakin	määräaik
Keskushallinto	37	18	37	11	0,0 %	+63,6 %
Perusturvatoimi	116	32	113	36	+2,7 %	-11,1 %
Sivistystoimi	105	52	105	39	0,0 %	+33,3 %
- varhaiskasvatus	31	8	33	4	-6,1 %	+100 %
Tekninen toimi	23	0	22	2	+4,5 %	
Yhteensä	312	110	310	92	+0,6 %	+19,6 %
	422		402		+5,0 %	
Työllistetyt	16		23		-30,4 %	
Yhteensä sis. työllistetyt	438		425		+3,1 %	

Henkilöstön määrä on vakiintunut Hausjärven kunnassa noin 430:een. Vuosittainen vaihtelu vakinaisten ja määräaikaisten välillä selittyy mm. kelpoisuusehdoilla. Kaikkiin vakituisiin virkoihin/toimiin ei ole saatu palkattua kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä, vaikka tämä on aina ensisijainen tavoite.

Sivistystoimen määräaikaisen henkilöstön kasvu johtuu osittain valtionavusteisista hankkeista (7 henkilöä).

Vuodesta 2020 on laadittu erillinen henkilöstökertomus, jossa henkilöstöä ja henkilöstökustannuksia koskevia tietoja on kuvattu yksityiskohtaisesti.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista asioista

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on päivitetty vuonna 2019. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutettiin valtuuston hyväksymien perusteiden ja kunnanhallituksen hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Tavoitteiden toteuttamisen kannalta merkityksellisimmät riskit ovat avainhenkilö- ja resurssiriski. Kunnan pienen organisaation haavoittuvuus korostuu erityisesti tehtävissä, joita tekee vain yksi henkilö. Tällaisia tehtäviä on useita jokaisella toimialalla. Avainhenkilö- ja resurssiriskejä on pyritty hallitsemaan erityisesti hyvän esimiestyön keinoin: viestinnällä, tehtävänkuvamäärittelyillä, koulutuksella ja korvausrekrytoinneilla.

Resurssiriskiä pyritään hallitsemaan osana vuosittaista toiminta- ja taloussuunnittelua: talousarviovalmistelussa suunnitellaan tehtävät käytettävissä oleviin resursseihin. Lisäksi kunta hankkii sijaistyövoimaa ostopalveluna Sarastia Rekry Oy:ltä. Vuoden aikana on vanhus- ja vammaispalveluihin sekä ruoka- ja siivouspalveluihin palkattu myös omia sijaisia. Sijaisten saatavuuteen liittyvää riskiä on täten pyritty vähentämään.

Toiminnallisiin riskeihin liittyvät myös hankintoihin liittyvät riskit. Kunta ostaa palveluja, mutta hankintoihin liittyvää kilpailutus- sekä sopimusten laadinta- ja valvontaosaamisresurssia on rajoitetusti. Riskiä on pyritty pienentämään siten, että kunta käyttää mahdollisimman paljon kansallisten yhteistoimintayksiköiden kilpailuttamia puitesopimuksia ja asiantuntijapalveluita. Suurimpia kunnan hyödyntämiä yhteishankintayksiköitä ovat Hansel Oy ja Sarastia Oy.

Sopimusten osalta merkittävä riski toteutui, kun tilikauden aikana ei irtisanottu ajoissa Ryttylän koulun siirtokelpoisten tilojen sopimusta, mistä aiheutuu kunnalle noin 348 200 euron ylimääräinen kulu tilikausina 2021-2022. Kunnanhallitus antoi sopimustenhallinnan järjestelyt kunnanjohtajan ja hallintopäällikön tehtäväksi kokouksessaan 15.12.2020. Kuntaan hankitaan vuoden 2021 aikana sopimustenhallinnan sähköinen järjestelmä.

Hausjärven kunnassa on useita tietojärjestelmiä, jotka sisältävät luottamuksellisia tietoja. Asianmukaisista suojauksista tietosuojan ja luottamuksellisten tietojen osalta huolehditaan henkilöstön jatkuvalla koulutuksella, teknisillä ICT-ratkaisuilla sekä sopimusteknisesti palveluntuottajien osalta. Tämä on pysyvä riski ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä kunnan tietohallinnon ja toimialojen sekä palveluntuottajien toimesta.

Pilvipalvelujen yleinen lisääntyminen lisää myös hallittavien tietosuoja- ja tietoturvariskien määrää. Sosiaalisen median käyttöön liittyvä riski on, että henkilöstön ja luottamushenkilöiden välityksellä luottamuksellisia tietoja välittyy julkiseen jakeluun. Riskin välttämiseksi korostetaan ja opastetaan, että henkilöstön ja luottamushenkilöiden tulee välttää luottamuksellisten tietojen käsittelyä sosiaalisessa mediassa.

EU:n tietosuojasetukseen liittyen Hausjärven kunnassa on perustettu tietosuojatyöryhmä, joka toimii myös tiedonhallinnan työryhmänä. Ryhmän tarkoitus on edistää tietosuojan toteutumista ja tiedonhallinnan muutoksia kunnassa. Kunnan tietosuojavastaavalle tehtiin vuonna 2020 lukuisia kyselyjä sekä viisi tietosuojailmoitusta epäillyistä

Tilinpäätös 2020

tietosuojaloukkauksista. Näiden ilmoitusten pohjalta tietosuojavastaava teki edelleen neljästä tapauksesta ilmoituksen kansalliselle valvovalle viranomaiselle Tietosuojavaltuutetun toimistolle.

Alkuvuodesta 2021 on tullut ilmi Sarastian palveluun liittyvä tietomurto, joka kosketi 90 organisaatiota ja 1200 henkilöä. Hausjärven kunnan henkilöstöstä tietosuoja on vaarantunut kahdeksan työntekijän tietojen osalta. 2021 on lisäksi ilmennyt merkittävä ja maailmanalajuinen haavoittuvuus tietyn tyyppisessä sähköpostijärjestelmässä, jota myös Hausjärven kunta käyttää. Asiaa on sähköpostipalvelimen osalta tutkittu sertifioitujen asiantuntijoiden toimesta, mutta tietomurtoa Hausjärven järjestelmään ei ole havaittu.

Tietosuojan ja tietoturvan ylläpitämiseksi tehtävien toimenpiteiden määrä kasvaa jatkuvasti ja nopeasti. Vakavimmat riskit tällä hetkellä liittyvät Riihimäen seudun yhteisen ja varsin avoimen tietoverkon tietoturvaongelmiin. Hausjärven kunta yhteistyössä Lopen kunnan ja tietoliikennepalvelujen tuottajan kanssa tekevät jatkuvasti töitä Hausjärven ja Lopen kuntien tietoverkon eriyttämiseksi seudullisesta tietoverkosta siten, että jatkossa pääsy seudulliseen verkkoon on vain erikseen avattujen tietoturvallisten ja valvottujen yhteyksien kautta. Tämä tietoturvariskien merkittävään pienentämiseen tähtäävä työ ollaan saattamassa valmiiksi kesään 2021 mennessä.

Kunnan ikärakenne ja sairaanhoitopiirin uusi sairaalahanke aiheuttavat korotuspaineita terveydenhuoltokustannuksiin. Uuteen sairaalahankkeeseen sisältyy sairaanhoitopiirin mukaan monia aikatauluun, hankkeen laajuuteen, rahoitukseen ja talouteen liittyviä riskejä. Sairaalahanke rahoitetaan lainalla, joten talouden näkökulmasta tulevien vuosien korkotasot, sen muutokset ja vaikutukset sairaanhoitopiirin talouteen ovat selkeä riski, samoin kuin investoinnin johdosta kohoavat kuntamaksut. Kuntakonsernin lainamäärä kasvaa investoinnin johdosta yli 50 prosentilla. Sairalahankkeen riskejä hallitaan sairaanhoitopiirin osalta hankkeen omalla riskienhallintasuunnitelmalla. Kunta pyrki omistajaohjauksen keinoin pienentämään hankkeen kokoa niin, että se ei muodostuisi liian suureksi riskiksi taloudelle ja toimintaedellytyksille. Kunnat onnistuivat pienentämään Assi-sairaalan investoinnin kokoa hieman. Mikäli sote-uudistus toteutuu, sairaanhoitopiirin toiminta, velat ja vastuut siirtyvät uudelle hyvinvointialueelle.

Taloudellisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat verotulojen ja valtionosuuksien kehitykseen sekä investointien lisääntyessä tulevaisuuden korkotasoon. Näiden riskien osalta keskeistä on yleisen taloudellisen tilanteen ja rahamarkkinoiden tilanteen kehittyminen ja kehityksen seuraaminen. Korona-epidemia vaikuttaa kunnan talouteen lisäämällä mm. sosiaali- ja terveystalouden kuluja. Lisäksi vaikuttaessaan yritysten voittoon ja kuntalaisten ansiotuloihin, sillä on vaikutusta myös kunnan verotuloihin.

Tulevaisuuden kunnan tehtävät, niiden muotoutuminen ja yhteistyö maakuntien kanssa samoin kuin sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus aiheuttavat vielä epätietoisuutta. Riskiä pienennetään olemalla aktiivisesti mukana valmistelussa ja muutoksen eturintamassa. Aktiivista omistajuutta jatketaan terveydenhuollon kuntayhtymissä niiden taloudellisen kehityksen varmistamiseksi.

2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Hausjärven kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdyksen, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen, sekä varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen.

Kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla on operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta sekä tuloksellisuudesta. Lautakunnat vastaavat omalla toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Johtavat viranhaltijat ja esimiehet vastaavat näistä vastuualueillaan ja raportoivat vastuussa olevalle toimielimelle. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Valvontaympäristö

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastasi kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimivasta johdosta riippumattomat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja järjestivät ulkoisen valvonnan. Jokaisessa tarkastuslautakunnan kokouksessa on esitetty ajankohtaiskatsaus kunnan ajankohtaisiin asioihin ja taloustietoihin. Jatkuvina esittelijöinä ajankohtaiskatsaukseen on kutsuttu kunnanjohtaja, talousjohtaja, talousasiantuntija ja hallintopäällikkö. Tarkastuslautakunta on pyytänyt selvityksiä ja ajankohtaiskatsauksia muiltakin viranhaltijoilta ja työntekijöiltä eri toimialojen toiminnoista.

Kunnalla ei ole erillistä sisäistä tarkastajaa, joten sisäinen tarkastus on jakautunut esimiesten ja toimielinten sisäiseen valvontaan, seurantaan ja ohjaamiseen. Näiden toimien tarkoituksena on ollut varmistaa lakien, asetusten, muiden määräysten, viranomaisohjeiden sekä kunnan toimintojen järjestämiseen liittyvien ohjeiden ja suunnitelmien noudattaminen.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole eriytetty muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Käytännössä ne kiteytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin, jossa määritellään toimialojen tavoitteet. Valvontaa ja seurantaan edistävät kokoukset ja palaverit, mm. johtoryhmän kokous, toimialapalaverit, työpaikkakokoukset, yhteiset koulutustilaisuudet ja kehityskeskustelut.

Sääntöjen ylläpito- ja päivittämistarvetta tarkastellaan jatkuvasti ja tavoite on, että säännöstö olisi jatkuvasti tarkoituksenmukainen kulloisessakin toimintaympäristössä. Hankintaohje on päivitetty vuonna 2018. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet päivitettiin tilikaudella. Konserniohje ja

Tilinpäätös 2020

omistajaohjauksen periaatteet päivitetään tilikaudella 2021.

Nykyinen kuntastrategia on päivitetty kunnanvaltuustossa 12.11.2019 ja seuraava päivitys kuntastrategiaan tehdään valtuustokauden vaihtuessa. Hallintosääntö on päivitetty kunnanvaltuustossa 4.6.2019 mm. henkilöstövaihdosten johdosta. Samassa yhteydessä hallintosääntöön tehtiin pienehköjä tekstitarkistuksia ja erityisalojen lainsäädännöstä johtuvia vähäisiä muutoksia. Hallintosäännön suurempi päivitys on käynnistynyt vuoden 2020 alusta alkaen.

Konsernivalvonta

Konserniyhtiöiden hallituksiin ja yhtiökokouksiin kunnan edustajat on valittu pääsääntöisesti kunnanhallituksen jäsenten, valtuuston puheenjohtajien, kunnanvaltuuston tai johtavien viranhaltijoiden keskuudesta.

Tytäryhtiöiden osalta konsernivalvontaa tapahtuu myös tilintarkastuksen myötä. Tytäryhteisöissä tilintarkastuksen suorittaa kunnan tilintarkastaja.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Tiedossa ei ole poikkeamia kunnan säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteet on asetettu talousarviossa ja ne on laadittu hallintokuntien toimesta. Talousarvion tulo- ja menojako vastaa organisaatorakennetta ja jokaiselle määrärahalle voidaan osoittaa siitä vastaava toimielin tai tilivelvollinen viranhaltija.

Kunnanhallitus ja lautakunnat määräävät kukin toimialallaan vuosittain laskujen hyväksyjät. Kunnanhallitukselle on raportoitu säännöllisesti kunnan taloudesta. Raportit on saatettu myös kunnanvaltuustolle tiedoksi. Osavuosikatsaus on tehty ensimmäisestä puolesta vuodesta.

Toimintojen tuloksellisuuden tavoitteiden asettaminen talousarviossa huomioi strategiset päämäärät, keskeiset menestystekijät, mittarit ja tavoitetasot:

- taloudesta ja vetovoimasta
- henkilöstöstä ja henkilöstön uudistumisesta
- asiakkaasta ja kuntalaisesta sekä
- palveluiden järjestämisestä ja tuotantotavoista.

Kunnanhallitukselle on esitetty rahamääräiset toteutumat verotulokertymiseen säännöllisesti. Toimialat seuraavat talousarvion toteutumista raporteista kuukausittain.

Riskienhallinnan järjestäminen

Henkilöstön koulutuksella on pyritty varmistamaan osaamisen riittävyys ja pyritty vähentämään avainhenkilöriskien syntymistä. Kunnassa käynnissä oleva henkilöstön kehittämishanke osaltaan on parantanut henkilöstön tietoisuutta riskeistä ja auttaa heitä arvioimaan ja kehittämään omaa toimintaympäristöään.

Tilinpäätös 2020

Varautumisen ja valmiussuunnittelun kannalta keskeisiä henkilöitä on osallistunut vuosittain varautumiskoulutuksiin ja maanpuolustuskursseille.

Kunnan vakuutusturva on kilpailutettu vuonna 2018. Tällöin analysoitiin kunnan riskejä erilaisissa toiminnoissa ja vakuutusturva mitoitettiin riskien mukaisesti. Riskienhallinnan ohjeet päivitettiin tilikaudella yhdessä sisäisen valvonnan ohjeiden kanssa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Käyttöomaisuus- ja irtaimistokirjanpidon ylläpito ja tarkistaminen on suoritettu sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Kunnan tiedossa ei ole, että omaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa olisi toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai että olisi jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Kunnan tiedossa on Parmaco Oy:n siirtotiloista johtuva ylimääräinen noin 348.200 euron maksu johtuen siitä, että tekninen johtaja ei irtisanonut kirjallisesti tiloja määräaikaan mennessä. Myös Hikiän lämpölaitoksen palvelusopimusta ei irtisanottu ajoissa, josta aiheutui myös ylimääräisiä kustannuksia kunnalle ja saatavien menetyksiä. Kunnalla ei ole tiedossa muita sopimuksista aiheutuvia negatiivisia seuraamuksia, joista voisi aiheutua taloudellista vahinkoa. Alkuvuodesta 2021 on tullut ilmi Sarastian palveluun liittyvä tietomurto, joka kosketti 90 organisaatiota ja 1200 henkilöä. Hausjärven kunnan henkilöstöstä tietosuojaa on vaarantunut kahdeksan työntekijän tietojen osalta.

Tilinpäätös 2020

3 Kokonaistalouden tarkastelu

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen – tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset kulut ja tuotot. Tilinpäätös sisältää Hausjärven kunnan lisäksi taseyksikkönä käsitellyn Hausjärven vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksen. Kokonaisuutena tilinpäätös on 3 080 260,35 euroa ylijäämäinen. Vesihuoltolaitoksen tulos on 31 319,97 euroa ylijäämäinen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

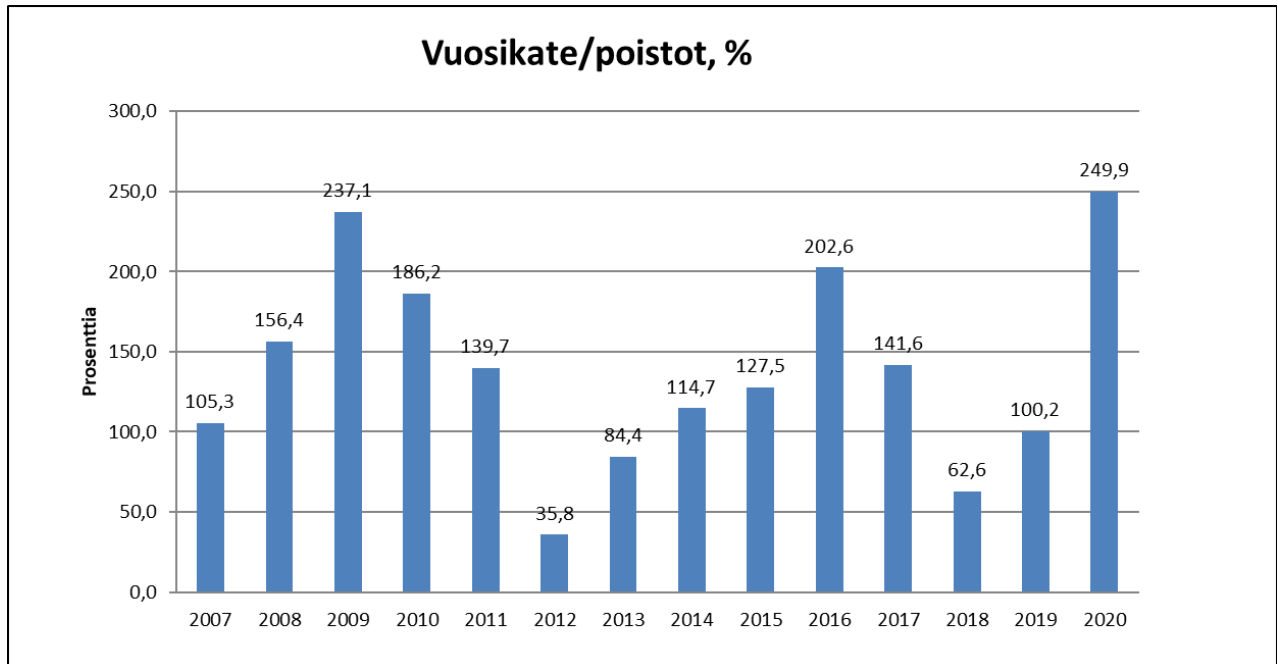
(ulkoinen, 1000 €)

	2020 (1000 €)	2019 (1000 €)
Toimintatuotot	6 450	6 734
Valmistus omaan käyttöön	23	8
Toimintakulut	-50 730	-50 435
Toimintakate	-44 257	-43 693
Verotulot	32 854	32 653
Valtionosuudet	16 695	13 454
Rahoitustuotot ja -kulut	-158	-211
Korkotuotot	16	5
Muut rahoitustuotot	9	6
Korkokulut	-172	-220
Muut rahoituskulut	-12	-2
Vuosikate	5 135	2 203
Poistot ja arvonalentumiset	-2 054	-2 198
Tilikauden tulos	3 080	5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 080	5

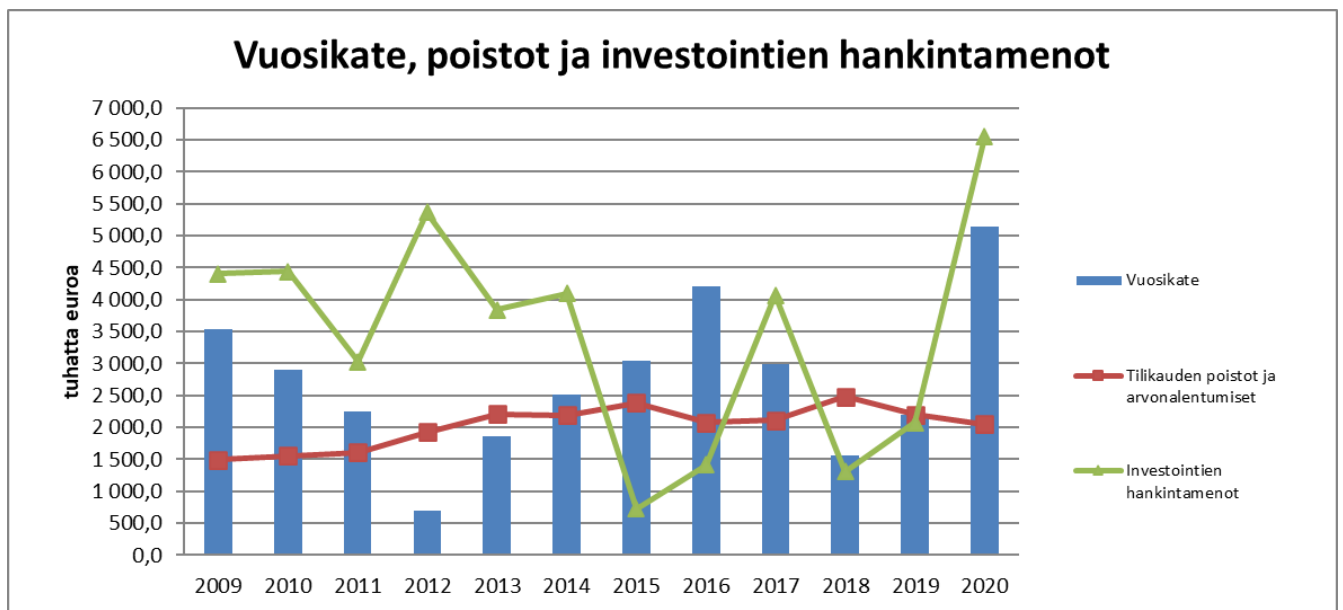
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13 %	13 %
Vuosikate/poistot, %	250 %	100 %
Vuosikate, euroa/asukas	628 €	267 €
Asukasmäärä	8 176	8 260

Tilinpäätös 2020

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainanlyhennyksiin tai sijoituksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on kunnan tulorahoitus riittävä ja sillä pystytään kattamaan vähintään vuosittaiset korvausinvestoinnit.

Viimeisen 13 vuoden aikana Hausjärven kunnan vuosikate/poistot -tunnusluku on ollut yli 100, kolmea vuotta lukuun ottamatta. Muina vuosina vuosikate on ylittänyt vuosittaiset poistot ja arvonalentumiset.

Poistojen katsotaan osoittavan vuosittaisiin korjausinvestointeihin kuluva määrän.

Tilinpäätös 2020

3.2 Toiminnan rahoitus – rahoituslaskelma ja sentunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			2020	2019
			(1000 €)	(1000 €)
Toiminnan rahavirta			4 983	1 936
	Vuosikate		5 135	2 203
	Tulorahoituksen korjauserät		-152	-267
Investointien rahavirta			-6 387	-1 763
	Investointimenot		-7 003	-2 278
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		167	335
Toiminnan ja investointien rahavirta			-1 405	173
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset			14	14
	Antolainasaamisten vähennys		14	14
Lainakannan muutokset			6 196	1 625
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 000	5 000
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 804	-4 175
	Lyhytaikaisten lainojen muutos		5 000	800
Oman pääoman muutokset			-210	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			941	366
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		30	-4
	Vaihto-omaisuuden muutos		4	0
	Saamisten muutos		-986	139
	Korottomien velkojen muutos		1 892	231
Rahoituksen rahavirta			6 940	2 005
Rahavarojen muutos			5 535	2 178
Rahavarat 31.12.			8 200	2 665
Rahavarat 1.1.			2 665	487

Rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät tilikauden kirjausten lisäksi Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden kirjauksen, joiden tasearvon lasku 0 euroon pienentää 42 500 euroa omaa pääomaa (edellisten tilikausien alijäämää).

Tilinpäätös 2020

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2020	2019
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€		-530	5 121
Investointien tulorahoitus, %		78 %	105 %
Lainanhoitokate		1,33	0,55
Laskennallinen lainanhoitokate		1,37	0,77
Kassan riittävyys, päivää		49	17
Asukasmäärä		8 176	8 260

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymää seurataan 5 vuoden ajanjaksoissa.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneen tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttisuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{korolliset velat} / 8)$

Uusi tunnusluku kertoo myös kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluvussa käytetään 8 vuoden laina-aikaa, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kassan riittävyys, päivää = $365 \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku kuvaa kunnan maksuvalmiutta ja se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kertoo, että 5 vuoden investointitaso on ollut suurempi kuin mitä tulorahoitusta on kertynyt. Tämä johtuu pääasiassa Ryttylän koulun rakentamisinvestoinnista. Lainanhoitokate ja laskennallinen lainanhoitokate katsotaan hyväksi, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttäväksi kun tunnusluku on 1-2 ja heikoksi kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tunnusluvut ovat tällä hetkellä tyydyttävällä tasolla. Laskennallisessa lainanhoitokatteessa tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Tilikauden aikana on nostettu 5 000 000 euron talousarviolaina ja kasvatettu tilikauden lopussa lyhytaikaisen lainojen nostoa (Kuntatodistukset) mm. Ryttylän koulun loppuja maksuposteja varten. Tämän johdosta kassan riittävyys -tunnusluku on parantunut. Kuntaliiton suosituksen mukaan tavoitearvona voidaan pitää 14-30 päivän kassan riittävyyttä.

3.3 Tase ja sen tunnusluvut

Taseen tarkoitus on kuvata kunnan taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä. Hausjärven kunnan tase sisältää kunnan ja sen taseyksikkönä toimivan vesihuoltolaitoksen taseen.

VASTAAVAA (1000€)	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 950	44 568
Aineettomat hyödykkeet	1 778	1 932
Aineettomat oikeudet	0	8
Muut pitkävaik. menot	1 778	1 924
Aineelliset hyödykkeet	38 736	34 083
Maa- ja vesialueet	6 448	6 450
Rakennukset	22 969	16 557
Kiinteät rak. ja laitteet	8 304	8 612
Koneet ja kalusto	556	384
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	458	2 081
Sijoitukset	8 437	8 553
Muut osakkeet ja osuudet	8 350	8 453
Muut lainasaamiset	82	95
Muut saamiset	5	5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	29	29
Lahjoitusrahast. er.katteet	29	29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 357	3 841
Vaihto-omaisuus	92	97
Aineet ja tarvikkeet	92	97
Saamiset	2 065	1 079
Pitkäaikaiset saamiset	45	45
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset muut saamiset	45	45
Lyhytaikaiset saamiset	2 020	1 034
Myyntisaamiset	670	510
Muut saamiset	638	335
Siirtosaamiset	712	190
Rahat ja pankkisaamiset	8 200	2 665
VASTAAVAA YHTEENSÄ	59 337	48 439

Tilinpäätös 2020

VASTATTAVAA (1000€)	2020 euroa	2019 euroa
OMA PÄÄOMA	22 462	19 592
Peruspääoma	14 524	14 524
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 858	5 063
Oikaisu edellisiin tilikausiin	0	0
Tilikauden yli- / alijäämä	3 080	5
PAKOLLISET VARAUKSET	340	430
Muut pakolliset varaukset	340	430
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	95	65
Lahjoitusrahastojen pääomat	40	40
Muut toimeksiantojen pääomat	55	25
VIERAS PÄÄOMA	36 440	28 352
Pitkäaikainen	16 656	15 694
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	16 656	15 694
Lyhytaikainen	19 783	12 658
Joukkovelkakirjalainat	9 000	
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 871	7 638
Saadut ennakot	2	0
Ostovelat	3 728	2 368
Muut velat	419	366
Siirtovelat	2 763	2 286
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	59 337	48 439

TASEEN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	37,9	40,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,1	53,7
Velat ja vastuut % käyttötuloista	66,6	54,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	7 938	5 068
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	971	614
Lainakanta 31.12., 1.000 €	29 527	23 332
Lainakanta 31.12./asukas	3 611	2 825
Lainasaamiset, 1.000 €	82	95

Asukasluku	8 176	8 260
------------	-------	-------

Tilinpäätös 2020

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma-saadut ennakot})$ Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden minimivoitetasona voidaan 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.
Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma-saadut ennakot}) / (\text{käyttötulot})$ Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.
Velat ja vastuut % käyttötuloista = $100 \times (\text{vieras pääoma-saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / (\text{käyttötulot})$ Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.
Lainakanta 31.12. = vieras pääoma - (saadut ennakot+ostovelat+siirtovelat+muut velat)
Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kasvoi hieman. Luku kuvaa kunnan kykyä selvittää omalla tulorahoituksella velan takaisinmaksusta. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Velat ja vastuut % käyttötuloista on tunnusluku, joka ottaa huomioon myös leasing- tai vuokrasopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Hausjärvellä tunnuslukua kasvattaa erityisesti Oitin koulun ja Ryttylän koulun käyttöön otettujen siirtotilojen vuokrat.

Kunnan lainakanta kasvoi 6,2 miljoonalla eurolla ja oli tilikauden päättyessä 3 611 euroa asukasta kohden. Toisaalta kunnan rahavarojen saldo kasvoi 5,5 miljoonalla eurolla. Lainamäärän kasvu johtui osittain siitä, että tilikauden lopussa varauduttiin lyhytaikaisin lainoin (Kuntatodistukset) mm. Ryttylän koulun loppuja maksuposteja varten. Manner-Suomen kuntien keskiarvo oli tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2020 lopussa arviolta 3 474 euroa/asukas.

Kunnan taseessa on pakollinen varaus koskien Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä alijäämiä ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin Ahveniston kiinteistön arvoa. Vuonna 2020 terveyskeskuskuntayhtymä teki noin 1,46 miljoonan euron alijäämäisen tuloksen. Kuntayhtymällä oli taseessaan kertynyttä ylijäämää, joten pakollinen varaus tehtiin siltä osin kuin alijäämää ei saatu katettua aiemmin kertyneellä ylijäämällä. Hausjärven kunnan osuus pakollisesta varauksesta oli 78 747,51 euroa. Sairaanhoitopiirin rakennusten osalta vuonna 2018 kirjatusta 356 871,36 euron suuruudesta varauksesta koskien sairaanhoitopiirin Ahveniston kiinteistön arvoa on jäljellä 261 705,66 euroa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, mutta toistaiseksi lisäpoistot ovat niin matalalla tasolla, että varauksen purkaminen ei ole ajankohtaista. Alun perin suunnitellusta rakennusten 60 miljoonan euron lisäpoistosta (Hausjärven laskennallinen osuus 2,85 milj. euroa) nykyisten rakennusten tasearvon alentamiseksi lähemmäs todellista arvoa on tehty sairaanhoitopiirissä vasta pieni lisäpoisto, joten Assi –sairaalan valmistumiseen mennessä on odotettavissa merkittäviä lisäpoistoja.

Tilinpäätös 2020

3.4 Ulkoiset kokonaistulot ja -menot

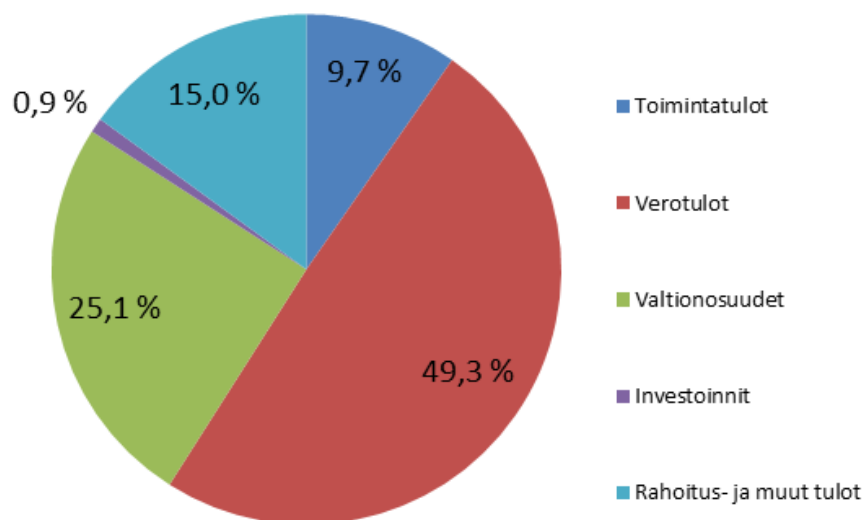
Kokonaistulojen ja menojen laskelma on koottu vuoden 2020 tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja jossa taseyksikkö (vesihuoltolaitos) on yhdistetty rivi riviltä.

Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Tämän johdosta tarkastelussa tuloihin luetaan myös lainanotto.

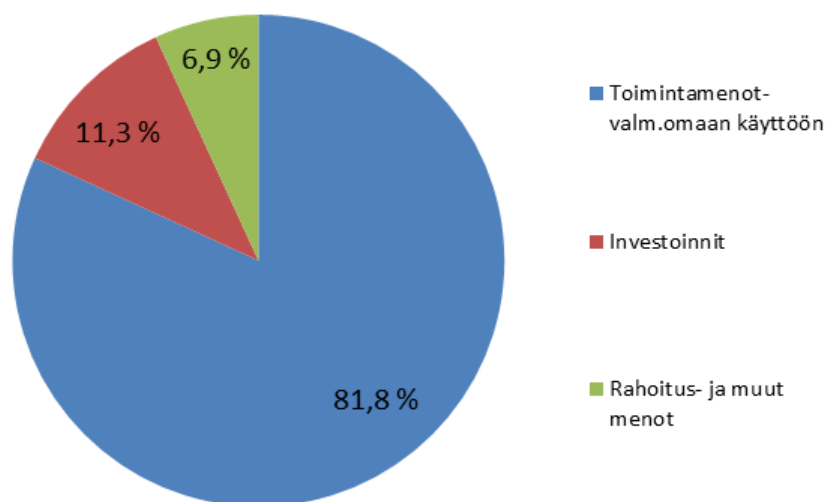
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
<i>Varsinainen toiminta</i>		<i>Varsinainen toiminta</i>	
Toimintatuotot	6 450	Toimintakulut	50 730
Verotulot	32 854	-Valmistus omaan käyttöön	-23
Valtionosuudet	16 695	Korkokulut	172
Korkotuotot	16	Muut rahoituskulut	12
Muut rahoitustuotot	9	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
-Pysyv. vast. hyödykk. luov.voitot	-63	-Pakollisten varausten muutos	89
		-Pysyv. vast. hyödykk. luov.tappiot	0
<i>Investoinnit</i>		<i>Investoinnit</i>	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	449	Investointimenot	7 003
-Pysyv. vast. hyödykk. luov.tulot	167		
<i>Rahoitustoiminta</i>		<i>Rahoitustoiminta</i>	
Antolainasaamisten vähennykset	14	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaik. lainojen vähennys	3 804
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	5 000	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	210
Kokonaistulot yhteensä	66 592	Kokonaismenot yhteensä	61 997

Kokonaistulojen ja menojen erotus 4,594 miljoonaa euroa on täsmäytetty rahoituslaskelmaan vähentämällä rahavarojen muutoksesta muut maksuvalmiuden muutokset.

Kokonaistulot 2020

Kokonaismenot 2020

Tilinpäätös 2020

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus

Kuntalain 68 a §:n perusteella kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Hausjärven kunnan konsernitilinpäätös sisältää seuraavat yhteisöt:

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	1	0
Säätiöt	1	0
Kuntayhtymät	4	0
Yhteensä	6	0

Yhtiöt

Hausjärven Talo Oy tytär

Säätiöt

Hausjärven Vammaissäätiö tytär

Kuntayhtymät

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä
Eteva kuntayhtymä
Hämeen maakuntaliitto, kuntayhtymä, josta käytetään nimeä Hämeen Liitto

Osakkuusyhteisönä ollut RHL-Data Oy purettiin vuoden 2020 aikana.

Tilinpäätös 2020

Konserniohjeissa määritellään konserniohjauksen perusteet ja tavoitteet. Kunnanvaltuusto asettaa konsernin tavoitteet talousarviovalmistelun yhteydessä. Konserniohjeet ovat vuodelta 2012 ja ne päivitetään tilikauden 2021 aikana.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto on Hausjärvi -konsernin toiminnan ylin toimielin. Kunnanvaltuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet.

Kunnanvaltuusto tarkistaa koko konsernin strategian vähintään kerran valtuustokaudessa. Kunnanvaltuusto asettaa taloussuunnitelmassa tytäryhteisölle ja toiminnallisesti merkittävälle yhteisölle vuosittaiset tavoitteet.

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan perusteet. Omistajapolitiikan tavoitteena on laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen kuntalaisille.

Kunnanvaltuusto päättää pääomasijoituksista tytäryhteisöihin sekä myöntää tarvittavan takauksen pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan. Kunnanvaltuusto valvoo kunkin tytäryhteisön toimintaa sen vuotuisen tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä liitetietojen kautta sekä pidättää itsellään oikeuden saada tarvittavia lisäselvityksiä niin harkitessaan.

Tarkastuslautakunta arvioi kunnanvaltuuston puolesta arviointikertomuksessaan tytäryhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Yhtiökokousedustajien ja toimielinten jäsenten valinnasta määrätään hallintosäännössä.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus ohjaa Hausjärvi -konsernia. Hallitus vastaa Hausjärvi -konsernin toiminnan ja talouden koordinoinnista.

Kunnanhallitus seuraa ja valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee toimenpide-ehdotuksia yhteisön hallitukselle tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanhallitus antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kunnanvaltuustolle yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

Yhtiökokousedustajien ja toimielinten jäsenten valinnasta määrätään hallintosäännössä.

Tilintarkastajia valittaessa on kiinnitettävä huomiota konsernia koskeviin tilintarkastuslain säännöksiin ja muutoinkin varmistuttava valvonnan kattavuudesta.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeita edustajilleen tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa. Kunnanhallitus kuulee tarvittaessa tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajaa ja toimitusjohtajaa asiantuntijoina käsiteltäessä tytäryhteisön yhtiökokousasioita.

Kunnanhallitus antaa ohjeet yhteisön hallituksessa oleville kunnan edustajille merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista linjaratkaisuista. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset.

Tilinpäätös 2020

Lautakunnat

Lautakunnat toiminnan järjestämisestä vastaavina toimieliminä seuraavat toimialaansa kuuluvien tytäryhteisöjen toimintaa, puuttuvat epäkohtiin ja raportoivat tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja ja selvityksiä kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta. Tarkastuslautakunta raportoi arviointikertomuksessaan tavoitteiden saavuttamisesta.

Kunnanjohtaja sekä talousjohtaja

Kunnanjohtaja vastaa Hausjärvi -konsernin strategisesta johtamisesta yhdessä johtoryhmän kanssa.

Kunnanjohtaja sekä talousjohtaja seuraavat ja valvovat tytäryhteisöjen toimintaa kunnanhallituksen hyväksymän työnjaon mukaisesti. Yhteisöt ovat velvollisia antamaan seurannan edellyttämät tiedot. Kunnanjohtaja sekä talousjohtaja raportoivat seurannasta vuosittain kunnanhallitukselle päätetyn työnjaon mukaisesti ja tarvittaessa muulloinkin.

Kunnanjohtajalla sekä talousjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus valvomansa yhteisön hallituksessa hyväksytyn työnjaon mukaisesti. Talousjohtajalla on oikeus antaa tytäryhteisöille talousarvion seurantaan ja konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyviä aikataulua koskevia sitovia ohjeita ja muita ohjeita.

Konsernin tytäryhteisö

Konsernin tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin ja toimitusjohtaja vastaavat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä siitä, että tytäryhteisössä toimitaan lainsäädännön ja konserniohjeiden mukaan.

Tilinpäätös 2020

4.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

RHL-Data Oy purettiin marraskuussa 2020, joten yhtiö ei ole enää osa Hausjärvi -konsernia. Purkamisen johdosta tuottoja kertyi 22 719,58 euroa.

Hausjärven kunta irtisanoi ICT-palveluiden sopimuksen Tiera Oy:n kanssa. Vuoden 2020 alusta alkaen ICT-palvelut on hoidettu omana työnä yhteistyössä Lopen kunnan ja Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän kanssa. Kunnanhallitus irtisanoi myös Sarastia Oy:n kanssa solmimansa sopimuksen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista joulukuussa 2020. Tilikaudesta 2022 alkaen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut hankintaan Kuntien Heta-palvelut Oy:stä siten, että kirjanpito hoidetaan kuitenkin kunnassa.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulos oli noin 6,33 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Omistajakunnilta laskutettiin ylimääräinen kuntamaksuosuus, joka kattoi vuoteen 2020 mennessä kertyneen taseen alijäämän. Näin ollen kunnan taseessa ollut pakollinen varaus alijäämän kattamiseksi voitiin purkaa, sillä kuntayhtymän taseessa ei ole enää kattamatonta alijäämää. Kunnan taseessa on kuitenkin edelleen sairaanhoitopiiriin liittyvää pakollista varausta 0,26 miljoonaa euroa sairaanhoitopiirin rakennusten poistovarauksesta johtuen. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri tekee vuosittain lisäpoistoja nykyisten sairaalarakennusten tasearvosta, mutta toistaiseksi lisäpoistot ovat niin matalalla tasolla, että varauksen purkaminen ei ole ajankohtaista. Alun perin suunnitellusta rakennusten 60 miljoonan euron lisäpoistosta (Hausjärven laskennallinen osuus 2,85 milj. euroa) nykyisten rakennusten tasearvon alentamiseksi lähemmäs todellista arvoa on tehty sairaanhoitopiirissä vasta 2 miljoonan euron lisäpoisto, joten Assi –sairaalan valmistumiseen mennessä on odotettavissa merkittäviä lisäpoistoja.

Sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto teki 15.12.2020 päätöksen käynnistää Ahveniston sairaalahankkeen (ASSI-sairaala) toteutusvaiheen projektisuunnitelman mukaisesti Hämeen Sydän –allianssin kanssa 308,2 miljoonan euron tavoitekustannuksella. Tavoitehinnasta Hausjärven laskennallinen osuus on noin 14,66 miljoonaa euroa. Sairaanhoitopiirillä on meneillään myös uudistusohjelma, jonka tarkoituksena on lisätä sairaanhoitopiirin tuottavuutta vuosittain 1,5 prosentilla toimintaa kehittämällä (mm. Assi-sairaalan tilankäytön ja teknologian avulla).

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän tilikauden tulos vuodelta 2020 oli noin 1,46 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vaikka kuntayhtymän hallitus päätti periä koronakuluja johtuen noin 1,83 miljoonan euron ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia omistajakunnilta, loppuvuodesta tapahtunut koronakulujen voimakas kasvu ja ASOY Kalevankodin osakkeista tehty 0,5 miljoonan euron alaskirjaus johtivat 1,46 miljoonan euron alijäämään. Koska kuntayhtymällä oli taseessaan kertynyttä ylijäämää, vain noin 30%:sta jouduttiin tekemään kunnan vuoden 2020 tilinpäätökseen pakollinen varaus, jonka suuruus Hausjärven kunnan osalta on 78 747,51 euroa.

4.3 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Tulevat päätökset sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksessa vaikuttavat siihen, miten kuntakonserniin kuuluvien kuntayhtymien omistus järjestetään ja miten ne pystyvät vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin palvelujen kysynnän ja toiminnan resurssien osalta.

Merkittävin riski konsernin toiminnassa kohdistuu Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin tulevaan sairaalainvestointiin ja kuntien talouden kantokykyyn. Mm. kuntakonsernin lainakannan arvioidaan nousevan investoinnin johdosta vaihteittain yli 50 prosentilla, mikäli sote-uudistus jää toteutumatta. Tilikauden 2020 aikana jatkettiin maakunnan strategiaa taloustarkastelu -työpajoja, joiden tavoitteena on muodostaa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin omistajakunnille yhteinen näkemys kuntien rahoitusmahdollisuuksista sekä niiden kohtaamisesta sairaanhoitopiiriin tarpeiden kanssa.

4.4 Konserniyhteisöille ja muille tärkeille yhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Tarkastelussa on mukana myös muita kuin konserniin yhdisteltyjä yhteisöjä (ks. konsernin rakenne edellä). Kunta asettaa tavoitteita myös yhteisöille, joissa kunnalla on omistusta ja jotka suorittavat kunnan kannalta tärkeää palvelutehtävää.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Odotusaika ensikäynnille enintään 3 kk.	Ensikäynnille pääsyn odotusaika	Tavoite toteutui pääosin joitakin erikoisaloja (mm. geriatria, hampaiden oikomishoito, sisätaudit) lukuun ottamatta.
	Leikkausta odottavien potilaiden määrän pitäminen valvontaviranomaisen hyväksymissä rajoissa.	Leikkausjonon pituus	COVID-19- tartuntatautiepidemian takia tavoite ei ole toteutunut.
Talouden tasapainon säilyminen	Sairaanhoitopiirin tulos on talousarvion mukainen ilman lisälaskutusta kunnilta.	Talousarvion toteutuminen	Sairaanhoitopiiri sopi jäsenkuntien kanssa kiinteästä vuosilaskutuksesta ja lisäksi teki talousarviomuutoksen, jonka perusteella lisälaskutti kunnilta edellisinä tilikausina taseeseen kertyneen alijäämän. Sairaanhoitopiirin tilikauden tulos on n. 6,3 milj. euroa ylijäämäinen.

Tilinpäätös 2020

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä

Strateginen vuosi-tavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Hoidon jatkuvuuden turvaaminen: Omahoitaja-omalääkäri -mallia laajennetaan koko väestölle. Sama ammattilainen, joka tapaa potilaan ensimmäisellä kerralla, hoitaa potilaan mahdollisuuksien mukaan myös jatkossa.	Väestö on jaettu työpareille tai tiimeille.	Tavoite toteutui: Väestövastuutiimit aloittivat toimintansa loppuvuonna 2020; väestö jaettiin neljään alueeseen väestömäärän ja sairastavuuden perusteella.
Toimivat palvelut	Mielenterveys- ja päihdeyksikkö (MPY) kehittää uusia toimintatapoja, palveluiden oikea-aikainen saatavuus.	Mielenterveys- ja päihdeyksikön (MPY) odotusajat, nuorten päihde-ongelmien hoito.	Tavoite toteutui osittain: Uusien toimintatapojen kehittäminen eteni hitaasti, mm. koronasta johtuen. Mielenterveys- ja päihdeyksikön kiireetön jono oli syksyllä keskimäärin 22 vrk. Suoraan ilman ajanvarausta pääsi sairaanhoitajan aamuvastaanotolle, jossa tehtiin hoidon tarpeen arvio ja suunnitelma. MPY teki monialaista verkostotyötä mm. sosiaalitoimen kanssa. Nuorten terveydenhoitaja auttoi nuoria mm. mielenterveys- ja päihdeongelmissa, ja hän työskenteli myös Oitin lähiasemalla.

Strateginen vuosi-tavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Talouden tasapainon säilyminen	Talousarvion toteutuminen	Kuntayhtymän tulos on talousarvion mukainen.	Tavoite ei toteutunut. Riihimäen terveyskeskuskuntayhtymän alijäämä on noin 1,46 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämästä 0,5 miljoonaa euroa johtuu ASOY Kalevankodin osakkeista tehtävästä alaskirjauksesta.
Toimivat palvelut	Asiakas saa yhteyden vaivatta ja ratkaisun viiveettä: Sähköiset palvelut ovat käytössä, mm. Oma Olo.	Vastaanottokäyn tien osuus kaikista hoitokontakteista on 70 %.	Tavoite toteutui osittain: Sähköisesti asiakas pystyi varaamaan puhelinajan terveydenhoitajalle ja toimenpideaajan terveyskeskusavustajalle. Sähköinen ajanvaraus oli keväällä poissa käytöstä koronapandemian takia. Käyntien osuus oli 42 % kaikista hoitokontakteista.

Tilinpäätös 2020

YritysVoimala Oy

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Yritysten tarvitsemien perusneuvonta-palvelujen tuottaminen	Neuvontapalveluja saaneiden asiakkaiden lukumäärä vähintään 550 / vuosi, joista hausjärveläisiä noin 10 %.	Toteutunut. Neuvontaa saaneiden asiakkaiden lukumäärä oli 1061, joista Hausjärveläisiä 96.
	Yritysten tarvitsemien perusneuvonta-palvelujen tuottaminen	Asiakastyytyväisyys kyselyn mukainen tulos on yli 8,0.	Toteutunut

Hyria Koulutus Oy / Hyria Aikuiskoulutus Oy

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat toisen asteen ammatillisen koulutuksen palvelut on saatavissa talous-alueelta	Hausjärveläiset opiskelijat Hyriassa	Nuorten ja aikuisten toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa olevien määrä pysyy vuoden 2019 tasolla tai lisääntyy.	Ei toteutunut. Opiskelijamäärä on laskenut jonkin verran vuodesta 2019.

Tilinpäätös 2020

Hyria Säätiö

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä	1. Seudullisen Ohjaamo-toiminnan vakinaistaminen ja toimintaan osallistuminen	Seudullinen Ohjaamo -toiminta jatkui hankkeena 30.6.2020 asti ja vakinaistettiin 1.7.2020 alkaen. Ohjaamon toimintaan osallistuttiin aktiivisesti.
		2. Yhteistyö kunnan koulu-, nuoriso- ja perusturvatoimen kanssa toimii saumattomasti.	Tavoite toteutui. Yhteistyö oli tiivistä.
		3. Työpajan kapasiteetti on täydessä käytössä.	Hyria-säätiö sulki kuntoutuksen työtoiminnan yksiköt 18.3.2020 alkaen toukokuun loppuun asti. Hausjärvellä sopimuksen mukainen toimintapäivätavoite ei keväällä toteutunut, mutta syyskaudella pajatoiminta oli täynnä: koko vuoden toimintapäivätavoite toteutui (2787/2500). Sulkuaikana ohjaajat olivat yhteydessä asiakkaisiin puhelimitse. Toukokuusta alkaen lähipalvelun rinnalla toteutettiin etäpalvelua.
	Aikuisten työpajatoiminta: asiakkaiden siirtyminen työhön tai koulutukseen	1. Aikuisten työpajalta vähintään 50 % asiakkaista siirtyy työelämään tai koulutukseen. Työpajan kapasiteetti on täydessä käytössä. Yhteistyö kunnan perusturvatoimen kanssa toimii saumattomasti.	Tavoite koulutukseen/työelämään siirtymisen osalta ei toteutunut. 6/26 asiakkaasta siirtyi työhön tai koulutukseen.
		2. Aikuisten työpajatoiminnan vaikuttavuutta mitataan vuosittain.	Asiakaspalautetta kerätään kaksi kertaa vuodessa. Alkuvuoden asiakaspalautteet kerättiin koronatilanteen vuoksi pääasiassa vasta elokuussa ja toisen kerran palautetta kerättiin loppuvuodesta.

Tilinpäätös 2020

Sarastia Oy

RHL-Data Oy:n talous- ja henkilöstöpalveluiden palvelutuotanto siirrettiin liikkeen luovutuksena Sarastia Oy:lle 1.11.2019 alkaen. Tavoitteet toiminnan osalta asetetaan käyttöönoton jälkeen vuoden 2020 aikana.

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat palvelut	Järjestelmämuutoksen onnistuminen projektisuunnitelman mukaisesti 1.1.2020 alkaen.	Palkanmaksun ja taloushallinnon katkeamaton ja oikea-aikainen toteutus.	Palvelutuotannossa on ollut jatkuvia ongelmia ja tavoiteltu kustannusneutraali tilanne ei ole toteutunut. Tahe-palvelusopimus irtisanottu Sarastia Oy:n kanssa.

Hausjärven Talo Oy

Strateginen vuositavoite	Tavoite	Mittari	Toteuma
Kunnan elinvoima-ohjelmaa tukeva toiminta	Omistajan määräämän toiminnan toteutus päätösten mukaisesti	Yritysten toimitila-tarpeisiin vastaaminen tarvittaessa.	Ei toteutunut.

Tilinpäätös 2020

4.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Hausjärvi -konserni

TULOSLASKELMA, 1000€	2020	2019
Toimintatuotot	23 469,6	23 062,9
Toimintakulut	-66 918,8	-65 992,7
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,1	3,7
TOIMINTAKATE	-43 449,1	-42 926,1
Verotulot	32 851,8	32 650,9
Valtionosuudet	16 695,5	13 453,6
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16,9	6,4
Muut rahoitustuotot	48,0	33,7
Korkokulut	-181,5	-229,8
Muut rahoituskulut	-13,0	-2,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-129,6	-192,6
VUOSIKATE	5 968,5	2 985,8
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 837,5	-2 928,6
Omistuksen eliminointierot	-2,8	0,0
Arvonalentumiset	-87,6	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 927,8	-2 928,6
TILIKAUDEN TULOS	3 040,7	57,2
Tilinpäätössiirrot	1,5	2,1
Tilikauden verot	-16,6	-11,8
Vähemmistöosuudet	-0,3	-0,7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 025,3	46,9

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	35,1	34,9
Vuosikate/poistot %	203,9	102,0
Vuosikate, €/ asukas	730	361
Asukasmäärä	8 176	8 260

Tilinpäätös 2020

Hausjärvi -konserni

1 000 €	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 968,5	2 985,8
Tilikauden verot	-16,6	-11,8
Tulorahoituksen korjauserät	-192,6	-680,8
	5 759,3	2 293,2
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 973,6	-3 385,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	516,1	180,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	243,3	475,1
	-7 214,2	-2 730,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 454,9	-437,2
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennys	17,3	17,3
	17,2	17,3
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 952,8	5 951,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 427,9	-4 808,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000,0	1 041,2
	6 524,9	2 184,4
Oman pääoman muutokset	-210,2	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	577,2	488,6
Rahoituksen rahavirta	6 909,2	2 690,3
Rahavarojen muutos	5 454,3	2 253,1
Rahavarat 31.12.	10 299,3	4 845,0
Rahavarat 1.1.	4 845,0	2 592,0
Rahavarojen muutos	5 454,3	2 253,1

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	3 254	6 540
Investointien tulorahoitus, %	80	93
Lainanhoitokate	1,0	1,0
Laskennallinen lainanhoitokate	0,0	0,1
Kassan riittävyys, päivää	56	27

Asukasmäärä	8 176	8 260
-------------	-------	-------

Tilinpäätös 2020

Hausjärvi -konserni

TASE, 1000€	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 528,03	48 206,02
Aineettomat hyödykkeet	1 931,29	2 105,54
Aineettomat oikeudet	147,2	175,3
Muut pitkävaikutteiset menot	1 784,1	1 930,2
Aineelliset hyödykkeet	46 835,9	42 083,1
Maa- ja vesialueet	6 605,4	6 607,6
Rakennukset	28 780,6	22 785,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 377,9	8 691,0
Koneet ja kalusto	1 041,4	942,1
Muut aineelliset hyödykkeet	0,8	0,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 029,9	3 055,7
Sijoitukset	3 760,8	4 017,4
Osakkeet ja osuudet	3 644,5	3 883,8
Muut lainasaamiset	107,2	124,5
Muut saamiset	9,1	9,0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	77,9	43,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 735,2	6 970,8
Vaihto-omaisuus	186,5	163,3
Saamiset	3 249,4	1 962,5
Pitkäaikaiset saamiset	111,5	122,3
Lyhytaikaiset saamiset	3 137,9	1 840,2
Rahoitusarvopaperit	0,4	0,4
Rahat ja pankkisaamiset	10 298,9	4 844,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 341,2	55 220,3

Tilinpäätös 2020

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	22 873,7	20 014,9
Peruspääoma	14 549,1	14 549,1
Muut omat rahastot	4,2	2,9
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 295,1	5 416,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 025,3	46,9
VÄHEMMISTÖOSUUDET	6,6	6,3
PAKOLLISET VARAUKSET	688,5	831,1
Muut pakolliset varaukset	688,5	831,1
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	166,1	96,1
VIERAS PÄÄOMA	42 648,7	34 271,9
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	18 901,2	17 547,1
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	258,9	303,8
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	13 670,0	8 446,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	9 818,6	7 974,5
VIERAS PÄÄOMA	42 648,7	34 271,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 383,7	55 220,3

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	34,5	36,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,3	49,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	8 320	5 463
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 018	661
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	34 020	27 173
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 161	3 290
Lainakanta 31.12., 1.000 €	32 875	26 350
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 021	3 190
Lainasaamiset, 1.000 €	107	124

Asukasluku	8 176	8 260
------------	-------	-------

Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Kuntakonsernin omavaraisuus ei näin ollen ole riittävä ja kuntakonsernin velkarasitetta voidaan pitää merkittävänä.

Tilinpäätös 2020

5 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Hausjärven kunnan tilikauden 2020 tulos on 3 080 260,35 euroa ylijäämäinen. Lisäksi Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että ylijäämä siirretään taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Taseessa on siirron jälkeen ylijäämää 7 938 093,37 euroa. Näin ollen voidaan todeta, että kuntalain 110 §:n mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus ei koske Hausjärven kuntaa vuoden 2020 tilinpäätöksen perusteella.

II TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

1 Valtuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen

Perusturvan toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi			
Kasvava ja aktiivinen kunta			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olevien henkilöiden määrä/kk (pl. kevytyrittäjyys ja työssäoloehto kerryttävä osa-aikatyö).	Hyvä taso: max 19 hlöä/kk Tyydyttävä taso: 20-22 hlöä/kk	Hyvä taso saavutettiin: yli 300 pv työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olleiden määrä/kk oli 19 (pl. kevytyrittäjyys, työssäoloehto kerryttävä osa-aikatyö + koronatilanteesta johtuen yrittäjät).
Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen	Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys.	Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään pätevillä henkilöillä. Tilanne on henkilöstön pysyvyyden osalta parempi kuin vuonna 2019. Tilanne arvioidaan henkilöstökertomuksessa.	Tavoite saavutettiin osittain: Henkilöstön vaihtuvuus oli suurempaa kuin vuonna 2019. Sekä vakituisten että erityisesti määräaikaisten työ- ja virkasuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla tapahtui vaihtuvuutta. Kehittäjäsosiaalityöntekijän virka oli täytettynä 1.1.-30.6.2020, lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkaan valittiin määräaikainen sosiaalityöntekijän sijainen. Toimistosihteerin ja osastosihteerin tehtävissä työntekijät vaihtuivat. Vammaisten ja vanhusten palvelujen henkilöstössä tapahtui useita muutoksia.
Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Varhaisen tuen vahvistaminen ja ehkäisevän lastensuojelutyön kehittäminen.	Toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta).	Tavoite saavutettiin.

Tilinpäätös 2020

Lasten ja nuorten hyvinvointi.	Lastensuojelutarpeen selvittäminen lain edellyttämässä määräajoissa.	Hyvä taso: 100 % ilmoituksista otettu käsittelyyn 7 arkipäivän kuluttua ilmoituksesta	Tavoite saavutettiin.
--------------------------------	--	--	-----------------------

Tilinpäätös 2020

Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimiva palvelurakenne vanhustenhuollon palveluissa.	Säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 % Tehostetun asumispalvelun asiakkaat 9,98 %	Hyvä taso: 9,98 % /tehostettu asumispalvelu; säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 % Tyydyttävä taso: 10,2 % /tehostettu asumispalvelu; säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,2 %	Tavoite saavutettiin: Tehostetussa asumispalvelussa asiakkaita oli 9,9 % ja säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-vuotiaita 16,4 %
Toimiva palvelurakenne vammaispalveluissa.	Asiakkaiden tarpeita vastaavien palvelujen tarjoaminen.	Tuetun asumisen vahvistaminen (itsenäinen asuminen)	Tavoite saavutettiin. Tuetun asumisen henkilöresursseja vahvistettiin yhdistämällä sosiaalitoimiston ja vammaispalvelun henkilöstöresursseja. Syksystä 2020 vammaispalvelujen henkilöstöresursseista kohdennettiin 0,5 henkilön työpanos asumisen ohjaukseen.
Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä	Seudulliseen Ohjaamo-toiminnan vakinaistaminen ja toimintaan osallistuminen	Kävijämäärän seuranta vuosittain kuntatasolla.	Ohjaamo toimi täysin verkkopalveluna ajalla 19.3. – 28.5.2020. Hausjärvellä Ohjaamo oli fyysisesti suljettu elokuun alkuun saakka – Hausjärveläisiä palveltiin verkossa sekä Ohjaamossa Riihimäellä 19.3. – 5.8.2021 välisen ajan. Ohjaamon tiloissa Hausjärvellä kävi 20 nuorta fyysisesti hoitamassa omia asioitaan.

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunnan toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi			
KAIKKI TEKEMÄÄN YHDESSÄ			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen.	Jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista (%).	Tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %. Koulujen rehtoreiden arviot syrjäytymisvaarassa olevista oppilaista / lukumäärä.	Tavoite saavutettu, toteuma oli 100 %.
	Lasten ja nuorten liikuntaharrastusten lisääminen	Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä.	Tavoitetta ei saavutettu. Kerhokertoja 40% vähemmän koronan takia.
	Lasten ja nuorten päihdevalistus yhteistyössä sidosryhmien kanssa (vanhempaintoimikunnat, urheiluseurat,...)	Jokaisella koululla on järjestetty vähintään yksi tilaisuus.	Tavoite ei toteutunut.

Tilinpäätös 2020

- TOIMIVAT PALVELUT -			
Päämäärä-	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta	Lukio-opetuksen säilyminen kunnassa.	Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakeutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon.	Lukioon hakeutui 20 opiskelijaa. Lukuvuoden 2020-2021 aloitti 22 opiskelijaa. Prosentti osuus oli 70.
	Koulutilojen saneerauksiin ja tilantarpeisiin varautuminen	1. Ryttylän koulun seuraavan vaiheen toteutus alkaa suunnitelmien mukaisesti. 2. Oitin koulun tarveselvitys ja hankesuunnitelma valmistuu talousarviovuoden aikana.	Tavoite saavutettu. Oitin koululle on tehty kuntoarvio ja toteutusvaihtoehtoselvitys. Varsinaista hankesuunnitelmaa ei ole tehty.
	Kirjaston digitaalisten palvelujen, aukiolotuntien ja käyttäjämäärien lisääminen	1. Vuoden 2020 aikana valmistuu selvitys itsepalvelukirjaston toteuttamisen kustannuksista ja aikataulusta. 2. Kirjasto on auki myös kesällä.	Ei toteutunut Tavoite saavutettu.
	Kansalaisopiston palveluiden tarjoaminen kuntalaisille	1. Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna. 2. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna.	Tavoitteita ei saavutettu (korona).
Kaikki tekemään yhdessä!			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Muuttuviin toiminta-ympäristön haasteisiin vastaaminen	Toimialan toiminnan muutoksia ennakoiviin Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen valtakunnallisiin hankkeisiin hakeutuminen.	Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä.	Vuonna 2020 8 hanketta

Tilinpäätös 2020

Teknisen lautakunnan toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi			
Kasvava ja aktiivinen –Elinvoimainen kunta			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Talouden tasapainon säilyminen	Kiinteistö- ja tilaohjelma	Koulu- ja päiväkotitilat käsittävä ohjelma on valmisteltu vuoden aikana.	PTS-päivitetty lautakunnassa.
Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut			
Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta	Varma ja laadukas infrastruktuuri: vesi, viemäri ja tiestö	Toimintahäiriöt ja katkokset: Tyydyttävä taso: enintään 6/vuosi Hyvä taso: enintään 3/vuosi	Hyvä taso saavutettu. Yksi katkos ollut. Ei toimitushäiriöitä.
	Järjestetyn vesihuollon piiriin kuuluminen.	Tyydyttävä taso: Vesi- ja viemärlaitoksen liittymisprosentti kasvaa yli 0,7 % Hyvä taso: Vesi- ja viemärlaitoksen liittymisprosentti kasvaa yli 1,4 % / vuosi	Tavoitetta ei saavutettu. 7 uutta liittyjää vesilaitokseen, lisäksi kahden vesiosuuskunnan toiminta siirrettiin kunnan vastuulle 60 liittyjää. Liittymisprosentti kasvanut 0,5 % Uusia liittymiä neljä, liittymisprosentti 0,3%, valmistelussa useita uusia liittymiä
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin	Hyvinvointikertomus: Liikenneturvallisuuden parantaminen. Liikenneturvallisuus-työryhmässä esiinnousseiden parannustoimenpiteiden toteuttaminen.	Kolme parannustoimenpidettä toteutetaan vuoden aikana. Liikenneturvallisuustyön aktivoiminen Hausjärven kunnassa.	Tyydyttävä taso saavutettu. Tekninen toimiala on toteuttanut 2 uutta liikenneturvatoimenpidettä, Oitin keskustaan on rakennettu ajonesto puomi kevyenliikenteen reitille estämään luvaton liikennettä. Oitissa on uusittu suurin osa liikenteenopastuslaitteista. Ryttylään on parannettu katuvalaistusta ja lisätty suojatiet koulun lähistön kaduille. Valmistelussa Kaaritien kevyenliikenteenväylä, Savelantien kevyenliikenteen väylä odottaa rakentamisen aloittamista, kevyenliikenteen rakentamisohjelma hyväksytty

Tilinpäätös 2020

Päämäärä	Tavoite	Mittari	Toteuma
Hausjärvellä kuntalaiset voivat hyvin	Laadukkaat koulupalvelut	1. Ryttylän koulun rakentaminen valmistuu 12 - 2020, 2. Oitin koulujen jatkotoimet selvitetty	Ryttylän koulu valmis. Oitin koulun osalta suunnitelma koulun sijoittumisesta nykyisen yläkoulun yhteyteen tehty
	Asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentaminen	1. Tonttien rakentaminen kaavoitustilanteen ja tonttikysynnän mukaan, rakentaminen aloitetaan aloituspäätöksestä 9 kk, vuodelle 2020 ei tiedossa uusia hankkeita	Tällä hetkellä tonttitarjontaa on kysyntään nähden riittävästi.
	Kunnallistekniikan saneeraaminen	Seuraavan saneerauksen valmistelu 2020, Oitin keskusta	Hanke valmistelussa, toteutus aikataulu 2021
	Nykyisten tilojen kunnon ylläpitäminen	1. PTS suunnitelman päivitys vuosille 2021 - 2025 - 2030, 2. PTS suunnitelman mukaisten hankkeiden toteutuksen valmistelu ajoissa ennen toteutusta, 3. Tulevaisuuden tarpeiden kartoitus, tilojen käyttöasteen parantaminen, yhdessä käyttäjien kanssa	1. PTS suunnitelma päivitettävänä suunnitelma valmistuu vahvistettavaksi kuluvan vuoden aikana 2. Investointiohjelman mukaiset hankkeet valmissettu ajallaan, Koronan vuoksi aikataulumuutoksia ohjelmaan 3. Vastattu omalta osalta eri hallintokuntien suunnitelmiin
	Palvelut kunnossa	Palvelukyselytyytyväisyys	Ei aloitettu

2 Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Valtuusto päättää talousarviosta.

Kunnan toiminta perustuu toimialoihin ja palvelukeskuksiin, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia tasoja. Toinen palvelukeskuksista sisältää myös ympäristölautakunnan.

Käyttötalouden sitovat toiminnalliset tavoitteet eli strategiset vuositavoitteet on esitetty edellisen kappaleen taulukossa. Valtuustotason sitovien tavoitteiden lisäksi on asetettu myös lautakuntiin nähden sitovia tavoitteita, jotka on esitelty tulosalueilla.

Sitova tavoite sitoo kunnanhallitusta, lautakuntia, palvelukeskuksia ja viranhaltijoita samalla tavoin kuin määräraha. Sitovat tavoitteet ovat tavalla tai toisella mitattavissa. Yhden määrärahan puitteissa voi olla yksi tai useampia sitovia toiminnallisia tavoitteita, mutta kahdella tai useammalla määrärahalla ei voi olla yhteisiä sitovia toiminnallisia tavoitteita. Tilinpäätökseen liittyvässä toimintakertomuksessa verrataan toteutunutta toimintaa valtuuston hyväksymiin sitoviin tavoitteisiin. Tulos- ja vastuualueiden kohdalla esitetyt painopistealueet, kehittämiskohteet ja tunnusluvut ovat olleet talousarviossa esitettyjä operatiivisia tavoitteita ja indikaattoreita, joilla ei ole erityistä sitovuutta kunnan toimielimiin nähden.

Käyttötalouden ja investointiosan sitovuus on seuraava:

1. Käyttötalouden määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta päättää toimielintasolla valtuusto.
Määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta tulosaluetasolla päättää asianomainen toimielin ottaen huomioon valtuuston talousarvion hyväksymät mahdolliset sitovat meno- tai tuloperusteet, joilla poiketaan sitovuuden yleissäännöstä.
2. Valtuusto päättää investointien määrärahojen käytöstä ja tuloarvioiden toteutumisesta hankeryhmittäin, jotka ovat sitovia hanketasolla. Valtuuston hankeryhmittäin päättämistä osista hanketasolla päättää tekninen lautakunta.
3. Valtuusto hyväksyy sitovasti myös seuraavat tuloslaskelmaosan määrärahat: korkomenot, muut rahoitusmenot ja satunnaiset kulut sekä rahoitusosasta antolainojen lisäykset, pitkäaikaisten lainojen vähennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset. Valtuusto hyväksyy sitovasti seuraavat tuloslaskelmaosan tuloarviot: verotulot, valtionosuudet, korkotulot, muut rahoitustulot ja satunnaiset tulot sekä rahoitusosasta antolainojen vähennykset, pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja lyhytaikaisten lainojen lisäykset. Valtuusto hyväksyy talousarviossa sitovasti rahoitusosasta myös satunnaiset erät ja toimintapääoman muutoksen.
4. Investointiosan irtaimen määrärahan siirrosta käyttötalouden osaan päättää kunnanhallitus.
5. Toimielimet eivät saa päättää käyttösuunnitelmiaan sisäisten erien käytöstä.
6. Kunnanhallitus voi tarvittaessa täsmentää näitä määräyksiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Kunnanvaltuusto

2.1. Kunnanvaltuusto

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hausjärven kunnan strategiaa on päivitetty tilikauden 2019 aikana. Strategia hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2019. Uuden strategian mukaiset, koko kuntaa ja kuntakonsernia koskevat päämäärät on esitetty alla. Toimialakohtaiset päämäärät ja tavoitteet kunnanvaltuuston strategisten päämäärien toteuttamiseksi on esitetty toimialakohtaisesti käyttötalousosassa.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

Strategiset päämäärät

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Hausjärvi on hyvä yritys- ja asuinpaikka. Monipuolinen tonttitarjonta ja neljä taajamaa mahdollistavat luonnonläheisen ja turvallisen asumisen edellytykset. Hyvä saavutettavuus luo erinomaiset edellytykset työllistymiselle ja yrittämiselle.

1. Hausjärvi tarjoaa jokaiselle mahdollisuudet hyvään elämään.
2. Hausjärvellä on maakunnan pienin työttömyysaste.
3. Hausjärvi on yrittäjyyden ykköskunta maakunnassa.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Kunnalliset palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hausjärvi turvallinen kunta asua ja elää.

4. Hausjärven kunta on vetovoimainen työnantaja ja sillä on palvelutuotannon edellyttämät henkilöstöresurssit käytössä.
5. Kehitämme palveluja jatkuvasti.
6. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ehkäisemiseen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä.
7. Edistämme kokonaisvaltaista turvallisuusajattelua kaikissa kunnan palveluissa.
8. Tarjoamme monipuolisesti tontteja kaikkiin tarpeisiin.
9. Talouden tasapaino turvaa toimivat palvelut.

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Hausjärvellä on helppo osallistua ja vaikuttaa. Kuntalaisille ja alueen muille toimijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua hyvinvoinnin, palveluiden ja viihtyvyyden lisäämiseen. Viihtyisä, turvallinen ja tapahtumarikas asuinympäristö luodaan yhdessä.

10. Lisäämme päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallistamista.
11. Parannamme yhteisöllisyyttä.
12. Otamme kuntalaiset, yhdistykset ja yritykset mukaan kehittämään kuntaa.
13. Viestimme avoimesti ja vuorovaikutteisesti.
14. Kannustamme henkilöstölähtöiseen kehittämiseen.

Kunnanvaltuuston päämäärät ja tavoitteet strategisten päämäärien toteuttamiseksi:

1. Hyvinvointiohjelmia toteutetaan kunnan tasolla.
2. Talous pysyy tasapainossa.

Tilinpäätös 2020

Kunnanvaltuusto

3. Valmistaudutaan ja osallistutaan sosiaali- ja terveyshuollon palvelurakenneuudistukseen.
4. Kunnanvaltuusto siirtyy sähköiseen kokousaineiston käsittelyyn.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0		
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-54 331	-62 300	0	-62 300	-40 017	22 283	-35,8 %
- joista ulkoiset	-51 149	-59 800	0	-59 800	-37 038	22 762	-38,1 %
- joista sisäiset	-3 183	-2 500	0	-2 500	-2 980	-480	19,2 %
Toimintakate	-54 331	-62 300	0	-62 300	-40 017	22 283	-35,8 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-54 331	-62 300	0	-62 300	-40 017	22 283	-35,8 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen 23.6.2020. Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023 hyväksyttiin 1.12.2021, jonka osana hyväksyttiin kunnanvaltuuston strategiset päämäärät ja tavoitteet päämäärien saavuttamiseksi. Samalla hyväksyttiin talousarvion muutos mm. verotulojen, valtionosuuksien, rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointien osalta. Valtuusto kokoontui tilikauden aikana yhteensä viisi kertaa. Kokouksista videoitiin kaksi.

Vuoden aikana pidettiin useita eri teemoja käsitteleviä valtuustowebinaareja etäyhteyksillä. Lokakuun 20. päivä pidettiin valtuuston talousarvioseminaari hybriditoteutuksena valtuustosalissa ja etäyhteydellä.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenoista toteutui 64,2 % talousarvioon nähden. Sekä henkilöstökulut että palvelujen ostot alittivat budjetin.

Keskusvaalilautakunta

2.2. Keskusvaalilautakunta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Tulosalue vaalit sisältää kunnallisvaalien, eduskuntavaalien, presidentinvaalien, europarlamenttivaalien, mahdollisten maakuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisen.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

Suunnitelmakaudella on tiedossa kuntavaalit vuodelle 2021.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteena on vaalien onnistunut järjestäminen.

TALOUSLUVUT

Keskusvaalilautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	28 081	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	28 081	0	0	0	0		
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-39 397	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	-38 239	0	0	0	0		
- joista sisäiset	-1 157	0	0	0	0		
Toimintakate	-11 316	0	0	0	0	0	
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-11 316	0	0	0	0	0	

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Vuonna 2020 ei järjestetty vaaleja tai kansanäänestyksiä, mistä johtuen keskusvaalilautakunta ei kokoontunut vuoden aikana yhtään kertaa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tuloja ja menoja ei syntynyt tilikaudella.

Tarkastuslautakunta

2.3. Tarkastuslautakunta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäjänä kunnan tarkastuslautakunta vastaa tarkastuksen resursseista. Tarkastusviranomaisena tarkastuslautakunta vastaa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen arvioinnista ja toisaalta kontrolloi sitä, että kunnan tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja yhdessä tuottavat sellaisia tarkastusarviointoja ja -raportteja, että ne tukevat hallinnon ja talouden asianmukaista hoitamista mutta toisaalta varmistavat riittävällä tavalla niiden oikeellisuutta ja tuloksellisuutta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja suorittavat vuoden 2020 huhtikuun loppuun mennessä toimintavuoden 2019 talouden ja hallinnon arvioinnin ja tarkastuksen sekä antavat työstään valtuustolle tarkastuslautakunnan osalta arviointikertomuksen ja tilintarkastuksen osalta tilintarkastuskertomuksen. Ulkoista tilintarkastusta suoritetaan tarkastuslautakunnan hyväksymän tarkastussuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti.

TALOUSLUVUT

Tarkastuslautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0		
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-22 883	-25 300	0	-25 300	-15 941	9 359	-37,0 %
- joista ulkoiset	-22 810	-25 300	0	-25 300	-15 909	9 391	-37,1 %
- joista sisäiset	-73	0	0	0	-32	-32	
Toimintakate	-22 883	-25 300	0	-25 300	-15 941	9 359	-37,0 %
Poistot		0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-22 883	-25 300	0	-25 300	-15 941	9 359	-37,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnan tilintarkastajana toimi KPMG Julkistarkastus Oy, JHTT-yhteisö. Tarkastuslautakunta kokoontui alkuvuoden aikana 4 kertaa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenoista toteutui 63,0 % talousarvioon nähden. Palvelujen ostot alittivat budjetin.

Kunnanhallitus

2.4. Kunnanhallitus

TEHTÄVÄN KUVAUS

Kunnanhallituksen vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: kunnanhallitus ja ylin johto ja kuntien yhteistoiminta. Kunnanhallitus vastaa lisäksi Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskuksen sekä Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksen tuloarvioista ja määrärahoista sekä palvelukeskuksille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Kunnanhallitus vastaa Suomen valtion määräämistä, kuntatalouteen ja toimintojen järjestämiseen liittyvistä valmistelutöistä. Kunnanhallitus vastaa myös kuntastrategiaa täydentävän henkilöstö-, elinvoima-, markkinointi- ja viestintäohjelman toteuttamisesta.

Kunnanhallituksen vastuulla on koko kunnan talouden seuranta ja ohjeistus siten, että vuoden 2020 tulos muodostuu vähintään talousarvion mukaiseksi.

Kunnanhallitukset päämäärät ja tavoitteet strategisten päämäärien toteuttamiseksi

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

1. Ylläpidämme myönteistä kuntakuvaa toteuttamalla viestintä- ja markkinointisuunnitelmaa.
2. Toteutamme aktiivista työvoimapolitiikkaa ja ylläpidämme maakunnan pienimpiin kuuluvaa työttömyysastetta.
3. Ylläpidämme yhteistyötä ja pysymme yrittäjyyden ykköskuntana maakunnassa.
4. Tarjoamme riittävästi ja monipuolisesti tontteja kaikissa taajamissa.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

5. Järjestämme ja tuotamme palvelumme kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.
6. Pidämme päätöksillämme yllä talouden tasapainoa.
7. Kehitämme palvelujamme ja kuntien välistä yhteistoimintaa jatkuvasti.
8. Olemme mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa.
9. Säilytämme kiinteistömme ja infran hyvällä tasolla toteuttamalla peruskorjausten pitkän tähtäimen suunnitelmaa.
10. Kehitämme liikenneturvallisuutta rakentamalla kevyenliikenteenväyliä.

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

11. Kehitämme kuntalaisten ja palveluiden käyttäjien vaikutusmahdollisuuksia järjestämällä kunnan asukkaille tapahtumia ja kyselyitä
12. Huolehdimme työhyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpidosta ja seuraamme sitä 2 vuoden välein tehtävällä henkilöstökyselyllä.
13. Jatkamme henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallia

Tilinpäätös 2020

Kunnanhallitus

TALOUSLUVUT

Kunnanhallituksella on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	359 132	150 000	-110 000	40 000	44 774	4 774	11,9 %
- joista ulkoiset	359 132	150 000	-110 000	40 000	44 774	4 774	11,9 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-446 545	-442 100	0	-442 100	-446 678	-4 578	1,0 %
- joista ulkoiset	-438 964	-437 700	0	-437 700	-441 225	-3 525	0,8 %
- joista sisäiset	-7 581	-4 400	0	-4 400	-5 453	-1 053	23,9 %
Toimintakate	-87 413	-292 100	-110 000	-402 100	-401 904	196	0,0 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-87 413	-292 100	-110 000	-402 100	-401 904	196	0,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskeva maakunnallinen valmistelutyö eteni maakunnallisen aikataulun mukaisesti. Sote-uudistus kaatui ennen edustakuntavaaleja, jonka jälkeen valmistelua jatkettiin vapaaehtoiselta pohjalta maakuntaliiton vetämänä.

RHL-seudun koronajohtoryhmä kokoontui 15 kertaa. Kunnanhallitus kokoontui tilikauden aikana yhteensä 16 kertaa. Koronavirustilanteesta johtuen kunnanhallitus kokoontui yhteensä 5 kertaa etäyhteyksien avulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua on jatkettu maakunnallisesti. Maakuntaliitto on hakenut käynnistämilleen hankkeille valtionavustuksia. Hausjärven kunta osallistuu tulevaisuuden sote-keskus –hankkeeseen, jota hallinnoi Hämeen liitto. Kanta-Hämeen kunnilla ei ole ollut halukkuutta vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän selvittämiseen.

Talousalueen johtoryhmä kokoontui yhden kerran tarkastelujakson aikana ja seuturyhmä 6 kertaa.

Hallintosäntö päivitettiin tarkastelujakson aikana ja hyväksyttiin valtuustossa 23.6.2020 § 21.

Kunnanhallitukselle on saatettu tiedoksi talouden toteuma 1-4/2020 (kunnanhallituksen kokous 12.5.2020) ja osavuosisikatsaus 1-6/2020 (kunnanhallituksen kokous 16.9.2020). Tilinpäätöksen 2020 alustavia tietoja käsiteltiin kunnanhallituksen 26.1.2021 ja 2.3.2021 kokouksissa. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä käsiteltiin samassa kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitukseen kokouksissa ja hallituksen iltakouluissa käytiin säännöllisesti läpi tilikauden toteumaa ja tilinpäätösennustetta.

Osana vuoden 2021 talousarviota hyväksyttiin kunnanhallituksen ja palvelukeskuksen strategiset vuositavoitteet.

Kunnanhallitus

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 11,9% budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 1,0%:lla. Toimintakate vastasi budjetoitua. Tuloja ja menoja käsitellään tarkemmin tulosalueiden kohdalla.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Tämä tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kokoukset, toimikunnat, edustus ja huomionosoitukset sekä kunnanjohtaja. Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Kunnanhallituksen ja ylimmän johdon keskeiset tehtävät strategian toteuttamisessa:

1. Kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla on kokonaisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokseen liittyvästä kunta-, seutu- ja maakuntakohtaisesta valmistelusta.
2. Kunnan talouden seurataan ja ohjeistetaan niin, että vuoden 2020 tulos muodostuu vähintään talousarvion mukaiseksi.
3. Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja työkyvyn ylläpito
4. Kunnanjohtaja, hallituksen ja valtuuston puheenjohtaja osallistuvat tiiviisti seutujohtoryhmän toimintaan.
5. Kuntalaisille järjestetään vuosittain tiedotus- ja keskustelutilaisuus kunnan asioista.
6. Selvitetään nopeiden tietoliikenneyhteyksien saatavuus kunnassa ja asukkaiden halu panostaa niiden hankintaan.
7. Kehitetään asiakaspalautejärjestelmä kunnan erikseen valittavalle toimialalle.

SITOVAT TULOSTAVOITTEET

Tavoitteet on jaettu kunnan strategisten päämäärien alle.

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Toteutetaan elinvoimaohjelmaa sekä markkinointi- ja viestintäohjelmaa.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Toteutetaan henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallia kaikilla toimialoilla, tavoitteena on vähintään 10 kehittämisideaa. Henkilöstökyselyn 2020 tavoitteena ovat vuotta 2018 paremmat tulokset.

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta tukevat urheiluseuroja ja kyläyhdistyksiä eri hankkeissa.

Tilinpäätös 2020

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus ja ylin johto

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	359 132	150 000	-110 000	40 000	44 774	4 774	11,9 %
- joista ulkoiset	359 132	150 000	-110 000	40 000	44 774	4 774	11,9 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-439 363	-421 300	0	-421 300	-444 469	-23 169	5,5 %
- joista ulkoiset	-431 782	-416 900	0	-416 900	-439 016	-22 116	5,3 %
- joista sisäiset	-7 581	-4 400	0	-4 400	-5 453	-1 053	23,9 %
Toimintakate	-80 231	-271 300	-110 000	-381 300	-399 695	-18 395	4,8 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-80 231	-271 300	-110 000	-381 300	-399 695	-18 395	4,8 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sote-valmistelun mukaiset lausunnot on annettu ajallaan ja perusturvajohtaja Teija Suorsa-Salonen on osallistunut Sote-ohjausryhmän ja valmistelu-elimen kokouksiin. Hämeen omistajapolitiittisiin kokouksiin ja seutujohtoryhmään on osallistunut kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Perusturvajohtaja Teija Suorsa-Salonen on osallistunut Sote-ohjausryhmän ja valmistelu-elimen kokouksiin. Hämeen omistajapolitiittisiin kokouksiin on osallistunut kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Tilikauden ylijäämä toteutui huomattavasti talousarviota suuremmalla tasolla.

Kuntalaisille ei ole ollut mahdollista järjestää avoimia keskustelutilaisuuksia koronavirustilanteen takia. Kuntalaisille järjestettiin kuitenkin Taloustutkimuksen toteuttama puhelinhaastattelu kunnan palveluista.

Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa, säännölliseen viestintään panostettiin mm henkilöstökirjeen avulla. Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatiminen aloitettiin tilikaudella. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa työkyvyn kehittämisessä jatkui tiiviinä ja vaikuttavia toimenpiteitä on kehitetty.

Nopeiden tietoliikenneyhteyksien saamiseksi on tehty kattavasti töitä. Oitin ja Hikiän ja Ryttylän osalta pyritään löytämään markkinaehtoinen ratkaisu. Oitin markkinaehtoiset kuituverkkotyöt ovat parhaillaan käynnissä ja Hikiän osalta Nivos Oy kartoittaa tilannetta. Monnissa Kuitu16 osuuskunta on toteuttanut kunnan ja valtion tuella kuidun rakentamisen Monnin alueella. Ryttylän osalta on neuvoteltu Lounean ja Elisan osalta markkinaehtoisten nopeiden tietoliikenneyhteyksien saamiseksi alueelle. Toteuttamiseen vaikuttaa asukkaiden halu ostaa kuituverkkoyhteyksiä käyttöön.

Sosiaalityön asiakaspalautejärjestelmä pilotoitiin kesällä/syksyllä 2020 ja otetaan käyttöön keväällä 2021.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 11,9% budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 5,5%:lla. Toimintakate toteutui 18 400 euroa budjetoitua heikommalla tasolla. Toimintatuottoihin on budjetoitu pysyvien vastaavien luovutusvoitot. Luovutusvoitot sisältävät RHL-Data Oy:n purkamisesta johtuvat tuotot sekä tontin myynnistä tulleet tuotot.

Tilinpäätös 2020

Kunnanhallitus Kuntien yhteistoiminta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Hausjärven kunta osallistuu HHT-kasvukäytäväsopimuksen mukaiseen toimintaan ja kehittämiseen, Yritysvoimalan työhön, Hämeen liiton ja Vanajavesikeskuksen toimintaan, maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon valmisteluun sekä seutujohtoryhmän työskentelyyn.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0		
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-7 182	-20 800	0	-20 800	-2 209	18 591	-89,4 %
- joista ulkoiset	-7 182	-20 800	0	-20 800	-2 209	18 591	-89,4 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintakate	-7 182	-20 800	0	-20 800	-2 209	18 591	-89,4 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-7 182	-20 800	0	-20 800	-2 209	18 591	-89,4 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kuntien yhteistoiminta toteutui suunnitellun mukaisesti tarkastelujaksolla. Kunta osallistuu HHT-kasvukäytäväsopimuksen III-vaiheeseen. Kunnanhallitus on hyväksynyt sopimuksen jatkon vuosille 2020-2022. Kunnanjohtaja on osallistunut Suomen kasvukäytävän ohjausryhmään. Hausjärvellä on VATE:ssa varajäsenen paikka ja Sote-ohjausryhmässä varsinainen paikka. Talousalueyhteistyön osalta on oltu vahvasti mukana Yritysvoimala Oy:n toiminnassa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenojen toteuma oli 10,6% talousarvioon varatuista määrärahoista. Suurin osa menoista koski rahoitusosuutta Vanajavesisäätiölle.

Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

2.5. Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus sisältää seuraavat vastuualueet: 1) keskitetty henkilöstöhallinto, 2) hallinnon yhteiset palvelut, 3) ruoka- ja siivouspalvelut, 4) talouden suunnittelu ja seuranta sekä sisäinen tarkastus ja riskienhallinta 5) asiakirjahallinto ja 6) ICT-palvelut.

Vastuuhenkilö palvelukeskuksen osalta on talousjohtaja. Keskitetystä henkilöstöhallinnosta vastaa henkilöstöpäällikkö, ruoka- ja siivouspalveluista ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö ja asiakirjahallinnosta hallintopäällikkö. ICT-palveluissa aloittaa 1.1.2020 alkaen tietohallintosuunnittelija.

KESKEISET PAINOISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Hallinto- ja sisäiset palvelut palvelukeskuksen keskeiset tehtävät valtuuston hyväksymän strategian toteuttamisessa:

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Huolehditaan talouden suunnittelusta ja ajanmukaisesta seurannasta.
- Huolehditaan sisäisen valvonnan ohjeiden sekä riskienhallinnan ajanmukaisuudesta.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Seurataan ja toimeenpannaan henkilöstöohjelman tavoitteita
- Huolehditaan työhyvinvoinnista ja työkyvyn ylläpidosta yhdessä työterveyshuollon kanssa
- Kehitetään sisäisiä palveluita
- Huolehditaan palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Kehitetään kuntien välistä yhteistoimintaa jatkuvasti.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 241 692	2 076 300	0	2 076 300	2 132 265	55 965	2,7 %
- joista ulkoiset	152 234	161 200	0	161 200	197 048	35 848	22,2 %
- joista sisäiset	2 089 458	1 915 100	0	1 915 100	1 935 217	20 117	1,1 %
Toimintamenot	-3 584 032	-3 431 800	-95 000	-3 526 800	-3 644 553	-117 753	3,3 %
- joista ulkoiset	-3 208 753	-3 301 500	-95 000	-3 396 500	-3 537 461	-140 961	4,2 %
- joista sisäiset	-375 278	-130 300	0	-130 300	-107 092	23 208	-17,8 %
Toimintakate	-1 342 340	-1 355 500	-95 000	-1 450 500	-1 512 288	-61 788	4,3 %
Poistot	-18 230	-16 800	0	-16 800	-17 175	-375	2,2 %
Netto yhteensä	-1 360 570	-1 372 300	-95 000	-1 467 300	-1 529 463	-62 163	4,2 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus hyväksyi 16.6.2020 vuoden 2021 talousarvion laadintaohjeet, jonka pohjalta vuoden 2021

Tilinpäätös 2020

Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

talousarviota valmisteltiin syksyn aikana. Valtuusto hyväksyi talousarvion 1.12.2020.

Kunnanhallitukselle on saatettu tiedoksi talouden toteuma 1-4/2020 (kunnanhallituksen kokous 12.5.2020) ja osavuosisikatsaus 1-6/2020 (kunnanhallituksen kokous 16.9.2020). Tilinpäätöksen 2020 alustavia tietoja käsiteltiin kunnanhallituksen 26.1.2021 ja 2.3.2021 kokouksissa. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä käsiteltiin samassa kokouksessa. Lisäksi kunnanhallitukseen kokouksissa ja hallituksen iltakouluissa käytiin säännöllisesti läpi tilikauden toteumaa ja tilinpäätösennustetta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet päivitettiin tilikaudella. Konserniohje ja omistajaohjauksen periaatteet päivitetään tilikaudella 2021.

Työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon panostettiin monin keinoin. Kevalta saatiin kehittämisrahaa esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisessa, säännölliseen viestintään panostettiin mm henkilöstökirjeen avulla. Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatiminen aloitettiin tilikaudella.

Yhteistyö työterveyshuollon kanssa työkyvyn kehittämisessä on jatkunut tiiviinä ja vaikuttavia toimenpiteitä on kehitetty. Sairauspoissaolot ovat lähteneet kasvuun ajalla 1-6/2020. Sairauspoissaolojen syiden tarkastelua on syvennetty työterveyshuollon kanssa ja sovittu ennaltaehkäisevien menetelmien kehittämisestä kohdennetusti. Tarkastelujaksolla toteutettiin työterveyshuollon kanssa Työkuntoon polku –pilottihanke kotipalvelun työntekijöille, jonka aikana vahvistettiin fyysistä toimintakykyä ja lisättiin mm. ravintotietoutta. Tarkastelujaksolla työterveyshuolto siirtyi Työsyke Oy:ltä fuusion myötä Terveystalo Oy:n hoidettavaksi.

Toukokuun 2020 lopulla työmarkkinajärjestöt hyväksyivät uudet virka- ja työehtosopimukset kunta-alalle. Sopimukset ovat voimassa ajalla 1.4.2020-28.2.2022.

ICT-toiminnot siirtyivät 1.7.2020 alkaen Tiera Oy:stä kunnan omaksi toiminnaksi.

Kunnanhallitus antoi sopimustenhallinnan järjestelyt kunnanjohtajan ja hallintopäällikön tehtäväksi kokouksessaan 15.12.2020. Kuntaan hankitaan vuoden 2021 aikana sopimustenhallinna sähköinen järjestelmä.

Vuoden lopussa kunnanhallitus irtisanoi Sarastian kanssa solmitun talous- ja henkilöstöhallinnon sopimuksen. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ostetaan tilikaudesta 2022 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä lukuun ottamatta kirjanpitoa, joka jatkossa toteutetaan oman työnä.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 2,7% budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 3,3%:lla. Toimintakate toteutui noin 61 800 euroa budjetoitua heikommalla tasolla. Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskuksen kulut ylittyivät noin 117 800 eurolla (3%), joista suurin osa johtui IT-palveluiden (ylitys noin 58 500€) ja ruoka- ja siivouspalveluiden ylityksistä (ylitys noin 47 700€). IT-palveluiden budjettiylitykset johtuivat pääasiassa omiin palveluihin siirtymisen yhteydessä tehdyistä ICT-infrastruktuurin muutostöistä, palkkakuluista ja siitä, että kuluja kirjattiin käyttötaloudensa. Investointiosaan varattua 25 000 euron määrärahaa ATK-laitteisiin ja ohjelmiin ei käytetty. IT-palveluiden tuotot toteutuivat noin 10 000 euroa budjetoitua suurempina, kun Lopen kunnalta laskutettiin osuus tietohallintasuunnittelijan palkkakustannuksista. Ruoka- ja siivouspalveluiden budjettiylitykset johtuvat pääasiassa korona-ajan erityisjärjestelyistä (mm. ruokakassit oppilaille keväällä 2020, Oitin alakoulun siirtyminen luokkaruokailuun, asumispalvelujen viikonloppusiivous).

Menojen ja tulojen toteumaa on eritelty tarkemmin tulosalueiden toteuman arvioinnissa.

Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus
Keskitetty henkilöstöhallinto

TEHTÄVÄN KUVAUS

Keskitetty henkilöstöhallinto sisältää seuraavat toiminnot: 1) henkilöstöhallinto, 2) henkilöstöedut ja 3) työsuojelu ja yhteistoiminta.

Palkanlaskentapalvelut hankitaan Sarastia Oy:ltä.

Vastuhenkilö on henkilöstöpäällikkö.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Kuntastrategian painopistealueisiin ja linjauksiin pohjautuvan henkilöstöohjelman 2018–2021 tavoitteiden toimeenpaneminen.
2. Jatketaan kaikki toimialat kattavan henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin toteuttamista toimialoilla.
3. Kehitetään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa varhaisen tuen käytäntöjä työkykypulmissa ja pyritään ehkäisemään sairauspoissaoloja sekä erityisesti niiden pitkittymistä. Huolehditaan työterveyshuoltopalvelujen toteutumisesta toimintasuunnitelman mukaisena sekä kustannuksiltaan kohtuullisina.
4. Rakennetaan työkykyjohtamisen valmennuspolku esimiestyön vahvistamiseksi työkykyjohtamisen välineeksi.
5. Kehitetään työsuojelun toimintaohjelman tavoitteiden mukaisesti työoloja tavoitteena työhyvinvoinnin tukeminen ja työturvallisuus. Turvallisuushavaintoilmoituskäytäntöä tehostetaan viestinnällä ja käyttöönottamalla sähköinen turvallisuushavaintoilmoitusohjelmisto.
6. Tuetaan kunnan yhtenäistä työnantajapolitiikkaa säännöllisillä henkilöstökirjeillä, esimieskirjeillä ja -kokouksilla sekä esimiestyön tueksi laadituilla ajantasaisilla ohjeistuksilla. Vahvistetaan säännöllisten kehityskeskustelujen roolia kunnan työnantajapolitiikassa. Tavoitteena on, että kaikki toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat käyvät esimiehensä kanssa kehityskeskustelun vuosittain.
7. Jatketaan toimenpiteitä palkan tehtävä- ja henkilökohtaisten osien määrätymisperusteiden selkeyttämiseksi. Päämääränä on edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja luottamusta työnantajapolitiikan johdonmukaisuuteen sekä toisaalta luoda edellytyksiä yhteismitalliseen palkkarakenteeseen mahdollista sote-muutosta silmällä pitäen.

Sitovat tulostavoitteet:

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Henkilöstöohjelmasta johdetun ”hausjärveläisen hyvän työn” -mallin laatiminen ja käyttöön ottaminen ts. kuinka toteutamme kunnan strategian mukaisia tavoitteita ja Hausjärven kunnan työnantaja-arvoja hyvää työtä tekemällä.
- Henkilöstöohjelmasta 2018–2021 viestiminen henkilöstölle ja esimiehille sekä henkilöstöohjelman mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen.

Tilinpäätös 2020

Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus Keskitetty henkilöstöhallinto

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan TS:n tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmän laatimisella. (TVA-työskentely)
- Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin tueksi laaditaan mittaristo henkilökohtaisten lisien myöntämiselle (HTA-arviointijärjestelmä)
- Sairauspoissaoloja ja erityisesti niiden pitkittymistä ehkäiseviä toimenpiteitä kehitetään yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Henkilöstölähtöisen kehittämisen toimintamallin ylläpitäminen ja vahvistaminen organisaatiossa. Kannustetaan ”Lupa tehdä toisin ja lupa kehittää” – ajattelumallilla työskentelyyn.
- Hausbändi-jatkohanke toteutetaan esimiehille suunnattuna Työkykyjohtamisen valmennuspolkuna Kärkölän kunnan kanssa yhteishankkeena, hanketta rahoittaa Keva.
- Jatketaan henkilöstölähtöiseen kehittämiseen liittyvää kehittämisideoiden palkitsemiskäytäntöä.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	115 639	132 500	0	132 500	152 885	20 385	15,4 %
- joista ulkoiset	115 373	132 500	0	132 500	152 553	20 053	15,1 %
- joista sisäiset	267	0	0	0	332	332	
Toimintamenot	-462 583	-510 400	0	-510 400	-496 852	13 548	-2,7 %
- joista ulkoiset	-455 407	-510 400	0	-510 400	-493 391	17 009	-3,3 %
- joista sisäiset	-7 177	0	0	0	-3 461	-3 461	
Toimintakate	-346 944	-377 900	0	-377 900	-343 967	33 933	-9,0 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-346 944	-377 900	0	-377 900	-343 967	33 933	-9,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Hausjärven ja Kärkölän kunnat saivat ajanjaksolle 9/2019-7/2021 Kevan kehittämisrahaa, joka kohdennetaan esimiesten valmennukseen työkykyjohtamisen asioissa. Hankkeen kokonaisarvo on 50 000 €, jossa Hausjärven kunnan omarahoitusosuus on 15 000 € ja Kärkölän kunnan omarahoitusosuus 10 000 €.

Henkilöstökirje Hauska Henki on vakiinnuttanut paikkansa ja ilmestyy säännöllisesti kahdeksan kertaa vuodessa. Henkilöstökirjeessä on aktiivisesti esitelty henkilöstöohjelman sisältöä ja suunnattu huomiota Hausjärven kunnan työnantaja-arvoihin ja hyvään sekä laadukkaaseen kuntatyöhön.

**Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus
Keskitetty henkilöstöhallinto**

Henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnin mittariston (HTA-arviointijärjestelmä) laatiminen on aloitettu tilikauden 2020 aikana.

Yhteistyö työterveyshuollon kanssa työkyvyn kehittämisessä on jatkunut tiiviinä ja vaikuttavia toimenpiteitä on kehitetty. Sairauspoissaolot (sisältää työtapaturmat) lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 21,7 % (1640 kalenteripäivää) ollen nyt 21,0 kalenteripäivää/henkilö (2019: 17,8 kpv.). Vuonna 2020 työtapaturmista johtuneet poissaolot olivat 534 kalenteripäivää, kun Vuonna 2019 työtapaturmista johtuneet poissaolot 525 olivat kalenteripäivää.

Työterveyshuollon palvelut on tuottanut 1.4.2020 alkaen Suomen Terveystalo Oy. Työsyke Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:hyn ja fuusiovaihe kesti 31.3.2020 saakka.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 15,4% budjetoitua suurempina. Tilikaudelle kohdistui Kelan korvauksia (tuloja) työterveyshuollosta noin 93 100 euroa. Tuloissa on mukana myös Kevan kehittämisraha ja Kärkölän kunnalta saatu rahoitusosuus ja Työllisyysrahastolta saadut koulutuskorvaukset.

Toimintamenojen toteuma oli 97,3% talousarvioon varatuista määrärahoista. Työterveyshuollon menot toteutuivat noin 12,5 prosenttia (21 500 euroa) budjetoitua suurempina ollen 193 500 euroa. Edellisvuoteen verrattuna kulut nousivat noin 13 100 euroa. Selittävänä tekijänä kustannusten nousuun ovat mm. henkilöstölle tietyin kriteerein mahdollistettu Covid19-testaus työterveyshuollossa sekä suurempina määrinä toteutuneet työpaikkakäynnit. Työterveyshuollon menojen lisäksi suurimmat menoerät keskitetyssä henkilöstöhallinnossa ovat palkkahallinnon kulut Sarastia Oy:lle sekä palkat. Vuodesta 2021 alkaen työterveyshuollon tulot ja menot kohdistuvat suoraan eri toimielimille aiheuttamisperiaatteen mukaan. Muutos on huomioitu vuoden 2021 talousarviossa.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallinnon sisäiset palvelut sisältävät seuraavat toiminnot: ICT-palvelut, asiakirjahallinto, hallinnon yhteiset palvelut, sekä taloushallintopalvelut, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta.

Vastuuhenkilö on talousjohtaja. Asiakirjahallinnon vastuuhenkilönä on hallintopäällikkö.

Kunnan taloushallintopalvelut on ostettu 1.11.2019 alkaen Sarastia Oy:ltä. Sarastia Oy:n kanssa tullaan järjestämään palaveri, joissa sovitaan toiminnan tavoitteista ja seurannasta. Tavoitteena on taloushallinnon järjestelmien laadun säilyttäminen sekä organisaatorajat ylittävien toimintojen sujuvuus.

Hallinnon yhteiset toiminnot sisältävät toimistotarvikevaraston, joka toimii kirjanpidollisesti tasetilillä.

Atk-tukea ja eräitä muita tieto- ja viestintätekniikan palveluita hankitaan Tiera Oy:ltä väliaikaisella sopimuksella 31.3.2020 asti. Toiminnan järjestämisestä jatkossa sovitaan alkuvuoden aikana. Vuoden 2020 alussa Hausjärven kunnassa aloittaa tietohallintasuunnittelija. Tietohallintasuunnittelijan tehtävänä on kunnan tietohallinnon jatkuvuuden ja kehittämisen suunnittelu ja toteutus sekä digitaalisten palveluprosessien kehittäminen yhdessä toimialojen kanssa. Tietohallintasuunnittelija toimii jatkossa myös Hausjärven kunnan tietosuojavastaavana sekä osallistuu riskien hallintatyöhön.

Puhelunvälitys ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Lähes kaikki esityslista-aineistoihin liittyvä kopiointi- ja postitustyö hankitaan Hyvinkään-Riihimäen seudun ammattikoulutussäätiön (HRAKS) työpajalta. Lautakunnilla on käytössä sähköinen kokousaineistojen toimitus. Sähköistä tiedon siirtoa pyritään kehittämään edelleen.

Hallinnon sisäiset palvelut vastaavat kirjanpidon järjestämisestä, rahoituksen riittävyydestä ja kassavarojen sijoittamisesta ja rahoitusriskien hallinnasta. Hallintopalvelut koordinoi myös kunnan hankintoja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA**Kehittyvä ja aktiivinen kunta**

1. Taloudellisen tilanteen seuraaminen ja siihen nopeasti reagoiminen edellyttävät laadukkaita seuranta- ja ennustemenetelmiä. 1.1.2020 alkaen otetaan käyttöön uuden palveluntuottajan tietojärjestelmät. Näitä hyödynnetään tehokkaasti ja kehitetään tarvittaessa uusia menetelmiä.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

1. Ollaan aktiivisesti mukana julkisen hallinnon sähköisten palveluiden käyttöönotossa.
2. Kehitetään ICT-toimintaa ja pyritään hyödyntämään digitalisaatiota asiakaslähtöisesti.
3. Jatketaan kunnan arkistonmuodostuksen ja sitä koskevien suunnitelmien kehittämistä arkistolaitoksen antamien sähköisen arkistonmuodostuksen eAMS-määritysten mukaisesti.

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

4. Tehdään suunnitelma sisäisen Intra-verkon ja www-sivujen päivittämisestä. Perustana käytetään asiakkaan ja kuntalaisen helpon ja riittävän tiedonsaannin näkökulmaa. Kehitetään verkkosivujen rakennetta entistä käytettävämpään suuntaan.
5. Viestitään avoimesti ja ollaan mukana sosiaalisissa medioissa.
6. Annetaan asiakkaille ja kuntalaisille osallistumismahdollisuuksia järjestämällä kuntalaiskyselyitä.

SITOVAT TULOSTAVOITTEET

1. Määritellään ja toteutetaan ICT-toiminnan järjestäminen tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.
2. Videoidaan vähintään kaksi kunnanvaltuuston kokousta vuosittain.
3. Päivitetään kunnan kustannuslaskennan periaatteet kuntien yhteisen talousraportoinnin vaatimusten mukaisiksi.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	27 974	24 200	0	24 200	52 223	28 023	115,8 %
- joista ulkoiset	21 052	24 200	0	24 200	39 201	15 001	62,0 %
- joista sisäiset	6 922	0	0	0	13 021	13 021	
Toimintamenot	-1 051 483	-1 015 900	-95 000	-1 110 900	-1 194 482	-83 582	7,5 %
- joista ulkoiset	-985 760	-980 700	-95 000	-1 075 700	-1 175 764	-100 064	9,3 %
- joista sisäiset	-65 723	-35 200	0	-35 200	-18 718	16 482	-46,8 %
Toimintakate	-1 023 509	-991 700	-95 000	-1 086 700	-1 142 260	-55 560	5,1 %
Poistot	-3 458	-6 700	0	-6 700	-4 238	2 462	-36,7 %
Netto yhteensä	-1 026 967	-998 400	-95 000	-1 093 400	-1 146 498	-53 098	4,9 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sitovat tulostavoitteet saavutettiin:

- Kunnanvaltuuston kokouksista videoitiin 2 kpl, kokoukset, joissa hyväksyttiin tilinpäätös ja talousarvio.
- Kunnan asioista tiedotettiin säännöllisesti ja kunnan www-sivuille lisättiin mm. sivu kunnan hankinnoista.
- Kunnan tilikarttaa muokattiin kuntatietoraportoinnin mukaiseksi ja sisäisten erien kirjaamistapaa muutettiin vuodesta 2021 alkaen siten, että ne tasataan tilikauden lopussa todellisen kulutoteuman mukaisiksi. Kumppanikoodien automatisaatio otettiin käyttöön 11/2021 ja täysi automatisaatio saadaan käyttöön kunnan siirtyessä käyttämään Unit4-toiminnanohjausjärjestelmää tilikaudesta 2022 alkaen.

Keskeisten painopistealueiden osalta tilikautta hallitsi muutos sekä taloushallinnon, palkkahallinnon että ICT- toiminnan järjestämisessä. Hausjärven ja Lopen kunta sekä Riihimäen terveyskeskuksen kuntayhtymä joutuivat tekemään päätökset palveluiden järjestämisestä, johtuen Riihimäen kaupungin päätöksestä irtaantua yhteisesti omistetusta RHL-Data Oy:stä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on hankittu 1.11.2019 alkaen Sarastia Oy:ltä ja ICT-palvelut ajalla

Hallinto ja sisäiset palvelut –palvelukeskus

Hallinto ja sisäiset palvelut

1.10.2019-30.10.2020 Kuntien Tiera Oy:ltä. Vuoden 2020 aikana aloitettiin ICT-toiminnan siirto kunnan omaksi toiminnaksi ja toimintaa toteutetaan yhteistyössä Lopen kunnan kanssa yhteisin resurssein.

Hausjärven kunnalle perustettiin tietohallintasuunnittelijan toimi (kunnanhallitus 27.8.2019) ja paikkaan valittiin Timo Pirinen 1.1.2020 alkaen. Lopen kunnalle palkattiin ICT erityisavustaja. Sopimus yhteistoiminnasta allekirjoitettiin 13.1.2020. ICT-tukihenkilön toimi perustettiin kunnanhallituksessa 26.5.2020. ICT-tukihenkilön tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat laaja-alaisesti käytön tukitehtävät Hausjärven kunnan ICT-laiteympäristössä. ICT-tukihenkilönä aloitti 23.7.2020 Mika Sipronen. Hausjärven kunnalle perustettiin ICT-suunnittelijan toimi kunnanhallituksessa 3.11.2020. ICT-suunnittelijan tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat laaja-alaisesti kunnan tietoteknisen ympäristön tekniset ratkaisut ja teknisen toimintaympäristön ylläpitotehtävät. Hakuprosessi suoritettiin tilikauden aikana ja ICT-suunnittelijana aloitti Tommi Kuparinen 25.1.2021 alkaen.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tuotantokäyttö aloitettiin suunnitelmien mukaisesti 1.1.2020 mutta projektin loppu- ja jälkityöt työllistivät sekä tulosaluetta että toimialoja myös vuonna 2020. Jälkitöinä suoritettiin kevään ja syksyn 2020 aikana mm. irtaimistokirjanpidon, käyttöomaisuuskirjanpidon ja talousarvion järjestelmien muutokset sekä konsernilaskennan ja käyttöomaisuuskirjanpidon konversio. Sarastian palvelun hinta on huomattavasti kalliimpi kuin RHL-Datan, vaikka palvelu osoittautui suppeammaksi. Lisäksi ohjelmistojen toimivuus ja palvelun laatu ei ole vastannut kaikilta osin sovittua ja kunta on saanut reklamaation johdosta korvausta palveluntuottajalta. Paremman kustannustehokkuuden saavuttamiseksi, työprosessien sujuvoittamiseksi ja työtä nopeuttavien tietojärjestelmien käyttöön saamiseksi päädyttiin kilpailuttamaan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut yhdessä Lopen kunnan kanssa ns. inhouse –hankintana. Vuoden lopussa kunnanhallitus irtisanoi Sarastian kanssa solmitun talous- ja henkilöstöhallinnon sopimuksen. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ostetaan tilikaudesta 2022 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä lukuun ottamatta kirjanpitoa, joka jatkossa toteutetaan oman työnä.

Kuntaan perustettiin taloussihteerin toimi kunnanhallituksessa 6.10.2020. Taloussihteerin toimenkuvaan kuuluu talousarvion ja tilinpäätösten avustavat tehtävät ja ohjeistus, kassavarojen seuranta ja arvonlisäveroasiat. Lisäksi taloussihteerin tehtäviin kuuluu kirjanpitoaineiston ja henkilöstön tietojen tarkistaminen ja selvittely, ostolaskut, laskutukset, raportointi, tilastot ja henkilöstöhallinnon avustavat tehtävät. Taloussihteerinä aloitti Paula Palkia 1.1.2021 alkaen, joka hoitaa tuleen hoitamaan kunnan pääkirjanpidon tilikaudesta 2022 alkaen.

Valtiovarainministeriö myönsi 12/2020 Hausjärven ja Lopen sähköisten palveluiden ja asianhallinnan kehittämishankkeeseen 134 400 euroa. Hanke toteutetaan 10/2022 mennessä.

Hausjärven kunnan tietosuojatyöryhmä teki työtä tietosuojan toteutumisen edistämiseksi ja tiedonhallinnan muutoksia varten. Vuoden 2020 aikana kunnanhallitus hyväksyi teknisen valvonnan periaatteet ja käsitteli sosiaalihuollon tietoturvan ja tietosuojan omavalvontasuunnitelmaa. Turvasähköposti otettiin käyttöön sitä tarvitseville ja salassapitositoumuksia päivitettiin. Lisäksi tehtiin Hausjärven kunnan yleinen sopimusten tietosuojaliite sekä laadittiin ja päivitettiin tietosuojatiedotteita.

Kuntalaisille järjestettiin Taloustutkimuksen toteuttama puhelinhaastattelu kunnan palveluista.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat reilusti budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 7,5%:lla. Suurimmat kuluerät olivat palkat ja Sarastian taloushallinnon palvelu. IT-palveluiden kulujen budjettiylitykset (noin 58 500) johtuivat pääasiassa omiin palveluihin siirtymisen yhteydessä tehdyistä ICT-infrastruktuurin muutostöistä, palkkakuluista ja siitä, että mm. lisenssikuluja kirjattiin käyttötalousosaan. Investointiosaan varattua 25 000 euron määrärahaa ATK-laitteisiin ja ohjelmiin ei käytetty. IT-palveluiden tuotot toteutuivat noin 10 000 euroa budjetoitua suurempina, kun Lopen kunnalta laskutettiin osuus tietohallintasuunnittelijan palkkakustannuksista.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Ruoka- ja siivouspalvelut sisältää kunnan eri toimipisteisiin tuotettavan ruoka- ja siivouspalvelun.

Vastuuhenkilö on ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Osana Hausbändi-hanketta Anu Kääriäinen kehitti Ruoka- ja siivouspalveluihin jätehuoltosuunnitelman, jonka käyttöönottoa aloitetaan vuonna 2020. Lisäksi ympäristötyötä on tarkoitus jatkaa ympäristöjärjestelmän kehittämällä työyksikön ympäristöjalanjäljen selvittämiseksi ja pienentämiseksi.
2. Syksyn 2019 aikana kuusi henkilöä yksiköstä osallistuu Kuntakon itseohjautuvuustyöpajoihin. Tavoitteena on pitää yllä ja vahvistaa henkilökunnan työmotivaatiota ja työhyvinvointia sekä prosessien sujuvuutta kehittämällä johtamista itseohjautuvaksi. Projektia jatketaan vuonna 2020, jos Työsuojelurahasto myöntää määrärahan osaan kehittämiskustannuksista. Tavoitteena on, että koko henkilökunta osallistuu koulutuksiin.
3. Kunnanhallitus on päättänyt Ryttylän koulun palvelukeittiöpilotista, jossa pääruoka ostetaan valmiina sekä energialisäkkeet ja salaattit valmistetaan paikalla. Pilotti päättyy 31.5.2020, jonka jälkeen tehdään yhteenveto ja loppupäätelmät asiakkaiden mielipiteistä sekä kustannuksista verrattuna omaan tuotantoon. Kunnanvaltuusto tekee pilotissa hankitun tiedon perusteella päätöksen 2021 aloitettavasta ruokapalvelun organisointitavasta. Yksikölle on varattava riittävästi aikaa mahdollisen muutoksen toteuttamiseksi.
4. Vuonna 2020 päivitetään varautumissuunnitelma ja aloitetaan henkilökunnan työhönperehdytysmateriaalin työstämistä sekä tutkitaan mahdollisuutta digitalisoida esimiestyötä ottamalla käyttöön koko yksikön toiminnanohjausjärjestelmä.

Sitovat tulostavoitteet:

Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Yksikön tiedottamista kehitetään ylläpitämällä tietosisältöä kunnan verkkosivuilla. Vuonna 2019 käyttöön otettua ruokapalvelun toiminnanohjausjärjestelmää laajennetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ruokapalveluun.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Johtamisesta kehitetään valmentavaksi ja henkilöstön itseohjautuvuutta laajennetaan ja syvennetään.
- Yhteenvedon ja loppupäätelmän tekeminen ruokahuollon käynnissä olevasta palvelukeittiömallin pilottihankkeesta syksyn ensimmäiseen kunnanhallituksen kokoukseen (25.8.2020).

Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Ruoka- ja siivouspalvelut -yksikköä kehitetään henkilöstölähtöisesti ylläpitämällä työpajakäytäntöä, jossa työstetään ja ratkotaan yhteisiä asioita.

Tilinpäätös 2020

Hallinto ja sisäiset palvelut -palvelukeskus

Ruoka- ja siivouspalvelut

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 098 078	1 919 600	0	1 919 600	1 927 158	7 558	0,4 %
- joista ulkoiset	15 809	4 500	0	4 500	5 293	793	17,6 %
- joista sisäiset	2 082 269	1 915 100	0	1 915 100	1 921 865	6 765	0,4 %
Toimintamenot	-2 069 965	-1 905 500	0	-1 905 500	-1 953 219	-47 719	2,5 %
- joista ulkoiset	-1 767 587	-1 810 400	0	-1 810 400	-1 868 307	-57 907	3,2 %
- joista sisäiset	-302 378	-95 100	0	-95 100	-84 913	10 187	-10,7 %
Toimintakate	28 113	14 100	0	14 100	-26 061	-40 161	-284,8 %
Poistot	-14 773	-10 100	0	-10 100	-12 937	-2 837	28,1 %
Netto yhteensä	13 340	4 000	0	4 000	-38 998	-42 998	-1075,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ruoka- ja siivouspalveluihin Hausbändi-hankkeessa kehitetyn jätehuoltosuunnitelman käyttöönotto alkaa vuoden 2021 aikana muovinkeräyksen järjestämisellä. Ympäristöjärjestelmän laajempaa kehittämistä ei ollut mahdollista aloittaa vuonna 2020 koronapandemian vaatiman ylimääräisen työmäärän vuoksi.

Alkuvuodesta 2020 Työsuojelurahasto myönsi yksikölle määrärahan itseohjautuvuuden kehittämiseksi. Ruoka- ja siivouspalvelujen henkilökunnan oli määrä kokoontua kick off-koulutuspäivään toukokuussa mutta päivä oli peruutettava koronaviruksen aiheuttaman tautitilanteen vuoksi. Uusi prosessin aloituspäivä suunniteltiin lokakuuksi mutta taas kerran tilaisuus oli peruttava. Yksikössä ei ollut osaamista eikä laiteresursseja toteuttaa koulutuspäivää virtuaalisesti toimipisteissä. Työsuojelurahasto edellyttää, että myönnetyn määrärahan käyttö aloitetaan vuoden kuluessa avustuspäätöksestä, joten avustuksesta oli luovuttava. Ruoka- ja siivouspalvelut toteuttavat itse-/yhteisohjautuvuusprosessin aloituksen omalla rahoituksellaan yhteistyökumppaniksi valikoituneen Filosofian Akatemian kanssa. Aloituspäiväksi on nyt sovittu 14.5.2021 ja tilaisuus toteutetaan tarvittaessa etäjärjestelyin. Uusien osaamis- ja laiteresurssien myötä myös yksikön kuukausittaista työpajakäytäntöä on mahdollista jatkaa virtuaalisena.

Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö laati virkatyönä kunnan ruokapalvelujen järjestämismalliselvityksen, jossa lähteinä hyödynnettiin tehtyjä konsulttiselvityksiä. Ryttylän koulussa elintarviketoimijalta hankittuja aterian osia verrattiin selvityksessä omassa keskuskeittiössä valmistettuihin mahdollisimman samanlaisiin tai vastaaviin ruokiin, jotka tarjottiin Oitin alakoulussa. Ryttylän ja Oitin alakoulujen ruokailijoiden tutkituista mielipiteistä ei ollut mahdollista vetää suoraa johtopäätöstä ruoan laadusta oman tuotannon ja elintarviketoimijalta hankittujen aterian osien laatuun. Selvityksessä kävi ilmi, että ruoan jalostusasteen kasvaessa elintarvikelukulut kohoavat, kun taas investointikustannukset palvelukeittiömallissa pysyvät maltillisina. Selvitys tuotiin kunnanhallitukselle tiedoksi marraskuussa 2020. Tämän jälkeen ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö sai tehtäväkseen selvittää oman tuotantokeittiön rakentamiskustannukset.

Ruokapalvelun varautumissuunnitelmaa ei ennätetty päivittää eikä työhönperehdytysmateriaalin päivittämistä ehditty aloittaa. Ruoka- ja siivouspalvelujen toiminnanohjausjärjestelmän suunnittelu ottanee askelia vuonna 2021 kunnan oman tietohallinnon aloitettua työskentelynsä. Perehdytysmateriaalin päivittämiseen paneudutaan vuonna 2021.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintatulot toteutuivat 0,4% budjetoitua suurempina. Toimintamenot ylittivät budjetin 2,5 %:lla koronapandemian vaatimien toimenpiteiden vuoksi. Yksikön henkilökuntaa siirrettiin perusturvan vanhuspalveluihin kevätkaudella koulujen sulkuajaksi. Osittain samaan aikaan aloitettiin asumispalvelujen toimipisteissä myös viikonloppusiivous, mikä vaati sijaisten käyttöä oman henkilökunnan ollessa sitoutuneena vanhuspalvelujen tehtäviin. Viikonloppusiivous keskeytettiin kesäksi mutta aloitettiin syksyllä tautitilanteen pahennuttua uudestaan.

Keväällä 2020 koulujen sulkuaikana jaettiin ruokakasseja, jotka tulivat kustannuksiltaan kalliimmiksi kuin kouluaterioiden tarjoaminen. Oitin alakoulun ruokasalin ahtauden vuoksi koulun päärakennuksessa aloitettiin syksyllä luokkaruokailu, jotta oppilaat ehtivät ruokailla lounasaikaan. Luokkaruokailun mahdollistamiseksi oli hankittava kuljetuslaatikoita ja -vaunuja sekä valmistusastioita. Lisäksi oli palkattava ylimääräinen työntekijä huolehtimaan ruoan ja ruokailutarvikkeiden toimittamisesta luokkiin sekä tavaroiden noutamisesta pois. Järjestely jatkuu niin kauan, kunnes on mahdollista palata normaalitilanteeseen, jossa ei tarvitse noudattaa turvallisuusvälejä ja koulun ruokasalissa voi ruokailla täysi määrä oppilaita.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus

2.6. Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus

TEHTÄVÄN KUVAUS

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus sisältää seuraavat tulosalueet: elinkeinojen kehittäminen ja markkinointi, EU- ja muut tuet, maataloustoimi, asuntotoimi, joukkoliikenne, työllistäminen ja siviilipalvelus sekä kansainvälinen toiminta. Lisäksi palvelukeskuksen alla toimii ympäristölautakunta.

Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksen tehtävä on edistää ja kehittää kunnassa asumista ja yrittämistä. Tätä tehtävää palvelukeskus toteuttaa ympäristöä ja kunnan erityispiirteitä kunnioittaen, yhdessä eri toimijoiden kanssa paikallisesti ja seudullisesti.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskuksella on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	379 215	359 200	0	359 200	349 563	-9 637	-2,7 %
- joista ulkoiset	362 171	359 200	0	359 200	346 985	-12 215	-3,4 %
- joista sisäiset	17 044	0	0	0	2 578	2 578	
Toimintamenot	-1 179 793	-1 242 701	0	-1 242 701	-1 106 593	136 108	-11,0 %
- joista ulkoiset	-1 156 634	-1 227 101	0	-1 227 101	-1 089 518	137 583	-11,2 %
- joista sisäiset	-23 159	-15 600	0	-15 600	-17 075	-1 475	9,5 %
Toimintakate	-800 578	-883 501	0	-883 501	-757 030	126 471	-14,3 %
Poistot	-5 131	-8 200	0	-8 200	-4 105	4 095	-49,9 %
Netto yhteensä	-805 709	-891 701	0	-891 701	-761 135	130 566	-14,6 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Yritysvoimalan kanssa yhteistyötä on tehty tuloksellisesti. Kunnanjohtaja on osallistunut tarvittaessa Hausjärven yrittäjien hallituksen kokouksiin, Yritysvoimalan ja Suomen kasvukäytäväverkoston kokouksiin.

Kunnanjohtaja on ollut mukana myös Yritysvoimala Oy:n hallituksessa ja Suomen Kasvukäytävän ohjausryhmässä.

Kunta myönsi 50:lle yhden hengen yritykselle koronatukea TEM:n määrärahoista 100.000 euroa.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Oitin taajamasuunnitelman ja määritellyt taajamalle tulevaisuuden kehittämiskohteet. Keskustien asemakaava saatiin myös hyväksyttyä.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus

Palvelukeskuksen tulot ja menot toteutuivat talousarviota pienempinä siten, että toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 85,7% budjetoidusta. Henkilöstökulut toteutuivat 106 500 euroa talousarviota pienempinä, josta suurin osa (86 600 euroa) johtui työllistämisen budjetoitua pienemmistä palkkakuluista.

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus
Elinkeinojen kehittäminen

TEHTÄVÄN KUVAUS

Elinkeinojen kehittämiseen kuuluvat seuraavat toiminnot: elinkeinojen kehittäminen, markkinointi, EU- ja muut tuet, maataloustoimi, asuntotoimi, joukkoliikenne, työllistäminen ja siviilipalvelus sekä kansainvälinen toiminta.

Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja. Joukkoliikenteen vastuuhenkilönä on hallintopäällikkö.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toteutetaan elinvoima-ohjelmaa ja yritysvaikutusten arviointiohjelmaa. Jatketaan hyvin toimivaa yhteistyötä yrittäjien, yrittäjäjärjestöjen ja MTK:n kanssa elinvoimatoimikunnassa. Yrittäjien palveluita tuotetaan erityisesti Yritysvoimala Oy:n ja kunnanjohtajan kautta. Kunnanjohtaja on aktiivisesti mukana yrittäjäjärjestöjen tilaisuuksissa. EU:n ja muita rahoituksia haetaan tukemaan elinvoiman kehittämistä. Lisäksi ollaan mukana hankkeissa, jotka parantavat olemassa olevien yrittäjien elinvoimaa Hausjärvellä.
2. Markkinoinnissa toteutetaan markkinointi- ja viestintäohjelmaa. Markkinoinnin pääkohteina ovat potentiaaliset uudet asukkaat ja yrittäjät. Markkinoinnissa osallistutaan asunto- ja yrittäjämessuille.
3. Raideliikenteessä pyritään vaikuttamaan vuoden 2020 jälkeiseen tilanteeseen, jossa lähdetään siitä, että palvelutaso säilyy nykyisellä tasolla.
4. Hausjärven kunta on jatkanut Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa lippuyhteistyösopimusta, jonka edut ovat kuntalaisten käytössä. Sopimuksen mukaan hausjärveläiset voivat ostaa HSL:n matkakortin ja ladata sille henkilökohtaisen kausilipun.
5. Kunta on mukana maaseudun palveluyritysten kehittämis- ja verkottumishankkeessa.
6. Maataloustoimen palvelut tuottaa Maaseutupalveluyksikkö Häme, joka toimii isäntäkuntamallisesti osana Janakkalan kunnan organisaatiota. Yksikön palvelutuotannon toimivuutta tarkastellaan seurantakokouksessa vuosittain. Tavoite on, että palvelutaso säilyy vähintään nykyisellä tasolla.
7. Kunnan kautta järjestettävien vuokra-asuntojen täyttöaste pyritään pitämään yli 90 %:ssa. Kunta-asunnot Oy:n kanssa järjestetään vakiintuneen käytännön mukaan tilaisuus, jossa yhtiön edustajat ja kunnan viranhaltijat keskustelevat asuntotoimen kehittämisestä.
8. Työllistämistä tehdään määrärahojen puitteissa. Työllistämistoimet sovitetaan yhteen perusturvan alaisuudessa toimivan työpajatoiminnan kanssa. Kunnan oman työllistämisen täydentäjäksi voi kunnanjohtaja käynnistää erillisiä työllistämistä tukevia projekteja palkkatuella, työkokeilulla, työharjoittelulla ja muulla Ely- ja te-toimistojen erillirahoituksella.
9. Kansainvälinen toiminta käsittää suhteet ystävyyskuntiin ja muun kansainvälisen toiminnan. Ystävyyskuntasuhteita ylläpidetään virolaisen Väike-Maarjan ja japanilaisen Naien kunnan kanssa.

Tilinpäätös 2020

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Elinkeinojen kehittäminen

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	187 969	207 200	0	207 200	132 895	-74 305	-35,9 %
- joista ulkoiset	187 969	207 200	0	207 200	132 895	-74 305	-35,9 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-801 044	-818 901	0	-818 901	-702 805	116 096	-14,2 %
- joista ulkoiset	-794 797	-815 201	0	-815 201	-698 876	116 325	-14,3 %
- joista sisäiset	-6 248	-3 700	0	-3 700	-3 928	-228	6,2 %
Toimintakate	-613 075	-611 701	0	-611 701	-569 909	41 792	-6,8 %
Poistot	-5 131	-8 200	0	-8 200	-4 105	4 095	-49,9 %
Netto yhteensä	-618 206	-619 901	0	-619 901	-574 014	45 887	-7,4 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Suomen Kuvalehden kuntavertailussa (19.3.2021) Hausjärven kunta saa viidestä tähdestä neljä tähteä sijoittuen 76. sijalle 293 kunnasta, kun vertailtiin kuntien elinvoimaa, väestöä ja taloutta. Kanta-Hämeen kunnista sijoitus oli 3. paras (Hattula 64. sija, Riihimäki 65. sija). Vertailun olivat laatineet valtiotieteiden tohtori Timo Aro MDI:stä ja hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä FCG-Perlaconista.

Yritysvoimalan kanssa yhteistyötä on tehty tuloksellisesti. Kunnanjohtaja on osallistunut tarvittaessa Hausjärven yrittäjien hallituksen kokouksiin, Yritysvoimalan ja Suomen kasvukäytäväverkoston kokouksiin. Kunnanjohtaja on ollut mukana myös Yritysvoimala Oy:n hallituksessa ja Suomen Kasvukäytävän ohjausryhmässä.

Tonttien markkinointia ja myyntiä on tehty alkuvuoden aikana suunnitelman mukaisesti. Palvelumessut ja tonttimarkkinat jouduttiin kuitenkin poikkeusolojen takia perumaan keväältä. Koronatilanteen takia tontteja on markkinoitu printtimediassa ja sähköisillä alustoilla. Tarkastelujakson aikana on tehty yksi tonttikauppa.

Raideliikenteessä on vaikutettu maakuntaliiton ja Ratahallintokeskuksen kautta siten, että palvelutaso tulee säilymään nykyisellä tasolla tulevina vuosina.

Hausjärven kunta on jatkanut Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) kanssa lippuyhteistyösopimusta, jonka edut ovat kuntalaisten käytössä. Sopimuksen mukaan hausjärveläiset voivat ostaa HSL:n matkakortin ja ladata sille henkilökohtaisen kausilipun.

Elinvoimatoimikunta on kokoontunut kaksi kertaa ja kokouksessa on valmisteltu Hausjärven kunnan ja Hausjärven yrittäjien elinvoimaa tukevia hankkeita.

Maataloustoimen palvelut on järjestetty isäntäkuntamallilla siten, että isäntäkuntana toimii Janakkalan kunta. Maataloustoimen palvelut ovat toteutuneet tavoitteen mukaisesti.

Työllistämistoimia on tehty määrärahojen puitteissa. Nuorten kesätyötukea haki ja myönnettiin viidelle eri yritykselle yhteensä 12 nuoren palkkaamiseen. Hausjärven kunnan työttömyysprosentit ovat olleet Hämeen pienimpiä.

Kunnan kautta järjestettävien vuokra-asuntojen täyttöaste on yli 90 %. Kunnanjohtaja on KAS Oy:n hallituksessa.

**Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus
Elinkeinojen kehittäminen**

Ystävyyssuhteita on ylläpidetty kirjallisin terveisin koronatilanteen takia virolaisen Väike-Maarjan ja japanilaisen Naian kunnan kanssa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Palvelukeskuksen tulot ja menot toteutuivat talousarviota pienempinä siten, että toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 93,2% budjetoidusta. Erityisesti työllistämisen tulot ja menot toteutuivat budjetoitua pienempinä.

**Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus
Ympäristölautakunta**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Ympäristölautakuntaan kuuluvat toiminnot kaavoitus ja maankäytön suunnittelu, ympäristöasiat, rakennusvalvonta ja hallinto.

Vastuuhenkilö on kaavasuunnittelija.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Kunnan elinvoiman kehittäminen kaavoituksella ja elinvoiman huomioiminen kaavoitusohjelmassa.
2. Kaavoitusohjelman mukaisten asemakaavojen ja asemakaavamuutosten laatiminen.
3. Taajamasuunnitelmien tekeminen Oittiin, Ryttylään ja Hikiään.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavoitustöitä tehdään kunnanhallituksen linjaaman kaavoitusohjelman ja päätösten mukaisesti.

Kaavoituksen valtuuston nähdyn strateginen tavoite vuodelle 2020 on kunnan taajamien asumisen, liikkumisen, palveluiden kehittäminen ja kaavoitusten ajantasaistaminen. Tavoitetasona on joustava, kunnan kehitystä ja palveluita tukeva kaavoitus.

Asemakaavoituksessa taajamien kaavat ajantasaistetaan ja tehdään tarvittaessa taajamien yleissuunnitelmia. Hikiän ja kirkonkylän osa-yleiskaavatyö saatetaan loppuun.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan toiminta painottuu lakisääteisiin tehtäviin. Merkittävä osuus työn kuvaan on rakentamiseen painottuva neuvonta, rakentamismahdollisuuksien selvittäminen ja suunnittelun ohjaustyö. Rakennuslupitus painottuu suhdanteiden mukaisesti. Uudispientalorakentamisen arvioidaan pysyvän vuoden 2019 tasolla. Suunnittelutarveratkaisujen oletetaan lisääntyvän käyttötarkoitusten muutosten ja haja-asutusalueelle suuntautuvan rakentamisen puitteissa. Päivitetyt ohjelmistot sekä muuttuva lainsäädäntö edellyttävät jatkuvaa koulutusta sekä lisäävät neuvontatyön määrää. Rakennusjärjestyksen uusinta on käynnissä ja uusi rakennusjärjestys valmistuu vuoden 2020 aikana.

Ympäristötoimi

Ympäristötoiminta on lakisääteistä luvitusta, neuvontaa ja valvontatyötä. Maa-ainesottoasioissa työ painottuu luvitukseen ja ottoalueiden toiminnan valvontaan. Vuonna 2020 pääpaino on maa-ainesten ottoalueiden valvonnassa, sillä lautakuntakäsittelyyn ei arvioida tulevan maa-aineslupahakemuksia liittyen nykyisten ottoalueiden toimintojen jatkamiseen tai laajentamiseen. Ympäristöluvitusten määrä riippuu yritystoiminnan luvanvaraisuudesta. Ympäristötoimessa neuvonta on erittäin merkittävä osa työmäärästä.

Vuolteenkosken ja Varunkosken kalaportaiden toteuttamissuunnitelma tehdään Vanajavesisäätiön kanssa, joka hakee siihen rahoitusta ELY-keskukselta. Kalaportaiden rakentamiseen varaudutaan taloussuunnitelmakaudella 2021.

Tilinpäätös 2020

Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus Ympäristölautakunta

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	191 246	152 000	0	152 000	216 667	64 667	42,5 %
- joista ulkoiset	1 742 020	152 000	0	152 000	214 090	62 090	40,8 %
- joista sisäiset	17 044	0	0	0	2 578	2 578	
Toimintamenot	-378 749	-423 800	0	-423 800	-403 788	20 012	-4,7 %
- joista ulkoiset	-361 837	-411 900	0	-411 900	-390 642	21 258	-5,2 %
- joista sisäiset	-16 912	-11 900	0	-11 900	-13 147	-1 247	10,5 %
Toimintakate	-187 503	-271 800	0	-271 800	-187 121	84 679	-31,2 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-187 503	-271 800	0	-271 800	-187 121	84 679	-31,2 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	5,1		5	
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Kaavatontit				
- uudet pientalotontit, joilla kunnallistekniikka	0	15	0	0,0 %
- tonttivaranto, AO-asuintontit kunnallistekniikassa	52	36	51	141,7 %
- tonttivaranto, AP/AR-asuintontit kunnallistekniikassa	27	27	27	100,0 %
- tonttivaranto, yritystontit kunnallistekniikassa	35	41	35	85,4 %
Rakennusvalvonta, luvitus				
- yhden asunnon talot (uudet)	4	15	6	40,0 %
- rivitalot (uudet)	1	1	1	100,0 %
- kerrostalot			1	
- muut luvat	130	130	75	57,7 %
-käyttötarkoituksen muutos asunnoksi	4		1	

Tonttivaranto käsittää kunnallistekniikassa olevat, nopeasti myytävissä olevat tontit. Näihin lukuihin lisätään uudet pientalotontit, joille rakennettu kyseisenä vuonna kunnallistekniikka. Tontteja myytäessä ja vuokrattaessa varanto pienenee, ellei vastaavasti rakenneta kunnallistekniikka uusille alueille. Lainvoimaisia asemakaavatontteja on enemmän kuin ylläolevassa taulukossa on esitetty. Uudet pientalotontit kuvaavat niitä asemakaavoitettuja rakennuspaikkoja joille vuosittain toteutetaan kunnallistekniikka.

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kaavoitus ja maankäyttö

Yleiskaavoitus: Kunnanhallitus hyväksyi Oitin taajamasuunnitelman maaliskuussa. Oitin osayleiskaava laitettiin huhtikuussa vireille. Hikiän ja kirkonkylän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin toukokuussa ja ympäristölautakunta tarkisti kesäkuussa kaavan tavoitteet.

Asemakaavoitus: Erkylän asemakaava ja asemakaavan muutos kuulutettiin lainvoimaiseksi tammikuussa 2020. Kunnanvaltuusto hyväksyi vuonna 2020 Oitin Keskustien länsipuolen asemakaavan muutoksen.

Lupavalmistelu: Tilikaudella tehtiin neljä poikkeamispäätöstä ja myönnettiin kaksi maisematyölupaa.

Tonttitarjonta: Taajamissa on asemakaavoitettua pientalotonttivarantoa useiksi vuosiksi kunnan strategian mukaisesti.

Henkilöstöresurssit: Kaavoituspäällikön virka lakkautettiin vuonna 2019 ja korvattiin kaavasuunnittelijan viralla. Vuonna 2020 kaavasuunnittelijaksi palkattiin henkilö, joka hoiti tehtävää osan vuodesta. Pääosan ajasta kunnanjohtaja vastasi kaavoituksesta yhdessä kaavoitusavustajan kanssa. Henkilöstövaje hidasti vuoden 2020 osalta uusien kaavojen aloittamista

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa keskityttiin uusien rakennuslupien myöntämiseen sekä neuvonta- ja selvitystyöhön mahdollisten rakennushankkeiden osalta. Asiakasneuvonta keskittyi rakentamismahdollisuuksien selvittämiseen, sähköisen asioinnin avustamiseen ja yleiseen hankeneuvontaan. Lisäksi tehtiin keskeneräisten rakennuslupahankkeiden loppuunsaattamista ja selvitystyötä.

Rakennusvalvonnassa myönnettiin rakennus- ja toimenpidelupia 1.1.- 31.12.2020 välisenä aikana yhteensä 84 kpl, jatkoaika ym. päätöksiä 163 kpl. Suunnittelutarveratkaisuja oli 8 kpl ja lupiin liittyviä katselmuksia ja kokouksia ja ilmoituksien käsittelyitä oli yhteensä 231 kpl. Poikkeamispäätöksiä valmisteltiin 4 kpl kunnanhallitukselle. Uusia kerrostaloja 1 kpl ja yhden asunnon uudisrakentamislupia oli 6 kpl, käyttötarkoituksen muutoksia asuinrakennuksiksi 1 kpl ja 1 paritalo kokonaismäärästä. Asuinrakentaminen oli edellisvuoteen verrattuna vilkkaampaa.

Ympäristötoimi

Ympäristötoimen tehtävät painottuivat lupien käsittelyyn ja neuvontaan. Lautakuntaan valmisteltiin käsiteltäväksi yksi maa-aines- ja ympäristölupa, yksi maa-aineslupa ja yksi maastoliikennelain mukainen lupa. Lisäksi käsiteltiin yhden laitoksen rekisteröinti-ilmoitus sekä kolme lupien muutosta. Muita tehtäviä olivat mm. viranhaltijapäätökset (3 kpl) ja annetut lausunnot (5 kpl). Ympäristötoimessa tehtiin vesihuoltolakiin liittyvää kiinteistökartoitusta kesätyöntekijävoimin. Neuvontaa tehtiin erityisesti kartoitusprojektiin sekä haja-asutusalueen jätevesien käsittelyyn liittyen.

Vanajavesikeskus sai rahoituspäätöksen Teuronjoen ja Puujoen kalankulun parantamisen suunnitteluun Pohjois-Savon ELY-keskuksesta. Hankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2021 loppuun mennessä.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tulot ovat toteutuneet kokonaisuudessaan talousarviota paremmin, jokaisella toiminnallisella osa-alueella. Menot toteutuivat talousarviota alemmalla tasolla toteuman ollessa 95,3% budjetoidusta. Tämä johtuu lähinnä palkkakulujen toteumasta (kaavoitus ja maankäyttö), kun virkoja oli osan vuotta täyttämättä, jolloin

**Elinkeinot ja kehittäminen -palvelukeskus
Ympäristölautakunta**

kunnanjohtaja hoiti kyseisiä tehtäviä.

Nettomeno ympäristölautakunnassa kaavoituksen ja maankäytön, rakennusvalvonnan ja ympäristöasioiden osalta alittaa talousarvioon varatut määrärahat selvästi ennakoituja suuremman tuoton avulla. Hallinnon menot alittivat kustannusarvion. Ympäristölautakunnan tulosta kokonaisuudessaan voidaan pitää hyvänä, huomioiden henkilöstöresurssien puutteet. Osittain resurssipuutetta saatiin paikattua kaavoituksessa konsulteilla.

Perusturvalautakunta

2.7. Perusturvalautakunta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Perusturvalautakunnan vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: perusturvan hallinto, sosiaalityö, vammaispalvelut, vanhustenhuolto ja terveyspalvelut.

Perusturvalautakunnan strategia:

Tuemme kuntalaisia erilaisissa elämänvaiheissa ennaltaehkäisevästi, asiakaslähtöisesti ja palveluhenkisesti järjestämällä lakisääteiset sosiaalipalvelut, käyttämällä vaihtoehtoisia palvelujen järjestämistapoja sekä tukemalla omaehtoista vastuunottoa siten, että perusturvallisuus säilyy.

Perusturvalautakunnan eri tehtäväalueilla ja valtuustotason sitovilla tavoitteilla pyritään vastaamaan palvelutarpeisiin sekä hyvinvointisuunnitelmasta ja -kertomuksesta nouseviin haasteisiin.

Perusturvalautakunnan valtuustotason sitovia tavoitteita ovat:

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen: toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta)

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään pätevillä henkilöillä.

Vanhus- ja vammaispalvelut

- Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen).

Terveyspalvelut

- Hoitoonpääsyn seuranta

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 948 853	2 769 800	-60 000	2 709 800	2 799 880	90 080	3,3 %
- joista ulkoiset	2 932 050	2 769 800	-60 000	2 709 800	2 798 428	88 628	3,3 %
- joista sisäiset	16 803	0	0	0	1 452	1 452	
Toimintamenot	-28 447 246	-28 710 300	-528 300	-29 238 600	-28 865 726	372 874	-1,3 %
- joista ulkoiset	-27 444 804	-27 698 500	-528 300	-28 226 800	-27 879 074	347 726	-1,2 %
- joista sisäiset	-1 002 441	-1 011 800	0	-1 011 800	-986 652	25 148	-2,5 %
Toimintakate	-25 498 393	-25 940 500	-588 300	-26 528 800	-26 065 845	462 955	-1,7 %
Poistot	-13 665	-33 900	0	-33 900	-20 633	13 267	-39,1 %
Netto yhteensä	-25 512 058	-25 974 400	-588 300	-26 562 700	-26 086 479	476 221	-1,8 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa: Tavoite toteutunut. Kaikki lastensuojelutarpeen selvitykset saatiin tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ehkäisevän lastensuojelutyön kehittäminen: toimintamallien luominen (koulupudokkaat, masentuneet äidit). Tavoite toteutui (mm. lapsiparkki, Hurmaavat naiset, nepsy-ryhmä, beibiporukka, Näppäri-puhutus, toimintamalli koulupudokkaille).

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen: Tavoite saavutettiin osittain: Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytettiin pätevillä työntekijöillä, lukuun ottamatta kehittäjäsosiaalityöntekijän virkaa kesäkuusta 2020 lukien. Sekä vakituisten että erityisesti määräaikaisten työ- ja virkasuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla tapahtui vaihtuvuutta. Haasteita oli erityisesti lähihoitajien sijaisuuksien täyttämässä pätevillä työntekijöillä.

Perusturvalautakunta

Vanhus- ja vammaispalvelut

- Vanhuspalvelujen palvelurakenteen toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen): Tavoitteet toteutuivat. Tehostetun asumispalvelun asiakkaita oli 9,9,% yli 75-vuotiaista (71/718) kuntalaisista. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 16,4 % 75 vuotta (118/718) täyttäneistä.
- Vammaispalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen): Tavoitteet toteutuivat. Asiakkaille pystyttiin tarjoamaan yksilöllisiä, heidän tarpeisiinsa vastaavia ja itsenäistä toimijuutta tukevia palveluja.

Terveyspalvelut

- Hoitoonpääsyn seuranta: Tavoite toteutui osittain.
Riihimäen seudun terveyskeskuskuntayhtymä ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri: Koronapandemian takia kiireetöntä toimintaa vähennettiin ja toiminnan painopiste siirtyi kiireelliseen vastaanottotoimintaan ja osastotyöhön. Pandemian aikana käyntimäärät vähentyivät merkittävästi kaikissa yksiköissä ja odotusajat käynneille ylittyivät erityisesti kesän ja alkusyksyn aikana.

Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi: Hyvä taso saavutettiin: yli 300 pv työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olleiden määrä/kk oli 19. (pl. kevytyrittäjyys, osa-aikatyö ja korona-tilanteesta johtuen yrittäjät).

Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Tavoite toteutui koronan sallimissa rajoissa (mm. Ohjaamo-toiminta, koulupudokkaat, hurmaavat naiset, lapsiparkki).

TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Perusturvalautakunnan toimintakate toteutui 98,3 %. Toimintatuotot toteutuivat 103,3 % ja toimintakulut 98,7 %.

Perusturvalautakunta
Hallintopalvelut

TEHTÄVÄN KUVAUS

Perusturvan hallinnon vastuualue sisältää seuraavan tulosityksikön: perusturvan hallinto.
Vastuuhenkilönä on perusturvajohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Palvelujen järjestäminen ammattitaitoisen henkilöstön avulla toimialalle myönnettyjen määrärahojen puitteissa.
2. Sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelurakenteen toimivuuden/kattavuuden varmistaminen/suunnittelu ja maakunnallisessa sote-valmistelussa aktiivisesti vaikuttaminen.

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat toimenpiteet, lapsiperheiden ehkäisevät tukitoimet sekä vammaisten ja vanhusten kotona asumisen tukeminen
2. Tiivis käytännön yhteistyö seutukunnallisesti ja eri hallintokuntien kesken.
3. Sähköisen asiointimahdollisuuden lisääminen.
4. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen

- Avoinna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytetään pätevillä henkilöillä.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	14 529	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	14 529	0	0	0	0	0	
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-306 381	-293 800	0	-293 800	-291 090	2 710	-0,9 %
- joista ulkoiset	-289 527	-279 500	0	-279 500	-275 377	4 123	-1,5 %
- joista sisäiset	-16 854	-14 300	0	-14 300	-15 713	-1 413	9,9 %
Toimintakate	-291 852	-293 800	0	-293 800	-291 090	2 710	-0,9 %
Poistot	0	-16 100	0	-16 100	0	16 100	-100,0 %
Netto yhteensä	-291 852	-309 900	0	-309 900	-291 090	18 810	-6,1 %

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta
Hallintopalvelut

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP	Tot-%
			2020	
Henkilöstön määrä*	5	5	5	100,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut				
Tehokkuus/taloudellisuus				
Sos.palvelut netto €/asukas	1 198	1 214	1 173	
Terveyspalvelut netto €/asukas	1 887	1 934	2 015	

*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön rekrytointi ja palveluksessa pitäminen: Tavoite saavutettiin osittain: Avoimna olevat toistaiseksi voimassa olevat palvelussuhteet täytettiin pätevillä työntekijöillä, lukuun ottamatta kehittäjäsosiaalityöntekijän virkaa kesäkuusta 2020 lukien. Sekä vakituisten että erityisesti määräaikaisten työ- ja virkasuhteissa olevien työntekijöiden kohdalla tapahtui vaihtuvuutta. Haasteita oli erityisesti lähihoitajien sijaisuuksien täyttämässä pätevillä työntekijöillä.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Hallinnon tulosalueen toimintamenot toteutuivat 99,1%.

**Perusturvalautakunta
Sosiaalityö**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Sosiaalityön vastuualue sisältää seuraavat tulosityksiköt: sosiaalityön henkilöstö, kiintiöpakolaisten vastaanotto, lasten ja perheiden palvelut, muut lasten ja perheiden palvelut ja aikuissosiaalityö.

Vastuuhenkilö on lastensuojelun työntekijöiden työn sisältöön liittyvissä asioissa johtava sosiaalityöntekijä. Aikuissosiaalityön työn sisältöön liittyvissä asioissa vastuuhenkilöt ovat perusturvajohtaja ja johtava sosiaalityöntekijä yhdessä kehittäjäsosiaalityöntekijän kanssa. Muilta osin vastuuhenkilö on perusturvajohtaja, joka vastaa erityisesti ostopalvelujen käytöstä.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Lakisääteisten sosiaalityön palvelujen järjestäminen laadukkaasti ja kustannustietoisesti.
2. Varhaisen tuen tukimuotojen kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
3. Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi

- työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olevien henkilöiden määrä/kk (pl. kevytyrittäjyys ja työssäoloehto kerryttävä osa-aikatyö):
Hyvä taso: Max 19 hlöä/kk
Tyydyttävä taso: 20 - 22 hlöä/kk.

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ennaltaehkäisevän työn kehittäminen: toimintamallien vakiinnuttaminen (koulupudokkaat, vertaisryhmätoiminta vanhemmille, lapsiparkkitoiminta).

Me teemme Hausjärven - Kaikki tekemään yhdessä!

- Syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Perhekeskuksen kehittäminen ja olemassa olevien palvelujen hyödyntäminen seudullisen toiminnan kautta.
2. Kunnan tukihenkilötoiminnan organisoiminen.
3. Työpajatoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen yhteistyössä Hyria säätiön kanssa.
4. Seudullisen Ohjaamo-toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä sivistystoimen kanssa.
5. Kaiku-kortin käyttöönotto yhteistyössä sivistystoimen ja muiden toimijoiden kanssa.
6. Vanhemmuuden tukeminen ja ehkäisevän työn tarjoaminen Lounatuulen perhetyön, kotipalvelun perhetyön, sosiaalityön, neuvoloiden, psykiatrisen sairaanhoitajan ja muiden yhteistyötahojen tiiviillä yhteistyöllä.
7. Systemisen lastensuojelun tiimityöskentelyn käyttöönotto.

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta Sosiaalityö

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	267 137	275 300	0	275 300	379 727	104 427	37,9 %
- joista ulkoiset	267 137	275 300	0	275 300	379 727	104 427	37,9 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-2 946 900	-2 828 500	0	-2 828 500	-2 354 200	474 300	-16,8 %
- joista ulkoiset	-2 900 228	-2 802 900	0	-2 802 900	-2 330 710	472 190	-16,8 %
- joista sisäiset	-46 672	-25 600	0	-25 600	-23 490	2 110	-8,2 %
Toimintakate	-2 679 763	-2 553 200	0	-2 553 200	-1 974 473	578 727	-22,7 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-2 679 763	-2 553 200	0	-2 553 200	-1 974 473	578 727	-22,7 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	14	15	14	93,3 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Lastensuojelu				
Lastensuojeluilmoitusten määrä	304	330	293	88,8 %
Lastensuojelun asiakkaat/v.	61	72	66	91,7 %
SHL:n mukaisen perhepalvelun asiakkaat	222	192	216	112,5 %
Tehostettua perhetyötä saaneiden lasten lukumäärä		28	10	35,7 %
Sijoitetut lapset vuoden aikana	25	27	27	100,0 %
Sijoitetut lapset 31.12.	18	24	13	54,2 %
Vuoden aikana jälkihuollon asiakkuudessa olleet nuoret	10	11	14	127,3 %
Kasvatus- ja perheneuvolan asiakasperheet		70	38	54,3 %
Aikuissosiaalityö				
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat		100	90	90,0 %
Täydentävää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet	141	75	66	88,0 %
Ehkäisevää toimeentulotukea saaneet kotitaloudet		69	48	69,6 %

*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden aktivointi: Hyvä taso saavutettiin: yli 300 pv työmarkkinatuen kuntaosuuden maksulistalla olleiden määrä/kk oli 19 (pl. kevytyrittäjäys, työssäoloa kerryttävä osa-aikatyö + koronatilanteesta johtuen yrittäjät).

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lastensuojelutarpeen selvitykset saadaan tehtyä lakisääteisessä määräajassa. Tavoite saavutettiin. Kaikki lastensuojelulain mukaiset selvitykset saatiin tehtyä lakisääteisessä määräajassa.
- Varhaisen tuen vahvistaminen ja ehkäisevän lastensuojelutyön kehittäminen: toimintamallien luominen (koulupudokkaat, masentuneet äidit): Tavoite toteutui:
 - Maksuton lapsiparkki kokoontui kevään aikana kahdeksan (8) kertaa vuorotellen Oitissa ja Hikiällä. Lapsiparkkitoiminta keskeytettiin 13.3.2020 koronaepidemian vuoksi loppuvuodeksi.
 - Hurmaavien naisten ryhmä (masentuneiden äitien vertaistukiryhmä) kokoontui alkuvuodesta 2020. Ryhmässä oli mukana 6 äitiä. Koronan takia toimintaan tuli tauko, mutta ryhmätoimintaa jatkettiin loka- ja marraskuussa 2020 äitien toiveesta. Joulukuussa ryhmän kokoontumisiin tuli koronan takia uudelleen tauko, eivätkä äidit halunneet etätapaamisia. Tapahtuneet kokoontumiset toteutettiin pandemiaa ajatellen turvallisesti, välimatkoilla ja lähes kokonaan ulkona. Ryhmäläisille rakennettiin oma whatsapp ryhmä.
 - Nepsyoireisten lasten vanhempien tukiryhmä aloitti 5.11.2020. Ryhmässä oli 9 perheen vanhempia (osassa perheen molemmat vanhemmat). Tapaamisia pidettiin kuusi kappaletta, viimeiset tapaamiset hybridi-mallina, jolloin 2-3 vanhempaa oli valtuustosalissa ja loput etänä. Ryhmä jatkuu vuonna 2021 vanhempien toiveesta.
 - Beibiporukka –vertaistukiryhmä käynnistyi 4.2.2020. Ryhmätoiminta järjestettiin yhteistyössä seurakunnan ja neuvoloiden kanssa. Osallistujia oli keskimäärin 7 äitiä ja 12 lasta. Ryhmä ehti kokoontua alkuvuodesta 6 kertaa, ennen kuin kokoontumiset lopetettiin koronan takia.
 - Koulupudokkaille kehitettyä toimintamallia, joka otettiin käyttöön syksyllä 2019, jatkettiin keväällä 2020 muutaman nettikoululaisen tukena, sekä opintoryhmään ohjatun koulupudokkaan tukena, kunnes nuoret saivat päästötodistuksen. Sosiaaliohjaajan tekemä kouluohjaajan työ yläkoulussa päättyi 13.3.2020 koronaepidemian vuoksi.
 - Näppäripuhutus -toimintamallia (lastensuojeluilmoitukset, joissa aiheena näpistys) jatkettiin nuorisotoimen ja sosiaalitoimen yhteistyönä. Tieto lapsen näpistyksestä tulee nuorisotyöntekijälle yleisimmin joko Ankkurista tai sosiaalitoimesta. Lisäksi yhteydenottajana voi olla lapsi itse tai hänen huoltajansa. Näppäripuhutus -toimintamalli on ensisijaisesti tarkoitettu alle 15-vuotiaille näpistyksestä epäillyille lapsille ja heidän huoltajille, jotka eivät ohjautu Ankkurin tai sosiaalitoimen palveluihin. Näppäripuhutukset ovat osa varhaista puuttumista lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä osa kunnassa tehtävää ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä. Näpistyksistä ei sosiaalitoimessa aloiteta palvelutarpeen arviointia, ellei sille ole erikseen perusteltua syytä.
 - Tukihenkilökoulutus järjestettiin tammikuussa 2020 Ehjä ry:n kanssa. Koulutuksessa oli mukana 13 henkilöä, joista tukihenkilöiksi sitoutui 8 tukihenkilöä. Aktiivinen tukisuhde toteutui 6:lla lapsella.
 - Määräaikainen perusturvan sosiaaliohjaaja työskenteli yläkoululla 2-3 päivänä viikossa 13.3.2020 Korona-rajoituksiin asti. Tavoitteena oli mm. tukea koulupoissaolojen puuttumiseen luodun mallin vakiintumista koululla ja lisätä yhteydenpitoa em. oppilaiden vanhempien kanssa.
- Lounatuulen perhetyön asiakkuudessa oli 26 perhettä. Käyntejä vuoden aikana kertyi 268.
- Systeeminen tiimityöskentely lastensuojelussa ja lapsiperhepalveluissa ei käynnistynyt vuoden 2020 aikana. Henkilöstön koulutukset keskeytyivät keväällä 2020 koronaepidemian vuoksi, mutta ne saatiin suoritettua loppuun syksyllä 2020.

Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Tavoite toteutui koronan sallimissa rajoissa (mm. Ohjaamo-toiminta, koulupudokkaat, hurmaavat naiset, lapsiparkki).
- Ohjaamo-toiminta jatkui hankkeena kesäkuun loppuun asti ja vakinaisena 1.7. alkaen. Ohjaamossa tarjottiin moniammatillista matalan kynnyksen ohjausta. Ohjaamo toimi täysin verkkopalveluna ajalla 19.3. – 28.5.2020. Hausjärvellä Ohjaamo oli fyysisesti suljettu elokuun alkuun saakka – Hausjärveläisiä palveltiin verkossa sekä Ohjaamossa Riihimäellä 19.3. – 5.8.2021 välisen ajan. Ohjaamon tiloissa Hausjärvellä kävi 20 nuorta fyysisesti hoitamassa omia asioitaan. Riihimäellä verkossa palveltujen nuorten osalta ei ole mahdollista erotella hausjärveläisiä.
- Kolmannen sektorin ja julkisten palveluiden yhteistyön lisäämiseksi järjestettiin 12.2.2020 järjestötapaaminen, johon osallistui yli 40 osallistujaa. Alueella toimivien järjestöjen tiedot koottiin Kompassiin ja ovat siten työntekijöiden ja asiakkaiden hyödynnettävissä.
- Seudullinen perhekeskuskoordinaattorialoitti työskentelyn 1.4.2020.
- Kaiku-kortti on vapaakortti Kansalaisopiston palveluihin 16 vuotta täyttäneille sosiaali- ja terveystoimen asiakkaille. Toiminnan aloittaminen siirtyi alkuvuoteen 2021.
- Sosiaalipalveluiden Oma olo-palvelun käyttöönottoa valmisteltiin ja käyttöönotto tapahtuu alkuvuodesta 2021.
- Asiakaspalautejärjestelmä pilotoitiin kesällä/syksyllä 2020 ja otetaan käyttöön keväällä 2021.
- Kunnanhallituksen tekemän päätöksen mukaisesti Hausjärvellä ehkäisevän päihdetyön toiminnasta vastaa perusturvalautakunta ja yhdyshenkilönä toimii perusturvan sosiaaliohjaaja.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Sosiaalityön tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota paremmalla tasolla (77,3 %). Toimintatuotot toteutuivat 37,9 % talousarviota paremmalla tasolla ja toimintakulujen toteumaprosentti oli 83,2 % talousarvioon nähden.

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta Vammaispalvelut

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vammaispalvelujen vastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt: kehitysvammahuolto ja muu vammaishuolto.

Vastuuhenkilöitä ovat vammaispalveluista vastaavat viranhaltijat, Paavolantien asuinryhmän ja Jelpin asumispalvelujen osalta yksiköiden esimies ja ostopalvelujen osalta perusturvajohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

- Vammaishuollon palvelujen järjestäminen sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

STRATEGISET TAVOITTEASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Vammaispalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen).

TAVOITTEET JA KEINOT

- Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta)
- Riittävä palveluvalikko.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	326 651	314 100	0	314 100	357 693	43 593	13,9 %
- joista ulkoiset	326 075	314 100	0	314 100	356 241	42 141	13,4 %
- joista sisäiset	576	0	0	0	1 452	1 452	
Toimintamenot	-2 758 232	-2 713 500	0	-2 713 500	-2 713 303	197	0,0 %
- joista ulkoiset	-2 683 723	-2 624 100	0	-2 624 100	-2 616 735	7 365	-0,3 %
- joista sisäiset	-74 509	-89 400	0	-89 400	-96 569	-7 169	8,0 %
Toimintakate	-2 431 581	-2 399 400	0	-2 399 400	-2 355 610	43 790	-1,8 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-2 431 581	-2 399 400	0	-2 399 400	-2 355 610	43 790	-1,8 %

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta Vammaispalvelut

TUNNUSLUVUT

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	19	19	19	100 %
	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Ympäri vuorokautisen asumisen päivät	16 869	14 900	11 417	76,6 %
Ei-ympäri vuorokautisen asumisen päivät		6 600	8 760	132,7 %
Vammaispalvelun asiakkaat /v.	184	195	151	77,4 %
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun asiakkaat/vuosi	124	120	116	96,7 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

Vammaispalvelujen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen). Tavoite saavutettiin: Asiakkaille pystyttiin tarjoamaan yksilöllisiä, heidän tarpeisiinsa vastaavia ja itsenäistä toimijuutta tukevia palveluja. Palveluvalikko on kattava, tuetun asumisen palvelut ovat vahvistuneet ja monipuolistuneet vastaamaan erilaisiin tuen tarpeisiin.

- Tuetun asumisen asiakasmäärä kasvoi yhdellä. Tuetun asumisen asiakkaissa on ollut vaihtuvuutta ja uudet asiakkaat vahvemman tuen tarpeessa.
- Tuetun asumisen resursseja vahvistettiin osan vuotta yhdistämällä sosiaalitoimiston ja vammaispalvelun henkilöresursseja. Vammaispalveluiden vakansseista kohdennettiin 0,5 ohjaajan vakanssi asumisen ohjaajan tehtäviin, tuetusti asuvien asiakkaiden itsenäisen asumisen tueksi syksyllä 2020. Asumisen ohjaus on sosiaalipalvelujen tuki- ja palvelumuoto, jossa asumisen ohjaaja tukee ja ohjaa tuetussa asumisessa asuvaa henkilöä itsenäisessä asumisessa tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.
- Uusia digitaalisia apuvälineitä otettu käyttöön ja kotikäyntien määrä kasvanut.
- Päivätoimintaa järjestettiin yksiköissä koronatilanne huomioiden.

Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta)

- Tavoite saavutettiin koronavirusepidemian tuomien rajoitusten puitteissa: Nuorisotoimen kanssa järjestettiin yhteinen ystävänpäiväjuhla. Koronavirusepidemian aikana päivä- ja iltatoiminnan sijaan järjestettiin päivätoimintaa ryhmäkodeissa. Toiminta oli suunnitelmallista ja kuntouttavaa sekä elämän mielekkyyttä tuovaa. Tuetun asumisen asiakkaat osallistuivat päivätoimintaan ohjatun asumisen ryhmäkodeissa; Paavolantien asuinryhmässä ja Jelpin Västäräkissä.
- Digitaalisia laitteita, kuten tabletteja ja chromecast-laitteita, hankittiin läheisyhteydenpidon ja epidemia-ajan tarpeisiin, vastaavan vapaa-ajan toiminnan mahdollistamiseksi sekä päivätoiminnan monipuolistamiseksi.

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu otettiin käyttöön vammaispalveluiden asumispalveluissa. Vammaispalveluissa 15 asiakkaalla on apteekin annosjakelupalvelu.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Vammaispalveluiden toimintakate toteutui talousarviota paremmalla tasolla (98,2 %). Toimintatuotot toteutuivat 13,9 % talousarviota paremmalla tasolla ja toimintakulut toteutuivat talousarvion mukaisena.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vanhustenhuollon vastualueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt: kotipalvelu, tukipalvelut, vanhusten päivätoiminta, omaishoidon tuki, ikäihmisten palveluohjaus ja vanhusten asumispalvelut.

Vastuuhenkilönä on vanhuspalvelupäällikkö. Kotihoidon, tukipalvelujen ja päivätoiminnan osalta kotipalvelunohjaaja. Omaishoidon tuen päätöksistä vastaa sosiaalihoaja. Ostopalveluista vastaa perusturvajohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Vanhustenhuollon palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Vanhuspalvelujen palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelut, kotona asuminen).
Hyvä taso: säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-v. 13,5 %,
tehostetun asumispalvelun asiakkaat 9,98 %

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Kotikuntoutus ja kuntouttava intervallahoito.
2. Kuntoutumista tukeva ja tavoitteellinen lyhytaikaishoito sairaalajakson jälkeen.
3. Ikäihmisten tiedottaminen HYKO-syntymäpäivien sekä hyvinvointia edistävien kotikäyntien kautta.
4. Omaishoitajien tukeminen; vertaisryhmätoiminta.
5. Lääkkeiden koneellisen annosjakelun käyttöönotto kotihoidossa.
6. Kotona-asuvien yöaikaisen hoidon järjestäminen.
7. Kirjastoauton mukana kyliin jalkautuva sosiaalihojaus.
8. Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta).

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta Vanhustenhuolto

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 340 536	2 180 400	-60 000	2 120 400	2 062 461	-57 939	-2,7 %
- joista ulkoiset	2 324 309	2 180 400	-60 000	2 120 400	2 062 461	-57 939	-2,7 %
- joista sisäiset	16 227	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-6 827 806	-6 924 000	0	-6 924 000	-7 032 705	-108 705	1,6 %
- joista ulkoiset	-5 963 400	-6 041 500	0	-6 041 500	-6 181 825	-140 325	2,3 %
- joista sisäiset	-864 406	-882 500	0	-882 500	-850 880	31 620	-3,6 %
Toimintakate	-4 487 270	-4 743 600	-60 000	-4 803 600	-4 970 245	-166 645	3,5 %
Poistot	-13 665	-17 800	0	-17 800	-20 633	-2 833	15,9 %
Netto yhteensä	-4 500 935	-4 761 400	-60 000	-4 821 400	-4 990 878	-169 478	3,5 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	92	94	94	100,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Kotipalvelun asiakkaat	157	150	175	116,7 %
Kotipalvelun käyntikerrat (kaikki)	43 945	43 000	44 065	102,5 %
Tukipalvelujen asiakkaat	174	130	148	113,8 %
Asumispalvelupäivät	28 965	26 000	24 680	94,9 %
Lyhytaikaisen asumispalvelun päivät	2 431	2 450	2 331	95,1 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Asiat hoituu ja jätetään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Vanhustenhuollon palvelurakenteen kokonaisuuden toimivuus (asumispalvelu, kotona asuminen): Tavoite toteutui. Pitkäaikaiseen asumispalveluun saapui vuoden aikana 32 hakemusta. Keskimääräinen odotusaika asumispalveluun oli 21 vrk päätöksen tekemisestä. Kaikille asumispalvelun kriteerit täyttäneille asiakkaille pystyttiin tarjoamaan asumispalvelupaikka 3 kk:ssa. Tehostetun asumispalvelun asiakkaita oli 9,9 % (71/718) 75 vuotta täyttäneiden kuntalaisten määrästä. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 16,4 % (118/718) 75 vuotta täyttäneistä.
- Koivumäen intervallipaikat olivat ajalla 1.1.-31.12.2020 yhdentoista (11) omaishoidon asiakkaan käytössä. Kuntouttava intervallihoido: Intervalliasiakkaille laaditaan kuntoutumisensuunnitelma ja asumispalveluiden fysioterapian panosta kohdennetaan intervalliasiakkaisiin. Koronapandemia -tilanteen vuoksi intervalliasiakkaiden jaksot peruuntuivat väliaikaisesti maaliskuun aikana. Toukokuusta eteenpäin omaishoidettaville tarjottiin taas intervallijaksoja, mutta suurin osa omaishoitajista ja omaishoidettavista ei halunnut koronatilanteen takia ottaa intervallijaksoja vastaan. Intervallipaikkoja on käytetty myös lyhytaikaisten asiakkaiden kuntoutus- ja arviointijaksojen toteuttamiseksi esim.

**Perusturvalautakunta
Vanhustenhuolto**

sairaalajaksojen jälkeen.

- Helmikodissa olevat neljä (4) lyhytaikaishoitopaikkaa olivat käytössä koko vuoden. Suurimman asiakasryhmän muodostivat sairaalajaksojen jälkeiset kuntoutus- ja jatkohoidon arvioimista tarvitsevat asiakkaat. Myös pitkäaikaishoidon tarvetta arvioitiin Helmikodissa lyhytaikaisjaksoilla.
- Ei-ympäri vuorokautisen palveluasumisen tarpeeseen pystyttiin vastaamaan alle 3 kk:n odotusajalla. Loppuvuodesta 2020 lähtien paikat ei-ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa ovat olleet täynnä ja jonottajia 31.12.20 oli 3 asiakasta.
- Ajalla 1.1.-31.12.2020 myönnettiin ei-ympäri vuorokautisen palvelutalon palvelusetelitä yhteensä 4 kpl joista 1 kpl oli alkuun lyhytaikainen ei-ympäri vuorokautisen palvelutalon palveluseteli, mutta asiakkaan tarve muuttui pitkäaikaiseksi ei-ympäri vuorokautisen palveluasumisen tarpeeksi.
- Asumispalveluissa läheisten ja asukkaiden yhteydenpitoa tuettiin järjestämällä mahdollisuus videopuheluihin, silloin kun koronan vuoksi vierailut eivät olleet mahdollisia. Läheisille välitettiin kuvia asukkaan arjesta. Asumispalveluissa asukkaiden kuntoutusta järjestettiin yksilöllisesti, kun ryhmämuotoinen kuntoutus oli tauotettava viruksen leviämisen estämiseksi.
- Lääkkeiden koneellinen annosjakelu otettiin käyttöön kotihoidossa ja Koivumäen asumispalveluissa. Vanhuspalveluissa 94 asiakkaalla oli apteekin annosjakelupalvelu. Vuoden 2021 aikana lääkkeiden koneellinen annosjakelu otetaan käyttöön Helmikodissa ja Lasihelmissä.
- Kotikuntoutus: Kotihoidon kriteerit, joissa korostuu kotihoitoon asiakkaaksi tulo arviointijakson kautta, päivitettiin marraskuussa 2019. Vain yksittäiset sairaanhoidollisessa tarpeessa olleet asiakkaat ohjautuivat säännölliseen palveluun ilman arviointijaksoa. Tavoitteen saavuttamista tukee RAI arviointijärjestelmän käyttöönotto palveluohjauksessa ja kotihoidossa.
- Kevään koronatilanteen alkaessa yksityinen ja kolmas sektori tarjosivat kauppapalvelua yli 70-vuotiaille heikoimmassa asemassa oleville kuntalaisille: Palveluneliö, seurakunta, SPR. Yhteistyö toimi hyvin.
- Päivätoiminta suljettiin 17.3. koronan takia. Osalle Päivätoiminnan asiakkaista ryhdyttiin tekemään kuntouttavia kotikäyntejä asiakkaan kotiin. Päivätoiminta oli toiminnassa 16.7.-11.11.2020 koronarajoitusten mukaisesti 4 hengen ryhmäkoolla. Korona -tilanteen heikentymisen myötä päivätoiminta suljettiin ja siirryttiin uudelleen toteuttamaan päivätoiminnan asiakkaille kuntouttavia kotikäyntejä. Kotikäyntejä toteutettiin 16 päivätoiminnan asiakkaalle.
- Saunapalvelu päättyi 18.3. koronan takia. Kotihoidon sauna-asiakkaiden pesut tehtiin kotona, joko henkilökunnan tai omaisten avustamana.
- Omaishoitajien tukeminen; vertaisryhmätoiminta. Omaishoiva järjesti omaishoitajille kurssin kevään aikana. Koronapandemian aikana palveluohjaajat olivat yhteydessä omaishoitajiin puhelimitse useita kertoja. Kunta lahjoitti jokaiselle omaishoitajille 3 kpl pestäviä suunenäsuojaimeja.
- Kenkien liukuesteitä tarjottiin yli 65-vuotiaille hausjärveläisille perusturvan perintövaroista.
- Eläkeläisille tarjottiin uimalippuja (perusturvan perintövaroista) yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.
- Ikäihmisten asumispalveluun Lasihelmeen hankittiin Yeti-jättitabletti. Jättitablettia on käytetty ikäihmisten aktivointiin, virkistykseen ja kuntoutukseen (tasapaino- ja liikkuvuusharjoitukset, muistikuntoutus, rentoutus, matala kynnyksen uuden kokeilemiseen).
- Ikäihmisten tiedottaminen HYKO-syntymäpäivien sekä hyvinvointia edistävien kotikäyntien kautta ei toteutunut vuoden aikana Koronan takia.
- Yksinäisyyden torjuminen (vapaa-ajan toiminnot, ystävätoiminta) tavoite saavutettiin. Palkkatukimäärärahalla kuntaan palkattu ystäväpalvelutyöntekijä teki alkuvuodesta kotikäyntejä, mutta koronasta johtuen pääsääntöisesti oli yhteydessä ikäihmisiin puhelimitse. Ystävätoimintaan asiakkaita ohjasivat kotihoidon ja kotisairaanhoidon henkilöstö sekä ev.lut seurakunnan diakoniatyö.
- Kunnan pojat -toiminta tarjosi musiikkia ja kulttuuria ikäihmisille ja vammaisille 31.7.2021 asti, jolloin hanke päättyi.
- Vanhustenhuollon käyttöön vuokrattiin tukiasunto 1.11.2020, jonka jälkeen asuntoa kalustettiin ja varustettiin mm. lisäkaiteilla fysioterapeuttien ohjeiden mukaan. Tukiasunnon maksut määriteltiin sosiaalipalvelujen asiakasmaksuihin 1.1.2021 alkaen. Tavoitteena on, että asiakkaan kotona asumista

**Perusturvalautakunta
Vanhustenhuolto**

kotihoidon turvin selvitetään tukiasunnossa asumisen (muutama kuukausi) aikana. Ensimmäinen asukas tukiasuntoon tuli 1.2.2021.

- Kunnanhallitus hyväksyi syksyllä 2020 perusturvalautakunnan ehdotuksen siitä, että 1.1.2021 alkaen kunnan yöhoito järjestetään osana kotihoitoa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Vanhustenhuollon tulosalueen toimintakate ylittyi 3,5%:lla Toimintatuotot toteutuivat arvioitua alhaisempina jääden 2,7% budjetista. Toimintakulut ylittivät budjetin 1,6%:lla. Toimintakuluista arvioitua suurempina toteutuivat henkilöstö- ja hoitotarvikekulut.

Tilinpäätös 2020

Perusturvalautakunta
Terveyspalvelut

TEHTÄVÄN KUVAUS

Terveyspalvelut sisältävät Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja Koivikkokodin.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Hoitoonpääsyn seuranta
- Talousarvion toteutuminen,

TAVOITTEET JA KEINOT

- Omahoitaja-omalääkäri –mallin laajentaminen koko väestölle
- Sähköiset palvelut käytössä, mm. Oma Olo –palvelu.
- Lakisääteisten odotusaikojen toteutuminen.
- Talouden toteutuminen talousarvion mukaisena.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0	0	
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-15 607 928	-15 950 500	-528 300	-16 478 800	-16 474 427	4 373	0,0 %
- joista ulkoiset	-15 607 928	-15 950 500	-528 300	-16 478 800	-16 474 427	4 373	0,0 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintakate	-15 607 928	-15 950 500	-528 300	-16 478 800	-16 474 427	4 373	0,0 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-15 607 928	-15 950 500	-528 300	-16 478 800	-16 474 427	4 373	0,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Avoterveydenhuolto

Koronapandemian takia kiireetöntä toimintaa vähennettiin ja toiminnan painopiste siirtyi kiireelliseen vastaanottotoimintaan ja osastotyöhön. Tämän takia mm. kouluterveydenhoitajat siirtyivät keväällä muihin tehtäviin, vastaanoton hoitajat osallistuivat päivystystyöhön ja Hausjärven ja Lopen lähiasemien hoitajavastaanotot olivat auki vain kaksi päivää viikossa elokuuhun asti. Pandemian aikana käyntimäärät vähentyivät merkittävästi kaikissa yksiköissä. Kevään mittaan lääkäritilanne parantui, lääkärin hakeutuessa työhön julkiselle puolelle.

Väestövastuutiimit aloittivat toimintansa loppuvuonna 2020; väestö jaettiin neljään alueeseen väestömäärän ja sairastavuuden perusteella. Osa asiakkaista halusi vaihtaa tiimiä, säilyttäen vanhan hoitosuhteen, ja se sallittiin. Vuoden 2021 ajanvaraukset tehdään tiimimallin mukaisesti.

Perusturvalautakunta Terveyspalvelut

Hoitotakuu kiireettömissä asioissa alle 3 kuukauden aikana toteutui vastaanotolla. T3 eli kolmas vapaa aika oli lääkärin vastaanotolle ka 41 päivää ja sairaanhoitajalle Hausjärvellä ka 15 päivää (vaihteluväli 8-22 päivää).

Mielenterveys- ja päihdeyksikön kiireetön jono oli syksyllä keskimäärin 22 vrk. Suoraan ilman ajanvarausta pääsi sairaanhoitajan aamuvastaanotolle, jossa tehtiin hoidon tarpeen arvio ja suunnitelma. MPY teki monialaista verkostotyötä mm. sosiaalitoimen kanssa. Nuorten terveydenhoitaja auttoi nuoria mm. mielenterveys- ja päihdeongelmissa, ja hän työskenteli myös Oitin lähiasemalla.

Sähköisesti asiakas pystyi varaamaan puhelinajan terveydenhoitajalle ja toimenpideaajan terveyskeskusavustajalle. Sähköinen ajanvaraus oli keväällä poissa käytöstä koronapandemian takia. Käyntien osuus oli 42 % kaikista hoitokontakteista.

Omaolon sähköiset oirearviot otettiin hyvin käyttöön vuoden aikana. Oirearvion kautta asiakas voi varata suoraan ajan koronatestiin, fysioterapeutille, sairaanhoitajalle tai Pulssin lääkärille. Oirearvioista 81 % liittyi koronaan ja kolmannes koronatestien ajanvarauksesta tehtiin sähköisesti.

Fysioterapian suoravastaanotolla hoidettiin akuuttia selkäkipua, ylä- ja alaraajojen ongelmia, sisältäen niska- ja olkapäävaivat. Fysioterapeutti otti potilaita vastaan myös Hausjärvellä.

Tekstiviestikyselyissä terveyskeskuksen suosittelemiseksi (NPS) oli kiireellisen hoidon yksikössä vuoden keskiarvona 40 (asteikolla -100 - +100) ja kiireettömässä hoidossa 64. Kiireellisen hoidon yksikössä suurin yksittäinen tyytyväisyyttä vähentävä tekijä oli odottelu. Potilaat hoidettiin kiireellisyysjärjestyksessä ja osa potilaista saapui ilman ajanvarausta, jolloin odotusta ei voitu välttää.

Sairaalan tulosalue:

Kotisairaalan käyntimäärät seudullisesti vähentyivät hieman edelliseen vuoteen verrattuna (5 %). Hausjärveläisten osuus kotisairaalassa hoidettavista oli 15,7 %, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (2019: 15,2 %).

Osastohoidossa hausjärveläisten hoitopäivien osuus oli 14,5 %, kun se vuonna 2019 oli 18,6 %.

Suun terveydenhuolto

Vuonna 2020 aikuispotilaan odotusaika hammaslääkärin tutkimusajan saantiin ylittyi asetetusta 30 päivän tavoitetasosta. Pisimmillään tarkastusajan sai puhelimitse aikaa varatessaan 52 päivän päähän Riihimäellä, Lopella 35 päivän ja Hausjärvellä 57 päivän päähän (ns. T3 mittaus, mediaani). Hammaslääkärin puolikiireellisen hoitoajan sai keskitetyn ajanvarauksen seurannan mukaan Riihimäellä 11, Lopella 8 ja Hausjärvellä 17 päivän sisällä keskiarvoisesti (T3, mediaani). Suuhygienistin ajan sai Riihimäellä 25, Lopella 24 ja Hausjärvellä 19 päivässä keskiarvoisesti (T3, mediaani).

Kotisairaanhoido

Hausjärven kunnanhallitus esitti kesäkuussa 2020 Riihimäen seudun terveyskeskuskuntayhtymälle kotisairaanhoidon kustannusneutraalia palveluiden siirtoa kuntayhtymältä Hausjärven kunnan perusturvan toimialalle 1.1.2021 alkaen. Asiaa valmisteltiin syksyn 2020 aikana niin, että siirto toteutettiin 1.1.2021 alkaen.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Terveyspalveluiden toimintakulut toteutuivat budjetin mukaisesti.

Riihimäen terveyskeskuskuntayhtymä teki noin 1,46 miljoonan euron alijäämäisen tuloksen, joka sisältää ASOY Kalevankodin osakkeista tehtävän 0,5 miljoonan euron alaskirjauksen. Kunta teki 78 747,51 pakollisen varauksen terveyskeskuskuntayhtymän taseeseen kertyneen alijäämän johdosta.

Koronaepidemiolla oli erittäin kielteisiä vaikutuksia terveyskeskuskuntayhtymän tulokertymään ja maksutuotoissa jäätiin talousarviosta yhteensä n. 830.000 euroa. Muuten epidemian hoito aiheutti runsaasti ylimääräisiä kustannuksia henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa ja aineissa ja tarvikkeissa. Kuntayhtymä laskutti loppuvuonna jäsenkunnilta koronaepidemian hoidosta aiheutuneita välittömiä kuluja noin 1,83 miljoonaa euroa. Kaikkia epidemiasta aiheutuneita välittömiä kuluja ei pystytty arvioimaan eikä siten laskuttamaan, eikä maksutuottojen menetyksiä korvattu, joten kuntayhtymän tulos muodostui alijäämäiseksi.

Hausjärvi maksoi siirtoviivemaksuja 33 päivästä yhteensä 16.500 €.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin vuoden 2020 ylijäämä on noin 6,3 miljoonaa euroa. Kiinteän vuosilaskutuksen lisäksi sairaanhoitopiiri laskutti kunnilta edellisinä tilikausina taseeseen kertyneen alijäämän suuruisen erän (n. 3,8 miljoonaa euroa), josta Hausjärven kunnan osuus oli 0,187 miljoonaa euroa, josta oli tehty aiempina vuosina pakollinen varaus ja tilikaudelle summasta kohdistui kuluksi vain noin 19 400 euroa. Kunnan taseessa ei ole enää kirjauksen jälkeen pakollista varausta Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä, koska kyseinen erä saatiin kokonaan katetuksi vuonna 2020.

Sivistyslautakunta

2.8. Sivistyslautakunta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Sivistyslautakunnan vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: hallintopalvelut, varhaiskasvatus, peruskoulut, toisen asteen koulutus, kulttuuri- ja museotoimi, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjastotoimi sekä kansalaisopisto.

Sivistyslautakunnan toiminta-ajatus: Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien palvelujen ajanmukaisesta, kustannus- ja arvotietoisesta järjestämisestä hausjärveläisille käytössä olevien voimavarojen mukaan.

Sivistyslautakunnan valtuustotason sitovia tavoitteita ovat:

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon
- Ryttylän koulun rakentaminen ja kalustaminen suunnitelmien mukaisesti. Oitin koulujen tarveselvitys
- Vuoden 2020 aikana valmistuu selvitys itsepalvelukirjaston toteuttamisen kustannuksista ja aikataulusta. Kirjasto on auki myös kesäisin
- Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen

- Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden lukumäärä

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Jokaisella koululla järjestetty vähintään yksi päihdevalistus tilaisuus
- Toiminta- ja seurantamallin laatiminen koulupoissaoloihin, jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä

Sivistyslautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	886 504	903 500	0	903 500	971 632	68 132	7,5 %
- joista ulkoiset	877 783	903 500	0	903 500	968 202	64 702	7,2 %
- joista sisäiset	8 721	0	0	0	3 431	3 431	
Toimintamenot	-16 268 365	-16 366 372	0	-16 366 372	-15 921 563	444 809	-2,7 %
- joista ulkoiset	-13 255 164	-12 923 972	0	-12 923 972	-12 852 783	71 189	-0,6 %
- joista sisäiset	-3 013 201	-3 442 400	0	-3 442 400	-3 068 780	373 620	-10,9 %
Toimintakate	-15 381 861	-15 462 872	0	-15 462 872	-14 949 931	512 941	-3,3 %
Poistot	-78 418	-54 800	0	-54 800	-37 230	17 569	-32,1 %
Netto yhteensä	-15 460 279	-15 517 672	0	-15 517 672	-14 987 161	530 510	-3,4 %

Sivistyslautakunnan koko toiminnan arviointi sisältyy hallinnon tulosalueen arviointiin.

**Sivistyslautakunta
Hallintopalvelut**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Sivistyslautakunnan vastuulla ovat seuraavat tulosalueet: hallintopalvelut, varhaiskasvatus, peruskoulut, toisen asteen koulutus, kulttuuri- ja museotoimi, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjastotoimi sekä kansalaisopisto.

Sivistyslautakunnantoiminta-ajatus: Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien palvelujen ajanmukaisesta, kustannus- ja arvotietoisesta järjestämisestä Hausjärveläisille käytössä olevien voimavarojen mukaan.

Sivistyslautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

HALLINTOPALVELUT / TEHTÄVÄNKUVAUS

Hallintopalveluihin kuuluvat luottamushenkilöhallinto ja lautakunnan hallintopalvelut. Vastuuhenkilö on sivistysjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toimialan palvelujen suunnittelu ja kehittäminen
2. Koulurakentamisen ja peruskorjausten suunnittelu ja valmistelu yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.
3. Sivistyslautakunnan kokousten järjestely, asioiden valmistelu ja päätösten täytäntöönpano
4. Henkilöstön koulutus.
5. Koulukuljetusten järjestely.
6. Koulujen opetussuunnitelmatyö.

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Yhteistyö kuntalaisten, luottamushenkilöstön ja palkatun henkilöstön välillä palveluja tuottaessa
2. Palautteen kerääminen toiminnasta ja muutostarpeiden ennakointi
3. Henkilöstökokoukset ja rehtorikokoukset
4. Moniammatillinen yhteistyö koulutuksessa, oppilashuollossa ja tukipalveluissa
5. Toimintaympäristön muutosten (esimerkiksi lainsäädäntö) vaikutusten ennakointi omassa toiminnassa
6. Opetusministeriön ja Opetushallituksen hankerahoituksen hyödyntäminen oman toiminnan tukena

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Hallintopalvelut

STRATEGISET TAVOITETASOT

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Ryttylän koulun rakentaminen ja kalustaminen suunnitelmien mukaisesti. Oitin koulujen tarveselvitys

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin vastaaminen

- Toimialalla käynnissä olevien hankkeiden määrä. Vuodelle 2020 rahoitusta on saatu tutoropettajien toiminnan ja osaamisen kehittämiseen sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	19 011	25 000	0	25 000	96 026	71 026	284,1 %
- joista ulkoiset	19 011	25 000	0	25 000	96 026	71 026	284,1 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-419 934	-489 050	0	-489 050	-476 712	12 339	-2,5 %
- joista ulkoiset	-402 955	-473 050	0	-473 050	-460 771	12 279	-2,6 %
- joista sisäiset	-16 979	-16 000	0	-16 000	-15 940	60	-0,4 %
Toimintakate	-400 923	-464 050	0	-464 050	-380 685	83 365	-18,0 %
Poistot	-29 492	-15 200	0	-15 200	-15 606	-406	2,7 %
Netto yhteensä	-430 415	-479 250	0	-479 250	-396 291	82 959	-17,3 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	4	4	4	100,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Sivlan kokoukset	11	11	11	100,0 %
Sivlan kokousten asiat	103	200	94	47,0 %
Sivistystoimen johtajan päätökset	370	300	435	145,0 %
Varhaiskasvatuspäällikön päätökset	1341	1400		0,0 %
Osastosihteerin päätökset	36	40	35	87,5 %
Koulujen rehtoreiden päätökset	1861	1200	1718	143,2 %
Rehtorikokoukset	9	10	12	120,0 %
Kustannukset / asukas.	52	45	47	104,4 %

TOIMINNALLINEN MUUTOS

Ei toiminnallisia muutoksia.

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana 12 kertaa. Koronaviruksesta johtuen kokouksia pidettiin etäkokouksina videoyhteyden avulla.

Ryttylän koulukeskuksen rakennustyöt valmistuivat joulukuussa. Rakennustyöt etenivät suunnitellusti. Sivistystoimen osalta painopiste on ollut syksyn aikana koulukeskuksen kalustamisen ja hankintojen suunnittelussa. Oitin taajaman koulujen tarveselvitystä on valmisteltu vuoden 2020 aikana.

Alkuvuoden aikana valmistui Perlacon Oy:n tekemä palveluverkkoselvitys. Palveluverkkoselvitystä on käsitelty kevään aikana kunnanhallituksessa ja valtuutetuille järjestetyissä seminaareissa. Palveluverkkoselvitystä hyödynnetään myös tulevien vuosien talousarvioiden valmistelussa.

Henkilöstölle on tehty koulutussuunnitelma vuodelle 2021. Koulutussuunnitelma on käyty läpi yksiköiden esimiesten kanssa.

Näyttölippusopimus uusittiin Ventoniemi Oy:n kanssa keväällä. Sopimus kattaa lukuvuoden 2020-2021.

Koulukuljetukset kilpailutettiin kevään aikana. Kilpailutuksen tuloksena koulukuljetusten kustannuksia saadaan laskettua. Sivistyslautakunta teki asiasta päätöksen 8.6.2020 kokouksessa.

Hankerahoitusta saatiin opetushallitukselta seuraavasti:

- valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 96 000 euroa
- valtion erityisavustus Koronaviruksen aiheuttaman vaikutuksen tasoittamiseen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa 129 800 euroa.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Sivistyslautakunnan toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 96,7% budjetoidusta (hallintopalvelut 82% budjetoidusta). Koko lautakunnan toimintatulot toteutuivat 7,5% budjetoitua suurempina ja toimintamenojen toteuma oli 97,3% talousarvioon varatuista määrärahoista.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Varhaiskasvatukseen kuuluvat tulosyksiköt:

1. päiväkotihoito: Hikiän, Oitin, Ryttylän ja Kirkonkylän päiväkodit sekä Monnin, Eskon ja Oitin koulun esiopetuksen päivähoito
2. lastenhoidontuet: palveluseteli, yksityisenhoidon tuki ja lastenkotihoidontuki
3. erityispäivähoito

Vastuuhenkilö on varhaiskasvatuspäällikkö, joka toimii varhaiskasvatuksen alueen esimiehenä.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Varhaiskasvatusverkon toiminnan selvittäminen
2. Varhaiskasvatustoiminnan päivittäminen vastaamaan nykyisen varhaiskasvatuslain ja uuden varhaiskasvatussuunnitelman muuttuneita perusteita

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Laaditaan konsulttiselvitys varhaiskasvatusverkosta nyt ja tulevaisuudessa
2. Huoltajien ja lasten osallisuuden lisääminen varhaiskasvatustoiminnassa
3. Pedagogisen dokumentoinnin yhtenäistäminen koko varhaiskasvatuksessa

Toiminnallinen muutos:

Mahdolliset muutokset verkostoselvityksen perusteella

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	329 562	304 000	0	304 000	346 274	42 274	13,9 %
- joista ulkoiset	329 562	304 000	0	304 000	346 274	42 274	13,9 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-4 039 629	-4 025 300	0	-4 025 300	-3 856 365	168 935	-4,2 %
- joista ulkoiset	-3 350 514	-3 296 900	0	-3 296 900	-3 133 120	163 780	-5,0 %
- joista sisäiset	-689 115	-728 400	0	-728 400	-723 245	5 155	-0,7 %
Toimintakate	-3 710 067	-3 721 300	0	-3 721 300	-3 510 091	211 209	-5,7 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-3 710 067	-3 721 300	0	-3 721 300	-3 510 091	211 209	-5,7 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstö	50	52	54	103,8 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Kunnallinen päivähoito/lapset 31.12.	242	230	249	108,3 %
Yksityisen hoidon tuki /lapset 31.12.*	0	1	0	0,0 %
Palveluseteli /lapset 31.12.*	133	130	105	80,8 %
Kotihoidon tuki /lapset 31.12.*	57	110	78	70,9 %

*) TP 2019 ja TA 2020 luvut korjattu oikeiksi

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Perlacon Oy teki varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelurakenneselvityksen, jota käsiteltiin kunnan hallintoelimissä ja jonka pohjalta on tarkoitus jatkaa varhaiskasvatuksen tulevaisuuden suunnittelua huomioiden lasten määrän väheneminen.

Covid 19-virus vaikutti kevään ja alkukesän varhaiskasvatustoimintaan pudottamalla keskimääräiset lasten läsnäolomäärät ajoittain noin kolmasosaan normaalista. Syksyllä lapsiryhmät olivat selkeästi isompia, mutta yksittäisten lasten poissaoloajat pitenevät erilaisten karanteenitilanteiden vuoksi. Ryhmät olivat normaalia pienempiä eli lapset saivat yksilöllistä kasvatusta ja tukea hyvin. Yksityiset varhaiskasvatustoimijat lomauttivat henkilöstöään lasten määrän pudotessa rajusti. Tehostettu hygienia ja pienryhmien käyttö entistä enemmän sekä koko päiväkodin ja ulkoalueiden käyttö lapsiryhmille tehostetusti olivat hyviä käytänteitä, joiden käyttöä jatketaan myös ns. normaaliaikoina.

Syksyllä aloitettiin myös uuden sähköisen asiointijärjestelmä Daisyn käyttöönoton valmistelu ja koulutukset varhaiskasvatuksessa. Järjestelmä otetaan käyttöön 1.1.2021. Järjestelmä mahdollistaa jatkossa vanhempien osallisuuden lisäämisen sähköisten hakemusten, hoitoaikavarauksien ja sähköisen varhaiskasvatussuunnitelman kautta. Lasten läsnäolot ja henkilöstön työvuorot kirjataan myös jatkossa sähköisesti, samoin perheiden kunnallisen hoidon ja palvelusetelien hakemukset ja päätökset toimivat sähköisesti.

Lapsia oli 31.12. kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 249 lasta arvioidun 230 lapsen sijaan, palvelusetelillä oli hoidossa vain 105 lasta arvioidun 130 sijaan. Kotihoidontuella oli käyttäjiä 78 lasta arvioidun 110 lapsen sijaan.

Yksityinen päiväkotikoti Hippiäinen Ryttylässä lopetti toimintansa 30.4. Esiopetuksen täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset siirtyivät Ryttylän päiväkodista 1.8. Ryttylän koululle. Nyt kaikkien esiopetusten varhaiskasvatus hoidetaan omalla koululla.

TALouden TOTEUMAN ARVIOINTI

Varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 94,3% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 13,9% budjetoitua suurempina ja toimintamenojen toteuma oli 95,8% talousarvioon varatuista määrärahoista.

Kunnanhallitus päätti 31.3. alentaa Covid 19-viruksen aiheuttaman poikkeustilan takia valtion suosituksen mukaan poissaolteiden lasten maksuja ajalta 18.3.-13.5.2020. Osa vanhemmista myös irtisanoi lastensa hoitopaikan kevään ja kesän ajaksi. Nämä syyt alensivat maksukertymää 1-6/2020 verrattuna vuoteen 2019 keskimäärin 40.000€.

Kunnanhallitus päätti myös maksaa yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin täysimääräisenä yksityisille toimijoille poikkeustilan 1.3.-31.5.2020 ajalta huolimatta palveluiden asiakasmäärien merkittävästä vähenemisestä.

**Sivistyslautakunta
Peruskoulut**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Peruskoulutukseen kuuluvat tulosityksikköinä esiopetus, peruskoulut, koululaisten iltapäivätoiminta sekä koulun tukitoiminnot.

Vastuuhenkilö on kunkin koulun toiminnasta vastaava rehtori. Muun toiminnan osalta vastuuhenkilö on sivistysjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen
2. kouluverkkoselvitys
3. Oppilashuollon toimijoiden ja palveluiden kehittäminen sekä perhekeskusmallin jalkauttaminen
4. Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen ja siihen puuttuminen
5. Syrjäytymisen ehkäiseminen painopisteenä poissaoloihin puuttuminen
6. Opetussuunnitelman tavoitteiden jalkauttaminen eri yksiköiden arkiseksi toiminnaksi
7. Valmistavan opetuksen oppilaiden integrointi heidän ikätasoaan vastaaviin oppilasryhmiin
8. Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen opetuksen kaikilla tasoilla

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Nivelvaiheisiin keskittyvien yhteistyökokoukset
2. kouluverkko selvityksen laatiminen yhteistyössä konsultin kanssa
3. Henkilöstön jatkuva koulutus
4. Hyvä yhteistyö kotien ja koulun välillä
5. Asiakaskyselyjen toteuttaminen
6. Toimialojen yhteistyön tiivistäminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi
7. Koulujen tilantarpeiden ja saneerausten valmistelu yhdessä tilapalvelun kanssa
8. Seutukunnallinen yhteistyö sivistystoimen toimijoiden välillä

STRATEGISET TAVOITETASOT

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- jatko-opiskeluun päässeet Hausjärveltä päättötodistuksen saaneista, tyydyttävä taso 95 %, hyvä taso 98 %.
- Jokaisella koululla järjestetty vähintään yksi päihdevalistus tilaisuus

Toiminta- ja seurantamallin laatiminen koulupoissaoloihin

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Peruskoulut

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	389 664	417 300	0	417 300	381 323	-35 977	-8,6 %
- joista ulkoiset	385 465	417 300	0	417 300	378 849	-38 451	-9,2 %
- joista sisäiset	4 199	0	0	0	2 474	2 474	
Toimintamenot	-10 064 324	-10 069 882	0	-10 069 882	-9 861 299	208 583	-2,1 %
- joista ulkoiset	-8 124 124	-7 730 882	0	-7 730 882	-7 841 754	-110 872	1,4 %
- joista sisäiset	-1 940 200	-2 339 000	0	-2 339 000	-2 019 546	319 454	-13,7 %
Toimintakate	-9 674 660	-9 652 582	0	-9 652 582	-9 479 977	172 605	-1,8 %
Poistot	-38 403	-22 700	0	-22 700	-20 166	2 534	-11,2 %
Netto yhteensä	-9 713 063	-9 675 282	0	-9 675 282	-9 500 143	175 139	-1,8 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Opetushenkilöstö	77	75,7	83	109,6 %
Avustajat, oppilashuolto	27	25	31	124,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Esiopetusoppilaat	120	120	105	87,5 %
1-6 -luokkalaiset	681	700	689	98,4 %
7-9-luokkalaiset	225	229	221	96,5 %
Eskon koulu, erityisopetus	12	13	13	100,0 %
Yhteensä	1038	1062	1041	98,0 %
Aamu ja iltapäivätoimintapisteet	5	5	5	100,0 %
Esiopetusoppilas €/vuosi	5 389	5 600	6 568	117,3 %
Perusopetusoppilas €/vuosi	8 338	7 600	8 220	108,2 %
Kuljetusoppilaat 0-6 (sis. Eskon erit. opetus)	235	244	205	84,0 %
Kuljetusoppilaat 7-9	146	145	148	102,1 %
Kuljetusmenot yhteensä	1 074 100	846 200	713 412	84,3 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tukiopetustunnit tarkastelujaksolla

1-6 luokat 429,5 tuntia

7-9 luokat 144,35 tuntia

**Sivistyslautakunta
Peruskoulut**

Kerhotunnit tarkastelujaksolla

1-6 luokat	40 tuntia
7-9 luokat	121 tuntia

Kouluissa on ollut opettajia ja koulunkäyntiavustajia seuraavasti:

Avustajien määrin on laskettu mukaan myös esiopetuksen päivähoidon ja iltapäivätoiminnan ohjaajat

Eskon koulu	16 opettajaa	10 avustajaa
Monnin koulu	8 opettajaa	3 avustajaa
Oitin koulu	17 opettajaa	7 avustajaa
Ryttylän koulu	14 opettajaa	7 avustajaa
Yläaste	28 opettajaa	2 avustajaa

Valmistavan opetuksen oppilaat siirtyivät kaikki kevään 2020 aikana perusopetusryhmiin.

Nivelvaiheista on olemassa käytänteet. Käytänteitä tarkastellaan aina nivelvaihepalavereissa. Nivelvaiheyhteistyön tärkeimmät kohdat ovat varhaiskasvauksesta esiopetukseen siirtyminen ja alakoulusta yläkouluun siirtyminen. Alakoulun ja yläkoulun nivelvaihetta on tehostettu kevään 2020 aikana järjestämällä toimintaa, jonka avulla tietoutta yläasteesta on lisätty alakouluilla. Kevään 2020 aikana kehitettiin erityislastentarhanopettajan avustuksella varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen nivelvaihetta. Perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyminen on haasteellinen nivelvaiheyhteistyön kannalta. Alla on perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyneiden tiedossa olevat opiskelupaikat. Koronaviruksen johdosta nivelvaiheiden toteuttamisessa on hyödynnetty etäyhteyksiä. Nivelvaihettyötä on myös jouduttu supistamaan Koronaviruksen liittyvien ohjeistuksien noudattamiseksi.

Seutukunnallinen yhteistyö jatkui tiiviinä koko vuoden. Maakunnallinen LAPE- työskentely oli aktiivista. Riihimäen seudulle rakentuva verkostomainen perhekeskus työllisti niin perusturvassa kuin sivistystoimessa. Hausjärven kunta on myös mukana KOPA-hankkeessa, jonka tarkoituksena on kokeilla ja kehittää etäopetukseen liittyviä koulutuspalveluja. Hankkeessa on mukana Hämeenlinna, Riihimäki ja Loppi. Seutukunnallista yhteistyötä perusopetuksen osalta tehtiin myös Koronavirukseen liittyvissä toimissa. Seutukunnallinen yhteistyö on tehty pääsääntöisesti etäyhteyksien avulla.

Perusopetus järjestettiin pääosin etäopetuksena 18.3. – 13.5.2020. Lähiopetukseen olivat oikeutettuja erityisen tuen päätöksen saaneet oppilaat, valmistavan opetuksen oppilaat ja vuosiluokkien esi-3. oppilaat. Lähiopetusta järjestettiin kaikissa kunnan peruskouluissa. Lähiopetukseen osallistui keskimäärin 10% siihen oikeutetuista oppilaista. Etäopetuksen osalta haasteita tuotti nopea aikataulu, laitteiden määrä, valtakunnallisen ohjeistuksen puuttuminen ja henkilöstön, oppilaiden sekä huoltajien osaamiskapeikot. Henkilöstölle on tarjottu syksyn aikana tehostetusti koulutusta käytössä olevan oppimisympäristön hallintaan. Etäopetusta saatiin toteutettua hyvässä yhteistyössä henkilöstön, huoltajien ja oppilaiden kanssa. Etäopetuksesta aiheutuvaa oppimis- ja hyvinvointivajetta on arvioitava tulevaisuudessa. Hausjärven kunta haki perusopetukseen hankerahaa Koronaviruksen vaikutuksen paikkaamiseksi. Hankerahaa myönnettiin 109 000 euroa lukuvuodelle 2020-2021. Hankerahan avulla kouluille on palkattu lisähenkilöstöä.

**Sivistyslautakunta
Peruskoulut**

Yhteishaun tulokset 2020

Lukiot:

Hausjärven lukio	14	(Hausjärven lukio ensisijainen hakukohde)
Kannaksen lukio, Lahti	1	
Riihimäen lukio	3	
Hyvinkään yhteiskoulun lukio	1	
Hyvinkään Sveitsin lukio	1	
Yhteensä lukioon päässeet	20	

Ammattioppilaitokset:

Hyria/Kone- ja tuotantotekniikka	8	
Hyria/Autoala	1	
Hyria/Sosiaali- ja terveysala	5	
Hyria/Sisustusala	1	
Hyria/Turvallisuusala	1	
Hyria/Sähkö- ja automaatioala	7	
Hyria/Ravintola- ja catering-ala	2	
Hyria/Tieto- ja viestintätekniikka	2	
Hyria/Logistiikka	1	
Hyria/Talotekniikka	6	
Hyria/Rakennusala	1	
Hyria/Liiketoiminta	1	
Hyria/Media-ala ja kuvallinen ilmaisu	1	
Hyria/Turvallisuusala	1	
Riveria Lieksa/Rakennusala	1	
Salpaus Lahti/Elintarvikeala	1	
Seurakuntaopisto Järvenpää/Kasvatus- ja ohjausala	1	
Seurakuntaopisto Järvenpää/Sosiaali- ja terveysala	1	
Työtehoseura Rajamäki/Metsäala	1	
Stadia ammattiopisto/Kuvallinen ilmaisu	1	

Yhteensä amm. oppilaitoksiin päässeet 44

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Peruskoulujen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 98,2% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 8,6% budjetoitua pienempinä. Toimintamenojen toteuma oli 97,9% talousarvioon varatuista määrärahoista.

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Toisen asteen koulutus

TEHTÄVÄN KUVAUS

Toisen asteen koulutus sisältää toiminnot Hausjärven lukio ja musiikkikoulut.

Vastuhenkilö on lukion osalta koulun rehtori, muun koulutuksen osalta sivistysjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Hausjärven lukion toiminnan vahvistaminen
2. Lukion opetussuunnitelmatyö LOPS 2021

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Oman lukion markkinoiminen perusopetuksen oppilaille
2. Hyvä yhteistyö kotien ja koulun välillä
3. Henkilöstön jatkuva koulutus painopisteenä opetussuunnitelmatyö ja lakimuutokset
4. Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen
5. Tietokoneiden hankinnan avustukset lukion aloittaville Hausjärven lukion opiskelijoille

STRATEGISET TAVOITETASOT

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta kunnasta tai talousalueelta

- Hausjärven perusopetuksen päättötodistuksen saaneista, lukioon hakutuvista nuorista, 45 % hakee oman kunnan lukioon

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	154	0	0	0	200	200	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0	0	
- joista sisäiset	154	0	0	0	200	200	
Toimintamenot	-755 162	-748 900	0	-748 900	-799 846	-50 946	6,8 %
- joista ulkoiset	-594 517	-583 200	0	-583 200	-647 460	-64 260	11,0 %
- joista sisäiset	-160 645	-165 700	0	-165 700	-152 387	13 313	-8,0 %
Toimintakate	-755 008	-748 900	0	-748 900	-799 647	-50 747	6,8 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-755 008	-748 900	0	-748 900	-799 647	-50 747	6,8 %

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Toisen asteen koulutus

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	4,3	4,3	4,3	100,0 %
KESKEISET SUORITTEET/TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Opiskelijat	55	57	55	96,5 %
Suoritetut yo-tutkinnot	17	22	20	90,9 %
Musiikinopiskelijat	38	38	38	100,0 %
Lukion oppilas €/vuosi	12 987	11 600	12 275	105,8 %
Musiikkiopistolainen €/vuosi	1 072	1 100	1 100	100,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

HAUSJÄRVEN LUKIO

OPPILASMÄÄRÄT 31.12.2020.

OPPILAAT	MIES	NAINEN	YHT.
I	11	11	22
II	9	10	19
III	5	7	12
IV	0	2	2
YHT.	25	30	55

Ylioppilastodistuksen sai 20 uutta ylioppilasta.

Lukiosta on vierailtu naapurikunnassa esittelemässä toimintaa. Kärkölän yläkoulun päättävän vuosiluokan oppilaita kävi vierailemassa musikaalissa vuoden 2020 alussa.

Hausjärven lukiosta opiskelupaikan sai 22 uutta opiskelijaa.

Lukiolain muuttuminen 1.8.2019 alkaen aiheuttaa opetussuunnitelman uusimisen lukiokoulutukseen. Kuntakohtaisen opetussuunnitelmatyön oli tarkoitus alkaa kevään 2020 aikana. Koronaviruksen johdosta paikallisen opetussuunnitelman laadinta siirtyi aloitettavaksi syksyn 2020 aikana. Uusi opetussuunnitelma tulee voimaan 1.8.2021.

Koronaviruksen johdosta lukio oli etäopetuksessa 18.3.2020 alkaen lukuvuoden 19-20 loppuun. Ylioppilaskirjoitukset saatiin vietyä loppuun nopeutetulla aikataululla. Lukiolaisten osalta etäopetukseen siirtyminen oli sujuvaa. Sujuvuutta takasi lukio-opetuksen digitalisaatio jo ennen koronaviruksen aiheuttamaa etäopetusta. Lukio-opintojen digitalisoinnista johtuen niin henkilöstön kuin opiskelijoiden TVT-osaaminen on hyvällä tasolla. Tarvittavia laitteita ja ohjelmistoja on käytössä riittävästi opintojen toteuttamiseksi. Lukio-opetukseen haettiin myös hankerahaa opiskelijoiden lisätuen mahdollistamiseksi. Hankerahaa saatiin 25 000.

MUSIIKKIKOULUT

Musiikkikoulut ovat toimineet voimassaolleiden suositusten mukaisesti.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Toimintamenot ylittivät budjetin 6,8%:lla.

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Kulttuuri- ja museotoiminta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuhenkilö on sivistysjohtaja

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Avustukset kulttuuriyhdistyksille ja yksityisille kirjataan sivistystoimen hallintoon
2. Yhteistyön lisääminen kansalaisjärjestöjen kanssa
3. Toimiva kotiseutumuseo
4. Systemaattisen luettelointityön jatkaminen

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Yhteistyö kunnan eri yhdistysten ja seurojen kanssa
2. Kotiseutumuseotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen yhdessä museon vuokraajan Hausjärvi Seuran kanssa

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
- joista ulkoiset	0	0	0	0	0		
- joista sisäiset	0	0	0	0	0		
Toimintamenot	-13 830	-11 100	0	-11 100	-6 178	4 922	-44,3 %
- joista ulkoiset	-11 930	-11 100	0	-11 100	-6 879	4 221	-38,0 %
- joista sisäiset	-1 900	0	0	0	701	701	
Toimintakate	-13 830	-11 100	0	-11 100	-6 178	4 922	-44,3 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-13 830	-11 100	0	-11 100	-6 178	4 922	-44,3 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kotiseutumuseon uuden näyttelyn avajaiset oli tarkoitus järjestää kesäkuun alussa. Tilaisuutta siirrettiin vuodella ja kotiseutumuseo oli poikkeuksellisesti kiinni kesän 2020. Syynä avajaisten siirtoon ja kesän kiinnioloon oli Koronavirus.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Talous on toteutunut suunnitellusti.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Liikuntatoimi

Tämä tulosalue sisältää seuraavat osa-alueet: liikuntatoimi
Vastuhenkilö: liikuntasihtööri

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Laadukkaiden liikuntapalvelujen ympärivuotinen tarjoaminen
2. Yhteistyö muiden liikuntaa järjestävien tahojen kanssa

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Aktiivisten harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen ja luominen
2. Monipuolinen, ohjattu toiminta
3. Eri ryhmien huomioiminen (lapset, nuoret, työikäiset, ikäihmiset, erityisryhmät)

STRATEGISET TAVOITETASOT

Me teemme Hausjärven – Kaikki tekemään yhdessä!

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

- Liikuntakerhojen ympärivuotinen tarjonta Oitissa, Ryttylässä ja Hikiässä

Nuorisotoimi

1. Tämä tulosalue sisältää seuraavat osa-alueet: nuorisotoimi
2. Vastuhenkilö: liikuntasihtööri

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Nuorisotilatoimintojen ylläpitäminen ja kehittäminen
2. Nuorten aktivoiminen osallistumaan ja kehittämään nuorten omia asioita

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Ohjattuja nuorisoiltoja kahtena - kolmena iltana viikossa (Hikiä, Oitti, Ryttylä)
2. Yhteistyö koulujen kanssa
3. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen mm. nuorisovaltuuston kautta
4. Seudullinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Liikunta- ja nuorisotoimi

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	56 729	68 500	0	68 500	43 870	-24 630	-36,0 %
- joista ulkoiset	55 944	68 500	0	68 500	43 500	-25 000	-36,5 %
- joista sisäiset	785	0	0	0	370	370	
Toimintamenot	-339 593	-372 050	0	-372 050	-286 488	85 562	-23,0 %
- joista ulkoiset	-227 340	-263 650	0	-263 650	-211 526	52 124	-19,8 %
- joista sisäiset	-112 253	-108 400	0	-108 400	-74 962	33 438	-30,8 %
Toimintakate	-282 864	-303 550	0	-303 550	-242 618	60 932	-20,1 %
Poistot	-4 344	-2 200	0	-2 200	-1 458	741	-33,7 %
Netto yhteensä	-287 208	-305 750	0	-305 750	-244 077	61 673	-20,2 %

TUNNUSLUVUT

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	2	2	2	100 %
	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Liikuntatapahtumat	177	180	172	95,6 %
Liikuntakerhot	490	550	262	47,6 %
Osallistujat	10 395	14 000	5 734	41,0 %
Nuorisoillat	434	430	304	70,7 %
Kävijät	6 632	6 700	3 267	48,8 %

HENKILÖSTÖMUUTOKSET

Nuoriso-ohjaaja irtisanoutui työsuhteestaan 1.6.2020 alkaen siirtyessään toisen työnantajan palvelukseen. Hänen sijaisenaan 1.6.2019-31.5.2020 toiminut henkilö irtisanoutui niin ikään 1.6.2020 alkaen. Nuoriso-ohjaajan töitä tekivät osittain liikuntasihteeri sekä tuntiohjaaja. Uusi nuoriso-ohjaaja aloitti 8.9.2020.

TOIMINNALLISET MUUTOKSET

Ei toiminnallisia muutoksia.

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Liikuntakerhotoiminta, aikuisten ryhmäliikunta sekä liikuntatapahtumien järjestäminen kärsivät koronapandemiasta huomattavasti. Myös kunnan hallinnoimat liikuntapaikat olivat ajoittain kiinni, mikä aiheutti haittaa myös liikuntaseuroille. Liikuntakerhojen ja tapahtumien osallistujamäärät romahtivat aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tapahtumia kuitenkin järjestettiin lähes suunnitellusti, mutta pienimuotoisempina.

**Sivistyslautakunta
Liikunta- ja nuorisotoimi**

Nuorisotyön puolella toimintaa järjestettiin nuoriso-ohjaajan ja kolmen tuntiohjaajan voimin. Nuorisoiltoja ja tapahtumia oli suunniteltua vähemmän ja nuorten osallistuminen laski selvästi koronasta johtuen. Nuorisotyössä siirryttiin osittain myös erilaisten some-alustojen käyttöön.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tulosalueen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 79,9% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 36% budjetoitua pienempinä. Toimintamenojen toteuma oli 77,0% talousarvioon varatuista määrärahoista.

Liikuntatoimen menot vähenivät edellisvuodesta lähes 20% tapahtumien peruuntumisen takia. Kuntosalien tuotto laski noin 25%, koska saleja jouduttiin ajoittain pitämään kiinni. Myös muut tuotot laskivat selvästi.

Nuorisotyön osalta menot vähenivät edellisvuodesta lähes 15% ja myös tulot (esim. leirialue) laskivat.

**Sivistyslautakunta
Kirjastotoimi**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Yleisten kirjastojen tehtävänä on toteuttaa tiedollista ja kulttuurillista tasavertaisuutta, edistää väestön hyvinvointia, estää syrjäytymistä ja tukea sivistys- ja tietopääoman karttumista. Yleisten kirjastojen palvelut ovat kaikille avoimia ja peruspalvelut maksuttomia. Kunta vastaa siitä, että palvelut ovat kirjastolain mukaisia (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016).

Hausjärvellä on pääkirjasto ja kirjastoauto.

Vastuhenkilö on kirjastonjohtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Sivistys- ja virkistysmahdollisuuksien tarjoaminen kuntalaisille
2. Elinikäisen oppimisen tukeminen
3. Kirjastopalvelujen saavutettavuus ja aukioloaikojen lisääminen kehittämissuunnitelman mukaisesti
4. Kirjasto pyritään pitämään avoinna myös kesäisin
5. Omatoimikirjaston hankesuunnitelman tekeminen

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Ammattitaitoinen, motivoitunut ja määrällisesti riittävä henkilöstö
2. Ajanmukainen ja vuorovaikutteinen kirjastojärjestelmä
3. Monipuolinen, uudistuva ja kysyntää vastaava aineistokokoelma, uutuushankintojen ja poistojen tasapaino
4. Kaikkien verkostojen ja yhteyksien hyödyntäminen tietopalvelussa
5. Seudullinen ja valtakunnallinen yhteistyö

STRATEGISET TAVOITETASOT

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta tai talousalueelta

- Vuoden 2020 aikana valmistuu selvitys itsepalvelukirjaston toteuttamisen kustannuksista ja aikataulusta. Kirjasto on auki myös kesäisin

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Kirjastotoimi

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	4 125	8 200	0	8 200	12 932	4 732	57,7 %
- joista ulkoiset	4 125	8 200	0	8 200	12 932	4 732	57,7 %
- joista sisäiset	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-408 162	-407 300	0	-407 300	-406 310	990	-0,2 %
- joista ulkoiset	-336 598	-332 300	0	-332 300	-335 586	-3 286	1,0 %
- joista sisäiset	-71 564	-75 000	0	-75 000	-70 723	4 277	-5,7 %
Toimintakate	-404 037	-399 100	0	-399 100	-393 378	5 722	-1,4 %
Poistot	-6 179	-14 700	0	-14 700	0	14 700	-100,0 %
Netto yhteensä	-410 216	-413 800	0	-413 800	-393 378	20 422	-4,9 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	5	5	5	100,0 %
TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Suoritettavoitteet				
lainoja/asukas (Hausjärven)	10	11	9	81,8 %
käyntejä/asukas (Hausjärven)	5	5	4	80,0 %
Tehokkuus/taloudellisuus				
1 lainan hinta	5	5	5	100,0 %
1 käynnin hinta	10	12	12	100,0 %
Aineistomenot / asukas	8	8	8	100,0 %
Henkilöstömenot / asukas	26	24	28	116,7 %
Toimintakulut eur/asukas	50	48	48	100,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Pääkirjasto sijaitsee Oitissa. Kirjastoauto Fanny huolehtii Ryttylän, Hikiän ja Monnin sekä Hausjärven haja-asutusalueiden kirjastopalveluista. Kirjastoauto palvelee torstaisin ja perjantaisin taajamien kouluja ja päiväkoteja, joita on yhteensä seitsemän. Hausjärvi kuuluu Ratamo-kirjastokimppaan yhdessä Riihimäen, Lopen, Hyvinkään ja Nurmijärven kanssa. Kimpalla on sama kortti, jolla voi lainata kaikista kimpan kirjastoista. Fyysisesti hausjärveläiset asioivat eniten Riihimäen ja Hyvinkään kirjastoissa mutta seutuvarauksina Hausjärvelle kulkeutuu aineistoa myös Nurmijärveltä, sekä kimppaan marraskuun 2020 alusta liittyneeltä Lopelta. Itse lähetämme aineistoa muihin kimpan kirjastoihin suhteessa enemmän kuin lainaamme muilta. Hausjärveläisten muista kirjastoista tekemät lainat tai muissa kirjastoissa hoidetut asiointit eivät näy Hausjärven tilastoissa.

Sivistyslautakunta
Kirjastotoimi

Kimppayhteistyö velvoittaa meitä hoitamaan asukasluvun mukaan jyvitetyn osamme monista aineistohankinnan osa-alueista. Laki yleisistä kirjastoista velvoittaa kirjastot ylläpitämään ”monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa”. Tämä tarkoittaa nykyään kirjojen ja lehtien lisäksi erilaisia sähköisiä palvelukanavia, joita asiakas voi käyttää omilta päätelaitteiltaan kotoa käsin. E-aineistot ovat tulleet fyysisten aineistojen rinnalle ja niiden käyttö on kasvussa, vaikka jääkin vielä murto-osaan fyysisistä aineistoista. Korona on lisännyt e-aineistojen käyttöä. E-kirjat hankitaan lisenseinä, jotka umpeutuvat vuodessa. Ne eivät siis jää kokoelmaan vaan ne on lunastettava käyttöön yhä uudelleen.

Ratamon yhteiset käytösäännöt uudistettiin ja hyväksyttiin lautakunnassa. Kimpan yhteistyötä päätettiin syventää. Ratamo ja naapurikimppa Kirkes (Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Tuusula) solmivat aiesopimuksen selvittääkseen yhdistymisen hyötyjä ja haittoja. Aineistokuljetukset liikkuvat kimppojen välillä jo nyt.

Kirjaston kävijä- ja lainausmäärät pienenivät vuonna 2020 koronatilanteen vuoksi. Keväällä kirjasto ja kirjastoauto olivat täysin suljettuna kaksi kuukautta. Täyssulun jälkeen kirjasto palveli varausten noutopisteinä kolmen viikon ajan. Tuona aikana kirjastoauto ei vielä ollut ajossa. Syksyllä ja talvella kirjaston toimintaa leimasivat alati tiukentuvat kokoontumisrajoitukset. Pahiten tilanteesta kärsivät lapset ja nuoret, joiden ajanvietto kirjastossa romahti syksyllä. Myös koululuokkien vierailut vähenivät roimasti. Kirjaston aikuisryhmien toiminta on jäänyt olemattomaksi. Loppuvuonna kirjasto ja kirjastoauto toimivat kansalaismaskien jakelupisteinä. Kirjasto auttoi kunnan kriisiviestinnässä vastaamalla poikkeusolojen neuvontapuhelinnumeroon pandemian alkuvaiheessa. Lopen liittyminen Ratamoon aiheutti kimpan kirjastoille syksyllä vielä viikon ylimääräisen kiinniolon tietokantojen yhdistämisen takia.

Syksyn vapaampana aikana pystyimme järjestämään kunnanjohtajan toivomuksesta Hausjärven osalta Pietarin radan 150-vuotisjuhlallisuudet. Yhdistimme samaan tilaisuuteen pääkirjaston 25-vuotisjuhlat. Käytännössä juhlat vietettiin Taiteiden yön merkeissä 11.-12.9. Kirjaston yhteistyökumppanina ponnistuksessa oli Oitin seudun kyläyhdistys, joka liittyi myös kirjaston viikoittaisen Lehtikahvilan pitäjiin. Tähän toimintaan tuli HaTu ry:n lisäksi myös Hausjärven 4H-yhdistys. Kansalaisopiston kanssa järjestimme yhteistyönä Teemu Keskisarjan luentotilaisuuden, joka keräsi yli 80 kuulijaa.

Yhteiskuntavastuutaan kirjasto kantaa opettamalla ja perehdyttämällä kirjaston toimintaan opiskelijoita, työkokeilijoita, työllistettyjä ja tet-harjoittelijoita. Koronavuodenkin aikana näitä henkilöitä on ollut vaihtelevan kestoisilla jaksoilla kirjastossa kaikkiaan 11. Kirjasto oli auki myös kesällä. Kesätyöhön palkkasimme nyt kaksi paikkakunnan nuorta, toisen sähkönjakeluyhtiö Carunan tarjoamalla taloudellisella tuella. Pandemia totutti kirjaston työntekijät myös soveltuvilta osin etätöihin.

Vuoden aikana saatiin päätökseen kaksi valtionavustusta saanutta hanketta. Kirjaston ja koulun sekä varhaiskasvatuksen yhteistyösuunnitelma valmistui ja esiteltiin sivistyslautakunnalle. Kouluyhteistyötä on tehty aina, mutta yhteisvoimin harkittu menetelmärunko sitouttaa ja takaa toiminnan jatkuvuuden. Korona häytti kouluyhteistyötä erittäin paljon vuonna 2020. Tilanteesta on seurannut myös hyvää: etäsatutunnit saivat positiivista palautetta.

Asiakaspalvelun parantamiseen tähtäävä hanke toi pääkirjastoon lainaus-palautusautomaatin. Se vapauttaa henkilökunnan resurssia laadulliseen palveluun, kuten vinkkaukseen sekä kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan ohjaukseen. Onnekas sattuma oli, että automaatti saatiin juuri pandemian aikana: turvaetäisyyksien säilyttäminen onnistuu sen avulla hyvin. Järjestimme asiakaskyselyn automaatin markkinoimiseksi. Myös Ratamo-kimppa toteutti kahden vuoden välein järjestettävän asiakaskyselynsä.

Sivistyslautakunta
Kirjastotoimi

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Kirjaston talous on toteutunut suunnitellusti.

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vastuuhenkilö on kansalaisopiston rehtori.

Strategia:

Hausjärven kansalaisopisto on monipalveluopisto, jonka tehtävänä on järjestää laadukasta ja laaja-alaista opetusta aikuisille elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti eri puolilla kuntaa ja erilaisille kohderyhmille. Opisto järjestää myös lasten opetusta kuvataiteessa ja musiikissa.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Toiminnan kehittäminen niin, että kansalaisopiston kasvu mahdollistuu tai pysyy vuoden 2019 tasolla.
2. Yhteistyön lisääminen oman kunnan sisällä sekä naapuriopistojen ja koulutuksen tarjoajien kesken.
3. Ikäihmisten digitaitojen kehittäminen kurssien muodossa.

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Opiston tuntimäärä pysyy samana tai kasvaa vuoden 2019 toteumaan verrattuna.
2. Opiston opiskelijoiden määrä pysyy samana tai kasvaa vuoden 2019 toteumaan verrattuna.
3. Yhteistyötahojen määrä pysyy vähintään samana vuoteen 2019 verrattuna.
4. Kurssitarjontaa lisätään edelleen erityisesti liikunnassa. Lisäksi uusia lyhytkursseja lisätään kurssitarjontaan.
5. Kurssien markkinointiin panostetaan kansalaisopiston näkyvyyttä lisäämällä.
6. Toimintaa pyritään tarjoamaan eri puolilla kuntaa, esimerkiksi kylätaloilla kunnan omien tilojen puuttuessa.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Kehittyvä ja aktiivinen kunta

Toimivat kunnalliset peruspalvelut on saatavissa omasta tai talousalueelta

- Opiston tuntimäärä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna. Opiston opiskelijoiden määrä kasvaa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna.

TOIMINNALLISET MUUTOKSET

Ei toiminnallisia muutoksia.

Tilinpäätös 2020

Sivistyslautakunta
Kansalaisopisto

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	87 259	80 500	0	80 500	91 009	10 509	13,1 %
- joista ulkoiset	83 676	80 500	0	80 500	90 621	10 121	12,6 %
- joista sisäiset	3 583	0	0	0	388	388	
Toimintamenot	-227 731	-242 790	0	-242 790	-228 365	14 425	-5,9 %
- joista ulkoiset	-207 187	-232 890	0	-232 890	-215 687	17 204	-7,4 %
- joista sisäiset	-20 544	-9 900	0	-9 900	-12 678	-2 778	28,1 %
Toimintakate	-140 472	-162 290	0	-162 290	-137 356	24 934	-15,4 %
Poistot	0	0	0	0	0	0	
Netto yhteensä	-140 472	-162 290	0	-162 290	-137 356	24 934	-15,4 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	2,2	1,5	2,2	146,7 %
TUNNUSLUVUT	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Nettomenot/opetustunti	61	62	62	100,0 %
Nettomenot/opiskelija	191	217	190	87,6 %
Nettomenot/asukas	17	17	17	100,0 %
Tuntimäärä	2310	2 400	2196	91,5 %
Opiskelijat	737	710	721	101,5 %
Kurssit	97	100	99	99,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Vuodelle 2020 oli suunniteltu eri puolille kuntaa 139 kurssia, joista toteutui 99. Kurssilaisia oli yhteensä 721 (2019 oli 737 netto-opiskelijaa). Toteutuneita tunteja 2020 oli vuoteen 2019 verrattuna 114 tuntia vähemmän. Tuntimäärään ja kurssilaisten määrään vaikutti koronapandemian vuoksi perutut kurssit ja kurssilaisten tekemät kurssien keskeytykset, kun osa kursseista siirtyi etäopetukseen tilanteessa, missä lähiopetus ei ollut mahdollista. Toiminnan kehittämiseen ei jäänyt niin paljon aikaa, kuin olisi ollut tarpeellista. Silti opiston rehtori kehitti opiston toimintaa esimerkiksi perustamalla Peda.net-sivuston Hausjärven kansalaisopistolle. Peda.netistä annettiin koulutusta kansalaisopiston henkilökunnalle syksyllä 2020. Kansalaisopisto oli mukana lähiopistojen yhteisessä ”Digitaalisuuden hyödyntäminen opistotoiminnassa” nimisessä hankkeessa, joka sai lisäaikaa vuoden 2020 loppuun asti. Syksyllä 2020 järjestettiin ilmaisia koulutuksia hankkeen turvin. Kunnankirjaston, liikuntatoimen ja perusturvan kanssa rehtori aloitti yhteistyön, joiden toteutus näkyi 2020–2021 opinto-ohjelmassa. Opisto järjesti palautekyselyn kaikille opiskelijoilleen ja järjesti Lopen opiston kanssa tammikuussa yhteiset tuntiopettajien suunnittelupäivät. Opinto-opas (2020–2021) julkaistiin kesäkuussa. Kurssien markkinoimisessa on vielä kansalaisopistolla kehittämisen varaa (markkinointi ja viestintä on keskittynyt koronasta viestimiseen olosuhteiden pakosta). Peda.netin käytön tulisi laajentua myös opistosihteerin, päätoimisen musiikinopettajan ja kurssien osalta tuntiopettajien käyttöön. Kotisivujen lisäksi rehtori on luonut Peda.nettiin tuntiopettajille Intran, jossa on

Sivistyslautakunta Kansalaisopisto

tuntiopettajain opas, henkilötietokortti, matkalaskulomake, linkki HelleWiin ja tuntisuunnitelman runkolomake sekä verokorttitiedote. Sen lisäksi Intrasta löytyvät rehtorin tiedotteet, linkkejä KoLin sivuille, ilmaisiin koulutuksiin jne. Opisto järjesti rehtorin toimesta Lopen opiston kanssa yhteisen työhyvinvointikyselyn. Raportti on vielä kesken (korona). Rehtori aloitti 2019 Cfin päivittämisen yhdessä toimistohenkilöstön kanssa, mutta sen valmiiksi saattaminen keskeytyi 2020 (korona).

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tulosalueen toimintakate toteutui budjetoitua paremmalla tasolla ollen 84,6% budjetoidusta. Toimintatulot toteutuivat 13,1% budjetoitua suurempina. Toimintamenojen toteuma oli 94,1% talousarvioon varatuista määrärahoista.

Opisto siirtyi syksyllä 2020 koko lukuvuoden kurssien laskuttamiseen kahdessa erässä, marraskuussa 2020 ja huhtikuussa 2021 (korona). Siksi maksutuotot ovat alle puolet siitä mitä, mitä talousarviossa on. Toimintatuotot olivat silti hivenen suuremmat kuin talousarviossa, koska rehtori haki Opetushallitukselta avustusta: Vapaan sivistystyön toinen ylimääräinen avustus vapaan sivistystyön oppilaitoksille käyttötalouteen poikkeustilanteen aiheuttamien tulomenetysten korvaamiseksi. Opetushallitus myönsi kansalaisopistolle/Hausjärven kunnalle avustusta 31 267 €. Toimintakulut jäivät pienemmiksi kuin talousarviossa, koska esimerkiksi tuntipalkkoja maksettiin vähemmän peruuntuneiden kurssien johdosta (korona). Kurssimaksuja ei nostettu. Sen sijaan huomiota kiinnitettiin monipuoliseen kurssitarjontaan.

Tekninen lautakunta

2.9. Tekninen lautakunta

TEHTÄVÄN KUVAUS

Teknisellä lautakunnalla on vastuullaan seuraavat tulosalueet: hallintopalvelut, yhdyskuntatekniset palvelut, vesihuoltolaitos ja tilapalvelu.

Teknisen lautakunnan strategia:

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä - Toimivat palvelut

- Tekniset palvelut tuotetaan joustavasti ja tehokkaasti.
- Toimitaan kuntalaisiin päin avoimesti ja annetaan kuntalaisille mahdollisuus tuoda esille teknisen toimialan toiminnassa esiintyviä epäkohtia.
- Ennakoidaan tulevat tarpeet mahdollisuuksien mukaan.
- Toteutetaan kiinteistöjen pitkäntähtäimen peruskorjaussuunnitelmaa.
- Häiriöttömät vesihuolto- ja liikennepalvelut.
- Toteutetaan liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Kasvava ja aktiivinen - Elinvoimainen kunta

- Kevyen liikenteen väylien ja puistojen rakentaminen valtuuston antamien määrärahojen puitteissa.

Me teemme Hausjärven - Kaikki mukaan!

- Taajamien ja kylien paikallisten kuntalaisten hankkeiden tukeminen.

Teknisellä lautakunnalla on käytettävissään seuraavat valtuuston päättämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviovuoden luvut ovat sitovia ja suunnitelmavuosien luvut ohjeellisia.

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	4 866 082	5 382 700	-200 000	5 182 700	4 850 654	-332 046	-6,4 %
- joista ulkoiset	2 022 532	2 110 300	-200 000	1 910 300	2 094 851	184 551	9,7 %
- joista sisäiset	2 843 550	3 272 400	0	3 272 400	2 755 803	-516 597	-15,8 %
Valmistus omaan käyttöön	8 130	15 500	0	15 500	22 742	7 242	46,7 %
Toimintamenot	-5 368 459	-5 662 210	200 000	-5 462 210	-5 386 895	75 315	-1,4 %
- joista ulkoiset	-4 818 956	-5 081 710	200 000	-4 881 710	-4 876 478	5 232	-0,1 %
- joista sisäiset	-549 502	-580 500	0	-580 500	-510 417	70 083	-12,1 %
Toimintakate	-494 247	-264 010	0	-264 010	-513 499	-249 489	94,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 097	0	0	0	693	693	
Rah.tuotot ja kulut ulkoiset	-176	0	0	0	693	693	
Rah.tuotot ja kulut sisäiset	-26 921	0	0	0	0	0	
Poistot	-2 082 543	-2 135 100	0	-2 135 100	-1 975 214	159 886	-7,5 %
Netto yhteensä	-2 603 887	-2 135 100	0	-2 135 100	-1 973 828	161 272	-7,6 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Teknisen toimen valmistelussa ja suunnittelussa oli useita hankkeita. Ryttylän koulun C-osan uudisrakennus valmistui 15.12.2020 aikataulussa. Kokonaiskustannukset olivat 6,5 miljoonaa euroa, johon saatiin 600.000 euroa valtion liikuntapaikkojen valtionavustusta.

Toimialan perustehtävät on hoidettu koronasta riippumatta. Se ei ole estänyt merkittävästi toimintaa. Toimintaa on kuitenkin jouduttu epidemian takia järjestelemään uudelleen ja osa tehtävistä on siirtynyt seuraaville vuosille. Toimiala on pyrkinyt sopeutumaan tuleviin haasteisiin kiristävissä taloustilanteessa ja töitä on pyritty tehostamaan. Toimialan kehitystyö on ollut hieman odottavassa tilassa koronan ja sen aiheuttaman etätöiden vuoksi. Valmius ja työvälineet etätöyskentelyyn ovat teknisen toimen toimistopalveluissa ovat olemassa.

Tekninen johtaja jätti Ryttylän koulun väistötilan vuokrasopimuksen irtisanomatta, josta aiheutuu kunnalle vuosina 2021-2022 noin 348 200 euroa ylimääräistä kulua. Kunnanhallitus päätti 15.12.2020 kokouksessaan irtisanoa teknisen johtajan.

Riihimäen jätevedenpuhdistamon saneerauksen investointi painottui vuodelle 2020, joten siitä tuli Hausjärven kunnalle lisämaksua noin 130 000 euroa. Koko investoinnin suuruus on lisätöineen noin 2,3 miljoonaa euroa. Riihimäen kanssa solmitun Sopimuksen mukaan kunnan osuus on 11,6 % Riihimäen jätevedenpuhdistamon investoinneista. Vuodelle 2021 on varattu koneistosaneerauksiin 250.000 euroa, josta kunnan osuus 11,6 %. Oitin puutarhajätteen vastaanottopaikan tekeminen siirtyi Kiertokapula Oy:n toteutettavaksi lähivuosina. Myös Savelantien toteuttaminen siirtyi seuraavaan vuoteen hankintaoikaisujen takia.

Kiinteistöjen kuntoa ylläpidettiin määrätietoisesti tehdyn PTS suunnitelman mukaisesti. Oitin nuorisotalon

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta

vesikate uusittiin, Valkin sauna remontoitiin ja uusi grillikatos tehtiin. Ryttylän paloasemanpiha laajennettiin ja asfaltoitiin, Lehtimajojen yläpihaa paranneltiin ja salaojat uusittiin. Oitin päiväkodin katto ja seinät maalattiin. Lehtimajojen automatiikkaremontti siirtyi koronan takia seuraavaan vuoteen. Oitin alakoulun toiminta pystytettiin takaamaan tehdyillä epäkohtien korjauksilla. Oitin alakoulun tulevaisuuden ratkaisut tehdään perustuen oppilasennusteisiin ja tarkkoihin suunnitelmiin seuraavalla valtuustokaudella.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Teknisen toimen ulkoiset tuotot toteutuivat noin 184 500 euroa budjetoitua suurempina ja ulkoiset kulut toteutuivat talousarvion mukaisesti. Sen sijaan sisäiset tuotot on budjetoitu merkittävästi liian suuriksi ulkoiseen kulutoteumaan nähden, jolloin sisäisten tuottojen toteuma jää noin 516 600 euroa budjetoitua pienemmäksi. Sisäiset vuokrat tarkistettiin ensimmäistä kertaa toteutumaan, kun kaikki toimintamenot ja poistot oli kirjattu joulukuussa. Budjetointivirheestä johtuen käyttötaloulosan tuotot (ulk+sis) alittuivat noin 332 100 eurolla, kun taas kulut (ulk+sis) jäivät noin 75 300 euroa budjetoitua matalammalle tasolle.

Tekninen lautakunta
Teknisen lautakunnan hallintopalvelut

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hallintopalvelut sisältävät hallintopalvelut, myytävät palvelut, suunnittelun, rakennuttamisen, vesiosuuskunnat, jätehuollon, varastotoiminnan sekä palo- ja pelastussuojelutoimen.

Vastuhenkilö on tekninen johtaja.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Toimialalle kuuluva päätöksenteko
2. Oman palvelutuotannon laadun, taloudellisuuden ja vaikuttavuuden tehostaminen
3. Ryttylän koulukeskuksen rakentaminen
4. Oitin koulutoiminnan tilaratkaisujen valmistelu
5. Kevyenliikenteen väylien suunnittelu
6. Vesilaitostoiminnan toimintavarmuuden kehittäminen

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Asioiden nopea ja joustava käsittely
2. Prosessien kartoittaminen
3. Toimintojen tuotteistaminen

Tulostavoitteet:

1. Tärkeimpien toimintojen prosessoinnin ja tuotteistamisen.
2. Jalkautuminen kuntalaisten pariin itsenäisesti tai muiden hallintokuntien kanssa.

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Laadukkaat koulupalvelut

Ryttylän koulun rakentaminen valmistuu 12 – 2020

Oitin koulujen jatkotoimet selvitetty

Palvelut kunnossa

Palvelukysely tyytyväisyys

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta
Teknisen lautakunnan hallintopalvelut

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	78 431	70 600	0	70 600	100 702	30 102	42,6 %
- joista ulkoiset	15 311	12 000	0	12 000	33 914	21 914	182,6 %
- joista sisäiset	63 120	58 600	0	58 600	66 788	8 188	14,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	500	0	500	1 750	1 250	250,0 %
Toimintamenot	-953 486	-990 500	0	-990 500	-973 112	17 388	-1,8 %
- joista ulkoiset	-894 712	-941 800	0	-941 800	-924 146	17 654	-1,9 %
- joista sisäiset	-58 775	-48 700	0	-48 700	-48 966	-266	0,5 %
Toimintakate	-875 055	-848 800	0	-848 800	-769 958	78 842	-9,3 %
Poistot	-691	-600	0	-600	-1 102	-502	83,7 %
Netto yhteensä	-875 746	-849 400	0	-849 400	-771 061	78 339	-9,2 %

TUNNUSLUVUT

HENKILÖSTÖ	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä	3,4	3,4	3,4	100,0 %

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Teknisen toimen hallinto vastaa toimialan yleishallinnosta sekä valmistelee ja kilpailuttaa tulevia hankkeita. Hallinnon toimia on tarkoitus kehittää nykyisin voimin siten, että turvataan hallinnon toiminta mahdollisissa poikkeustilanteissa ja jokaisella toimistotyöntekijällä on varahenkilö. Kuluven syksyn aikana aikaa on vienyt myös talous- ja henkilöstöhallinnon muutokset ja niihin liittyvät ohjelmistomuutokset. Hallinnon omiin uudistushankkeisiin ei ole ehditty paneutua täysipainoisesti. Puuttuvaa työnjohtovajetta ei pyrittykään kuluven vuoden aikana täyttämään ja asioita on järjestelty nykyisin voimin tehtäviä jakamalla. Puuttuva työnjohtoresurssi on rajoittanut toimintaa vähän, mutta kuntalaisille puute ei ole näkynyt. Toimialan toimintakyky on kuitenkin pystytty pitämään hyvällä tasolla ja siitä kiitos myös kenttäväelle, joka on oman osuutensa tilanteessa pystynyt hoitamaan ja paikkaamaan työnjohdon henkilöstövajetta. Kenttätöihin saatiin myös rekrytoitua viimein henkilö siten, että operatiivisen toiminnan kokonaisvahvuus on nyt suunnitellun mukainen. Operatiivisella puolella jonkinlainen osuus on myös työllistetyillä ja oppisopimushenkilöillä. Osa töistä hankitaan edelleen ostopalveluna ja sen osuus on kasvamassa.

Toimialan tulevien hankkeiden valmistelussa on tehty suunnittelutöitä. Suunnittelussa on ollut Savelantien kevyenliikenteenväylät ja Oitin puutarhajätteen uusi vastaanottopaikka. Pääosin valmistunut on Hikiän Asematien kevyenliikenteenväylä sekä vanhan maankaatopaikan viimeistely. Ryttylän koulu on saatu valmiiksi.

Hausjärven kunnan tekninen lautakunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa. Lautakunnan tekemiä merkittävimpiä päätöksiä ovat esimerkiksi Ryttylän Aurinkorannan kunnallistekniset suunnitelmat vahvistettiin, Oitin Kaaritien liikenneturvallisuussuunnitelma ja Ryttylän koulun vastaanottaminen joulukuussa.

Tekninen lautakunta päättää jatkaa siirtokelpoisten tilojen vuokrausta 20.3.2020 saadun optiotarjouksen perusteella kolmeksi vuodeksi Parmaco Oy:n kanssa. Optiotarjous on hinnaltaan kolmen vuoden (36 kk) jatkovuokraus alkaen

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta Teknisen lautakunnan hallintopalvelut

10.8.2020. Vuokra 11 972 € / kk. Muut ehdot alkuperäisen sopimuksen mukaan.

Kunnan vastuulla on jakaa avustukset yksityisteiden hoitoon. Avustuksien jakamisen ehtona ollut lain mukainen ilmoitusvelvollisuus tierekisteriin tuotti osalle tiekuntia ongelmia, mutta lopulta myös lakivelvoite siltä osin saatiin kuntoon.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Teknisen toimen hallintopalvelujen tuotot (ulk+sis) ylittivät talousarvion noin 30 100 eurolla. Kulut (ulk+sis) puolestaan alittuivat noin 17 400 eurolla talousarvioon nähden. Toimintakate toteutui noin 9,3% budjetoitua parempana.

**Tekninen lautakunta
Yhdyskuntatekniset palvelut**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Yhdyskuntatekniset palvelut sisältävät liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikunta-alueet, kone- ja kuljetuspalvelut, maa- ja metsätilat sekä mittaustoiminnan.

Vastuuhenkilö ovat maanrakennusmestari ja aluemestari.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Kaavateiden kunnossapito ja perusparannus.
2. Liikenneturvallisuuden parantaminen yhdessä Ely-keskuksen kanssa.
3. Kuntakuvan parantaminen.
4. Laadukas ympäristö.
5. Houkuttelevat asuinalueet.
6. Metsäomaisuudesta huolehtiminen.
7. Kevyen liikenteen väylien hankkeiden toteuttaminen

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Asianmukainen ja tehokas kalusto.
2. Nopea reagointi kuntalaispalautteisiin.
3. Ajan tasalla oleva metsätaloussuunnitelma.
4. Toimiva yhteistyöverkosto seurojen kanssa.

Sitovat tulostavoitteet:

1. Kaavateiden perusparannus.
2. Leikkikenttien ja uimaloiden turvallisuuden ylläpitäminen.
3. Suunnitelmallisuuteen perustuva kunnan maa- ja metsäomaisuudesta huolehtiminen.
4. Työkoneiden toimintakunnon säilyttäminen
5. Toimivan yhteistyöverkoston ylläpitäminen

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Varma ja laadukas infrastruktuuri: vesi, viemäri ja tiestö
Seuraavan saneerauksen valmistelu 2020, Oitin keskusta

Hyvinvointikertomus: Liikenneturvallisuuden parantaminen. Liikenneturvallisuustyöryhmässä esiin nousseiden parannustoimenpiteiden toteuttaminen.

Kolme parannustoimenpidettä toteutetaan vuoden aikana. Liikenneturvallisuustyön aktivoiminen Hausjärven kunnassa.

Asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentaminen

Tonttien rakentaminen kaavoitustilanteen ja tonttikysynnän mukaan, rakentaminen aloitetaan aloituspäätöksestä 9 kk

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta
Yhdyskuntatekniset palvelut

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	408 640	482 700	-50 000	432 700	427 826	-4 874	-1,1 %
- joista ulkoiset	186 519	219 500	-50 000	169 500	191 033	21 533	12,7 %
- joista sisäiset	222 121	263 200	0	263 200	236 792	-26 408	-10,0 %
Valmistus omaan käyttöön	8 130	15 000	0	15 000	20 992	5 992	39,9 %
Toimintamenot	-1 102 406	-1 209 110	100 000	-1 109 110	-1 108 925	185	0,0 %
- joista ulkoiset	-895 014	-994 410	100 000	-894 410	-906 165	-11 755	1,3 %
- joista sisäiset	-207 391	-214 700	0	-214 700	-202 759	11 941	-5,6 %
Toimintakate	-685 636	-228 710	0	-228 710	-232 282	-3 572	1,6 %
Poistot	-753 155	-748 900	0	-748 900	-668 643	80 257	-10,7 %
Netto yhteensä	-1 438 791	-977 610	0	-977 610	-900 925	76 685	-7,8 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	9,5	9,9	9,5	96,0 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Kunnossapito €/km	5 449	6 000	4 998,89	83,3 %
Valaistus €/valopiste	53	50	54	108,0 %
Liuk.onnettomuudet kpl/v	-	-	-	-
Taimikoiden hoito ja ensiharvennukset ha	5	4	6	150,0 %
Yksityistieavustukset keskimäärin €/km	358,78	349	401,81	115,1 %

*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

Tekninen lautakunta
Yhdyskuntatekniset palvelut

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tehtäväalueen vastuuhenkilönä on toiminut aluemestari. Yhdyskuntateknisiin palveluihin kuuluvat kunnan kaava-alueiden katujen ja kevyenliikenteen väylien ylläpitäminen, puistojen ja liikunta-alueiden hoito, ja maa-metsätiloista vastaaminen.

Erittäin vähäisen lumentulon vuoksi aurauskertoja oli vain 3. Sää kuitenkin vaihteli nollan molemmin puolin, jolloin kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien liukkaus teetti runsaasti töitä kunnan omalle kalustolle sekä ulkopuolisille urakoitsijoille. Sorateiden pölynpoisto vaati osittain ylimääräisen kierroksen. Tekninen toimi onnistui työssään erinomaisesti. Ainuttakaan korvausanomusta liukkauden tähden ei kunnalle tehty. Töiden seuraamiseen hankittiin jokaiseen työkoneeseen gps paikannukseen perustuva järjestelmä. Näin pystymme jälkikäteen tarkastamaan esim. milloin kyseinen kone on suorittanut tien hiekoittamisen. Samalla myös voidaan paikantaa, missä sitä on suoritettu. Kuorma-auto vaihdettiin uuteen. Kuntalaispalautetta hoidosta tuli entiseen malliin.

Investointien osalta vuosi 2020 menttiin teknisen lautakunnan päätöksen mukaan. Puistojen ja liikunta-alueiden kohdalla toteutuneet investoinnit ovat grillikota Hikiän pururadan yhteyteen sekä Ryttylän Ykslammen monipuolista liikuntaelementtiä laajennettiin. Katuja asfaltoitiin lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan.

Hikiän ja Monnin katualueilla vaihdettiin huonokuntoiset liikennemerkit. Oppilastyönä on suunnittelu käynnissä kaikkien taajamien kaavateiden liikennemerkkien oikeellisuudesta ja niiden sijoituksista. Kesäkuun alussa tulivat voimaan uudet liikennemerkit. Tämä suunnittelu tukee tulevaa toimintaa.

Hikiään rakennettiin omana työnä uusi kevyenliikenteen väylä valaistuksineen Länsitien ja Paloasemantien välille. Väylä tarjoaa turvallisen liikkumisen koululaisille. Asematien loppupäähän aloitettiin kevyenliikenteen väylän rakentaminen, väylä tuli pintarakenteita lukuun ottamatta valmiiksi. Kaaritien kevyenliikenteen väylän suunnittelu saatiin pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta valmiiksi. Ryttylän vanhan kylätien kevyenliikenteen väylän ja uuden sillan suunnittelu etenee aikataulussa. Savelantien kevyenliikenteen väylän rakentamisen kilpailutus keskeytettiin valitusten vuoksi. Uuden kilpailutuksen valmistelu alkoi. Hikiä-Riihimäki välisen kevyenliikenteen kilpailutus valmistui. Työt alkoivat vuoden 2021 alussa. Aikaisempiin suunnitelmiin lisättiin valaistus koko matkalle. Tämä tuo turvallisuutta kevyenliikenteen väylälle ja ajoradalle. Oitin Kirsikkapuiston polkuverkostoa laajennettiin Nahkurinojan varteen, aktiivisena toimijana mukana Oitin kyläyhdistys. Oitin Frisbee -reitti valmistui Oitinharjun alueelle. Rakentamisesta vastasi Hausjärven urheilijat talkoovoimin. Valaistuksen uusiminen alkoi Ryttylässä radan länsipuolen ja Lasitehtaantien väliselle alueelle. Yksittäisiä elohopeavalaisimia vaihdettiin ledvalaisimiksi. Näiden toimenpiteiden ansiosta led- ja suurpainenatriumvalaisimien osuus lähenee 70 % kattavuutta. Inventointi valaisimien lukumäärästä tehtiin. Oitin yläkoulun hiekkakenttä aidattiin. Näin estettiin moottoriajoneuvojen pääsy kentälle.

Maa- ja metsätilojen osalta jäi lauhan talven ja sulan maan takia hakkuita suorittamatta. Päätyviä pellonvuokrauksia kilpailutettiin.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Yhdyskuntapalveluiden tuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti ja kulut toteutuivat talousarvion mukaisina.

**Tekninen lautakunta
Tilapalvelut**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Tilapalvelu käsittää kiinteistöjen ylläpidon sekä vuokra-asunnot.

Vastuuhenkilö on talonrakennusmestari.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLE

1. Kiinteistöjen arvon säilyttäminen ja teknisen kunnon ylläpitäminen kokonaistaloudellisesti
2. Otetaan Ryttylän koulukeskus vastaan vuoden 2020 lopussa
3. Suunnitellaan Oitin koulujen toimenpiteitä kouluverkkoselvityksen pohjalta
4. Jatketaan hyväksi koettua sisäilmatyöryhmätoimintaa

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Kiinteistöjen pitkäntähtäimen peruskuntoselvityksen toteuttaminen ja suunnitelman päivittäminen tarvittavilta osin
2. Kunnan kiinteistöjen käytön kartoittaminen
3. Tarpeettomien kiinteistöjen ja tilojen jatkojalostus
4. Kiinteistökatselmusten tehostaminen
5. Henkilöstön ammattitaidon lisääminen
6. Energian kulutuksien seurantajärjestelmien kehittäminen

Sitovat tulostavoitteet

1. Nykyisellään tarpeettomien rakennusten käyttötarkoituksen muutos tai myyminen
2. Tilojen Energiatehokkuuden kehittäminen automatiikan ja halvemman lämmitysenergian avulla

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Kiinteistö- ja tilaohjelma

Koulu- ja päiväkotitilat käsittävä ohjelma on valmisteltu vuoden aikana.

Nykyisten tilojen kunnon ylläpitäminen

PTS suunnitelman päivitys vuosille 2021 - 2025 – 2030

PTS suunnitelman mukaisten hankkeiden toteutuksen valmistelu ajoissa ennen toteutusta,

Tulevaisuuden tarpeiden kartoitus, tilojen käyttöasteen parantaminen, yhdessä käyttäjien kanssa

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta
Tilapalvelut

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	2 979 058	3 380 600	-100 000	3 280 600	2 920 717	-359 883	-11,0 %
- joista ulkoiset	488 002	500 800	-100 000	400 800	537 793	136 993	34,2 %
- joista sisäiset	2 491 056	2 879 800	0	2 879 800	2 382 924	-496 876	-17,3 %
Toimintamenot	-2 467 616	-2 612 600	100 000	-2 512 600	-2 449 008	63 592	-2,5 %
- joista ulkoiset	-2 256 908	-2 395 400	100 000	-2 295 400	-2 260 477	34 923	-1,5 %
- joista sisäiset	-210 708	-217 200	0	-217 200	-188 531	28 669	-13,2 %
Toimintakate	511 442	768 000	0	768 000	471 709	-296 291	-38,6 %
Poistot	-811 002	-848 000	0	-848 000	-814 892	33 108	-3,9 %
Netto yhteensä	-299 560	-80 000	0	-80 000	-343 183	-263 183	329,0 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	5,4	5,4	5,8	107,4 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	Tot 1-6 /2020	Tot-%
Ylläpito €/m ³	16,03	16,00	14,93	93,3 %
Sähkö €/v	349 108	352 100	380 302	108,0 %
Vesi ja jätevesi €/v	55 954	67 900	49 759	73,3 %
Lämpö €/m ³ /v	3,24	3,55	4,83	136,1 %

*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tilapalvelun vuosi 2020 oli eräänlaisten muutosten aikaa. Ryttylän koulukeskus valmistui, vanha opettaja-asuntola purettiin pois. Haasteena koettiin myös esille noussut sisäilmaepäily Oitin ala-asteella. Ilmastointi nuohottiin ja säädettiin, sekä desinfioitiin Oitin koulussa. Lämmin vuosi helpotti tilapalvelun tilannetta merkittävästi lämmityskustannusten säästyessä. Korona taas lisäsi kustannuksia.

Tilapalveluiden toiminnan painopiste vuoden aikana oli kiinteistöjen sisäilma-asioiden tarkastelussa. Muut merkittävät toimet olivat Ryttylän koulun laajennuksen rakentaminen ja kiinteistöjen peruskorjaukset teknisen lautakunnan investointiohjelman mukaisesti. Vuoden aikana kiinteistöjen kuntoa ylläpidettiin määrätietoisesti tehdyn PTS suunnitelman mukaisesti. Oitin nuorisotalon vesikate uusittiin, Valkin sauna remontoitiin ja uusi grillikatko tehtiin. Ryttylän paloasemanpiha laajennettiin ja asfaltoitiin, Lehtimajojen yläpihaa paranneltiin ja salaojat uusittiin. Oitin päiväkodin katto ja seinät maalattiin. Lehtimajojen automatiikkaremontti siirtyi koronan takia.

Hausjärven kunnassa toimiva moniammatillinen sisäilmatyöryhmä on tehnyt työtä kunnan kiinteistöjen työolosuhteiden parantamiseksi. Työryhmä on kokoontunut vuoden aikana vain kerran koronan takia.

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta Tilapalvelut

Haittailmoituksia kunnan kiinteistöistä on tehty kaksi kertaa. Työryhmä on selvittänyt ongelmien syitä ja esittänyt niihin ratkaisunsa, suurimmassa osassa tapauksista työolosuhteita on pystytty parantamaan tehdyin toimenpitein.

Yleisesti kunnan kiinteistöjen tila on tällä hetkellä välttävällä tasolla.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Tilapalvelujen ulkoiset tuotot toteutuivat noin 137 000 euroa budjetoitua suurempina ja ulkoiset kulut toteutuivat hieman talousarviota matalammalla tasolla. Sen sijaan sisäiset tuotot oli budjetoitu merkittävästi liian suuriksi ulkoiseen kulutoteumaan nähden, jolloin sisäisten tuottojen toteuma jäi noin 496 900 euroa budjetoitua pienemmäksi. Sisäiset vuokrat tarkistettiin ensimmäistä kertaa toteutumaan, kun kaikki toimintamenot ja poistot oli kirjattu joulukuussa. Käyttötalouden osan tuotot (ulk+sis) alittuivat noin 359 900 eurolla, kun taas kulut jäivät noin 63 600 euroa budjetoitua matalammalle tasolle.

**Tekninen lautakunta
Vesihuoltolaitos**

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vesihuoltolaitokseen kuuluvat vesilaitos ja viemärlaitos.

Vastuuhenkilö on maanrakennus-vesirakennusmestari.

KESKEISET PAINOPISTEALUEET SUUNNITTELUKAUDELLA

1. Talousveden laadukas ja edullinen hankinta ja tehokas jakelu.
2. Laitosten ja verkostojen toimintakyvyn ylläpitäminen tarvittavin peruskorjauksin.
3. Oman palvelutuotannon kehittäminen
4. Yhteistyön kehittäminen Lopen, Riihimäen ja Hyvinkään kanssa.
5. Vahvistaa laitoksen ammattiosaamista uudella maanrakennus-vesirakennusmestarilla.
6. Osallistutaan Riihimäen jätevedenpuhdistamon lietteen käsittelyn saneeraukseen aiempien sopimusten mukaisesti.
7. Verkostotietopalveluiden kehittäminen sähköisessä muodossa.

TAVOITTEET JA KEINOT

1. Toimintavarmuuden kehittäminen automatiikan avulla.
2. Verkostojen kartoitus ja kuntotietojen tarkastelu
3. Verkoston peruskorjaussuunnitelma
4. Vesilaitoksen toiminnan tiedottamisen kehittäminen

Sitovat tulostavoitteet

1. Laatuvaatimukset täyttävän talousveden toimittaminen asiakkaille.
2. Verkostojen perusparannus
3. Uusien alueiden kunnallistekniikan rakentaminen
4. Hulevesien pääsyn estäminen verkostoon

STRATEGISET TAVOITETASOT

Asiat hoituu ja ketään ei jätetä – Toimivat palvelut

Varma ja laadukas infrastruktuuri: vesi, viemäri ja tiestö

Järjestetyn vesihuollon piiriin kuuluminen.

Asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentaminen

Kunnallistekniikan saneeraaminen

Tilinpäätös 2020

Tekninen lautakunta
Vesihuoltolaitos

TALOUSLUVUT

	TP 2019	Alkuperäinen talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen 2020	Toteutuma 2020	Poikkeama	Poikkeama (%)
Toimintatulot	1 399 954	1 448 800	-50 000	1 398 800	1 401 409	2 609	0,2 %
- joista ulkoiset	1 332 700	1 378 000	-50 000	1 328 000	1 332 110	4 110	0,3 %
- joista sisäiset	67 254	70 800	0	70 800	69 299	-1 501	-2,1 %
Toimintamenot	-844 950	-850 000	0	-850 000	-855 850	-5 850	0,7 %
- joista ulkoiset	-772 322	-750 100	0	-750 100	-785 689	-35 589	4,7 %
- joista sisäiset	-72 628	-99 900	0	-99 900	-70 161	29 739	-29,8 %
Toimintakate	555 004	598 800	-50 000	548 800	545 559	-3 241	-0,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 097	0	0	0	693	693	
Rah.tuotot ja kulut ulkoiset	-176	0	0	0	693	693	
Rah.tuotot ja kulut sisäiset	-26 921	0	0	0	0	0	
Poistot	-517 696	-537 600	0	-537 600	-490 577	47 023	-8,7 %
Netto yhteensä	10 211	61 200	-50 000	11 200	56 368	45 168	403,3 %

TUNNUSLUVUT

Henkilöstö	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Tot-%
Henkilöstön määrä*	3,4	3,4	3,1	91,2 %
Keskeiset suoritteet / tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	Tot 1-6 /2020	Tot-%
Käyttökulut/laskutettu vesim ³ (ei sis. po-kuluja)	0,75	1,05	0,84	80,0 %
Käyttökulut/laskutettu jätevesim ³ (ei sis.po-kuluja)	2,53	2,58	2,48	96,1 %
Vesijohtoverkosto km (sis. siirtolinjat)	120,5	121,7	120,6	99,1 %
Jätevesiverkosto km (sis. siirtolinjat)	100	101,3	100,2	98,9 %
Hulevesiverkosto km	18,8	19,6	18,95	96,7 %

*) Toteuma: käytössä olevat vakanssit 31.12. (käyttöaste)

TOIMINNAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Vesihuoltolaitos on vastannut laadukkaan talousveden jakelusta. Verkostoa on peruskorjattu pumppaamoiden osalta. Uutta maanrakennus-vesirakennusmestaria ei ole rekrytoitu. Vesi- ja viemäriverkon paikkatieto-ohjelmistoa on alettu omana työnä päivittämään ja tarkoitus on saada mittaamalla ja muistitietona olevat tiedot siirrettyä kartoille sähköiseen muotoon. Tonttitilanteen pysyessä vanhalla tasolla ja tonttitarjonnan ollessa riittävä kaikkien taajamien osalta, ei uusien asuntoalueiden rakentamista ole suunniteltu. Ryttylän Aurinkorannan kaava-alueelle on tehty kunnallistekniset suunnitelmat, jotta tonttitarpeen syntyessä alue on nopeasti otettavissa

**Tekninen lautakunta
Vesihuoltolaitos**

rakennettavaksi.

TALOUDEN TOTEUMAN ARVIOINTI

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Vesihuollon liittymisiä vuoden aikana tuli odotettua enemmän.

Vuoden aikana vesihuoltolaitos osallistui Riihimäen veden lietteenkäsittelyjärjestelmän uusimiseen ja Ryttylän uutta viemäriinjaa tehtiin.

3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät)

	Alkuperäinen talousarvio (1000€)	Talousarvio- muutokset (1000€)	Talousarvio muutosten jälkeen (1000€)	Toteuma (1000€)	Poikkeama (1000€)	Poikkeama (%)
Toimintatuotot	6 454,0	4 817,5	11 271,5	11 148,8	- 122,7	-1 %
Myyntitulot	1 952,4	2 239,1	4 191,5	4 581,0	389,5	9 %
Maksutulot	2 525,0	0,0	2 525,0	2 352,2	- 172,8	-7 %
Tuet ja avustukset	526,4	0,0	526,4	594,8	68,4	13 %
Muut toimintatulot	1 450,2	2 578,4	4 028,6	3 620,7	- 407,9	-10 %
Valmistus omaan käyttöön	15,5	0,0	15,5	22,7	7,2	47 %
Valmistus omaan käyttöön	15,5	0,0	15,5	22,7	7,2	147 %
Toimintakulut	- 50 755,6	- 5 610,8	- 56 366,4	- 55 428,5	937,8	-2 %
Henkilöstömenot	- 18 460,5	0,0	- 18 460,5	- 18 362,2	98,3	-1 %
Palkat ja palkkiot	- 14 852,5	0,0	- 14 852,5	- 14 724,2	128,3	-1 %
Henkilösivumenot	- 3 608,0	0,0	- 3 608,0	- 3 638,0	- 30,0	1 %
Eläkemeno	- 3 105,6	0,0	- 3 105,6	- 3 152,9	- 47,3	2 %
Muut henkilösivumenot	- 502,4	0,0	- 502,4	- 485,0	17,4	-3 %
Palvelujen ostot	- 25 976,0	- 2 867,4	- 28 843,4	- 28 492,1	351,3	-1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 537,8	35,0	- 2 502,8	- 2 764,2	- 261,4	10 %
Avustukset	- 2 490,2	0,0	- 2 490,2	- 2 282,7	207,5	-8 %
Muut toimintamenot	- 1 291,1	- 2 778,4	- 4 069,5	- 3 527,4	542,1	-13 %
Toimintakate	- 44 286,1	- 793,3	- 45 079,4	- 44 257,0	822,3	-2 %
Verotulot	33 600,0	- 1 200,0	32 400,0	32 854,3	454,3	1 %
Valtionosuudet	14 170,0	2 480,0	16 650,0	16 695,5	45,5	0 %
Rahoitustulot ja -menot	- 297,0	107,0	- 190,0	- 158,1	31,9	-17 %
Korkotulot	4,0	0,0	4,0	40,4	36,4	911 %
Muut rahoitustulot	6,0	0,0	6,0	8,9	2,9	49 %
Korkomenot	- 280,0	101,0	- 179,0	- 195,9	- 16,9	9 %
Muut rahoitusmenot	- 27,0	6,0	- 21,0	- 11,6	9,4	-45 %
Vuosikate	3 186,9	593,7	3 780,6	5 134,6	1 354,0	36 %
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 248,8	0,0	- 2 248,8	- 2 054,4	194,4	-9 %
Suunnitelman muk. poistot	- 2 248,8	0,0	- 2 248,8	- 2 054,4	194,4	-9 %
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tilikauden tulos	938,1	593,7	1 531,8	3 080,3	1 548,4	101 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	938,1	593,7	1 531,8	3 080,3	1 548,4	101 %

Tilinpäätös 2020

VEROTULOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (€)	Poikkeama (%)
Kunnan tulovero	30 720 000	-970 000	29 750 000	30 132 007	382 007	1,3 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 170 000	-20 000	1 150 000	1 174 363	24 363	2,1 %
Kiinteistövero	1 710 000	-210 000	1 500 000	1 547 975	47 975	3,2 %

Kunnan tuloveroprosentti on ollut 21,5 % vuodesta 2016 alkaen.

Hausjärven kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2020

Kiinteistötyyppi	Vero-%
Yleinen kiinteistövero	1,25 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,45 %
Muut asuinrakennukset	1,05 %
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %
Voimalaitosrakennukset	3,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,50 %

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (€)	Poikkeama (%)
Valtionosuudet	14 170 000	-1 440 000	12 730 000	12 775 403	45 403	0
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	15 425 000	-1 455 000	13 970 000	13 982 504	12 504	0,1 %
kulttuuriministeriön muut valtionosuudet	-1 255 000	15 000	-1 240 000	-1 207 101	32 899	-2,7 %
Verotulomenetysten korvaus	0	3 920 000	3 920 000	3 920 047	47	0,0 %
YHTEENSÄ	14 170 000	2 480 000	16 650 000	16 695 450	45 450	0,3 %

4 Investointiosan toteutuminen

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu

INVESTOINTIOHJELMA (1 000 €)	TP 2019	Alkuper. TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
1. KIINTEÄ OMAISUUS							
Kiinteistöjen hankinta ja myynti							
Myynnit	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maa-alueiden hankinta ja myynti							
Myynnit	12,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
Menot	-4,0						
Netto	8,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
KIINTEÄ OMAISUUS YHTEENSÄ							
Myynnit	12,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
Rahoitusosuudet							
Menot	-4,0						
Netto	8,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
2. IRTAIN OMAISUUS							
<u>Myynnit</u>					17,8	17,8	
<u>Menot</u>							
Atk-laitteet ja ohjelmat	-21,3	-25,0		-25,0		25,0	-100 %
Perusturvan tietojärjestelmät (RAI)		-15,0		-15,0	-10,4	4,6	-30 %
TAHE-tietojärjestelmä		-35,0		-35,0		35,0	-100 %
Ruoka- ja siivouspalvelun irtain	-22,1	-25,0		-25,0		25,0	-100 %
Perusturvan irtaimisto	-35,0	-40,0		-40,0	-37,8	2,2	-6 %
Auto kotipalveluun /Perusturvan autot		-25,0	-19,2	-44,2	-37,9	6,3	-14 %
Koulujen atk ja tvt-laitteet		-50,0		-50,0	-13,1	36,9	-74 %
Pakettiauto tekninen	-24,2						
Keräävä harjalaite	-14,0						
Kuorma-auto		-200,0		-200,0	-201,6	-1,6	1 %
Menot yhteensä	-116,6	-415,0	-19,2	-434,2	-300,8	133,4	-31 %
IRTAIN KÄYTTÖOMAISSUUS YHTEENSÄ							
Myynnit					17,8	17,8	
Rahoitusosuudet							
Menot	-116,6	-415,0	-19,2	-434,2	-300,8	133,4	-31 %
Netto	-116,6	-415,0	-19,2	-434,2	-283,1	151,1	-35 %
3. AINEETON KÄYTTÖOMAISSUUS							
Osakkeet ja osuudet							
Myynnit	10,0				83,2	83,2	
Menot	-1,0						
Netto	9,0				83,2	83,2	
AINEETON KÄYTTÖOMAISSUUS YHTEENSÄ							
Osakkeet ja osuudet							
Myynnit	10,0				83,2	83,2	
Rahoitusosuudet						0,0	
Menot	-1,0						
Netto	9,0				83,2	83,2	

Tilinpäätös 2020

INVESTOINTIOHJELMA (1 000 €)	TP 2019	Alkuper. TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
4. TALONRAKENNUS							
Ryttylän koulun saneeraus ja laajennus							
Rahoitusosuudet	180,0	600,0		600,0	420,0	-180,0	-30 %
Menot	-1 519,1	-4 000,0	-1 481,0	-5 481,0	-5 272,5	208,5	-4 %
Netto	-1 339,1	-3 400,0	-1 481,0	-4 881,0	-4 852,5	28,5	-1 %
						0,0	
Oitin koulun san. ja laaj.						0,0	
Menot	-19,3					0,0	
Netto	-19,3					0,0	
Ryttylän koulun ja liikuntahallin varustus							
Menot		-400,0	-52,8	-452,8	-407,5	45,3	-10 %
Netto		-400,0	-52,8	-452,8	-407,5	45,3	-10 %
Kiinteistöjen peruskorjaukset*							
Rahoitusosuudet					28,7	28,7	
Menot	-207,8	-350,0		-350,0	-275,5	74,5	-21 %
Netto	-207,8	-350,0		-350,0	-246,8	103,2	-21 %
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ							
Myynnit							
Rahoitusosuudet	180,0	600,0		600,0	448,7	-151,3	-25 %
Menot	-1 746,2	-4 750,0	-1 533,8	-6 283,8	-5 955,6	328,2	-5 %
Netto	-1 566,2	-4 150,0	-1 533,8	-5 683,8	-5 506,9	176,9	-3 %

*) Erittely:

Rakennukset:

Dementiakodin vesijohdot (-26,7)

Valkjärven saunan remontti (-85,4)

Oitin päiväkodin katon ja julkisivun maalaus (-46,9)

Vartiomäen nuorisotilan peltikatteen uusiminen (-16,9)

Kiinteät rakenteet ja laitteet /Muut maa- ja vesirakenteet:

Lehtimajojen piharemontti (rahoitus osuus 28,7, menot -61,9)

Ryttylän paloaseman piha (-37,7)

Tilinpäätös 2020

INVESTOINTIOHJELMA (1 000 €)	TP 2019	Alkuper . TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutoste n jälkeen	Toteum a 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
5. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN							
Ryttylän puujoen ranta							
Menot	-16,9						
Netto	-16,9						
Oitin yritysalue							
Menot		-50,0		-50,0	-28,7	21,3	-43 %
Netto		-50,0		-50,0	-28,7	21,3	-43 %
Monnin kokoojakadut							
Menot	-94,4						
Netto	-94,4						
Kaavatiet ja kevyenliikenteen väylät							
Menot	-7,9	-350,0	20,0	-330,0	-108,1	221,9	-67 %
Netto	-7,9	-350,0	20,0	-330,0	-108,1	221,9	-67 %
Savelantien kevyenliikenteenväylä							
Menot	-110,3	-770,0		-770,0	-51,0	719,0	-93 %
Netto	-110,3	-770,0		-770,0	-51,0	719,0	-93 %
Valaistus							
Menot	-76,6	-100,0		-100,0	-121,5	-21,5	21 %
Netto	-76,6	-100,0		-100,0	-121,5	-21,5	21 %
Päällystäminen							
Menot		-130,0		-130,0	-114,4	15,6	-12 %
Netto		-130,0		-130,0	-114,4	15,6	-12 %
Puistot, leikkipaikat ja liikunta-alueet							
Menot	-31,9	-30,0		-30,0	-31,2	-1,2	4 %
Netto	-31,9	-30,0		-30,0	-31,2	-1,2	4 %
Oitin puutarhajätteen vastaanottopaikka							
Menot		-100,0		-100,0	-10,3	89,7	-90 %
Netto		-100,0		-100,0	-10,3	89,7	-90 %
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN YHTEENSÄ							
Menot	-338,0	-1 530,0	20,0	-1 510,0	-465,1	1 044,9	-69 %
Netto	-338,0	-1 530,0	20,0	-1 510,0	-465,1	1 044,9	-69 %

Tilinpäätös 2020

INVESTOINTIOHJELMA (1 000 €)	TP 2019	Alkuper. TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutoste n jälkeen	Toteum a 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
6. VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
<u>Menot</u>							
Vesilaitosverkosto -investoinnit		-55,0	-20,0	-75,0	-51,5	23,5	-31 %
Johtolinjat		-15,0	-20,0	-35,0	-19,9	15,1	-43 %
Verkostojen saneeraus		-33,0		-33,0	-31,6	1,4	-4 %
Viemärikaivojen saneeraus		-7,0		-7,0	0,0	7,0	-100 %
Riihimäen jätevedenpuhdistamon saneeraus	-71,9	-100,0		-100,0	-230,1	-130,1	130 %
Menot yhteensä	-71,9	-155,0	-20,0	-175,0	-281,5	-106,5	61 %
VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ							
Menot	-71,9	-155,0	-20,0	-175,0	-281,5	-106,5	61 %
Netto	-71,9	-155,0	-20,0	-175,0	-281,5	-106,5	61 %

Tilinpäätös 2020

INVESTOINTIOHJELMA (1 000 €)	TP 2019	Alkuper. TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
Kiinteistöjen hankinta ja myynti							
<i>Tulot yhteensä</i>	12,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>							
<i>Menot yhteensä</i>	-4,0						
Netto	8,7	20,0		20,0	23,5	3,5	17 %
Irtain käyttöomaisuus yhteensä							
<i>Tulot yhteensä</i>					17,8	17,8	
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>							
<i>Menot yhteensä</i>	-116,6	-415,0	-19,2	-434,2	-300,8	133,4	-31 %
Netto	-116,6	-415,0	-19,2	-434,2	-283,1	151,1	-35 %
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä							
<i>Tulot yhteensä</i>	10,0				83,2	83,2	
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>	0,0						
<i>Menot yhteensä</i>	-1,0						
Netto	9,0				83,2	83,2	
Talonrakennus yhteensä							
<i>Tulot yhteensä</i>							
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>	180,0	600,0		600,0	448,7	-151,3	-25 %
<i>Menot yhteensä</i>	-1 746,2	-4 750,0	-1 533,8	-6 283,8	-5 955,6	328,2	-5 %
Netto	-1 566,2	-4 150,0	-1 533,8	-5 683,8	-5 506,9	176,9	-3 %
Kunnallistekniikan rakentaminen yhteensä							
<i>Tulot yhteensä</i>							
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>							
<i>Menot yhteensä</i>	-338,0	-1 530,0	20,0	-1 510,0	-465,1	1 044,9	-69 %
Netto	-338,0	-1 530,0	20,0	-1 510,0	-465,1	1 044,9	-69 %
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä							
<i>Tulot yhteensä</i>							
<i>Rahoitusosuudet yhteensä</i>							
<i>Menot yhteensä</i>	-71,9	-155,0	-20,0	-175,0	-281,5	-106,5	61 %
Netto	-71,9	-155,0	-20,0	-175,0	-281,5	-106,5	61 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TP 2019	Alkuper. TA 2020	TA- muutos 2020	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Poikke- ama	Poikke- ama-%
Tulot yhteensä	22,7	20,0		20,0	124,4	104,4	522 %
Rahoitusosuudet yhteensä	180,0	600,0		600,0	448,7	-151,3	-25 %
Menot yhteensä	-2 277,7	-6 850,0	-1 553,0	-8 403,0	-7 003,1	1 399,9	-17 %
Netto yhteensä	-2 075,0	-6 230,0	-1 553,0	-7 783,0	-6 430,0	1 353,0	-17 %

Investointilaskelmassa tulot sisältävät sekä tase-arvon että voiton, joka on kirjattu tuloslaskelmaan tuotoksi.

Edellisten tilikausien korjauskirjausta (Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden tasearvon lasku 42 500 eurosta 0 euroon) ei ole sisällytetty s. 147-151 investointiosaan.

KESKEISET INVESTOINTIHANKKEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN (OLENNAISET TAPAHTUMAT)

Kehittävät investoinnit (Maan hankinta ja kunnallistekniikka uusille alueille)

Hausjärven kunnan taajamien kehittäminen on keskittynyt vuonna 2020 nykyisten toimintojen ja alueiden pienimuotoiseen parantamiseen. Taajamien osalta kunnassa on riittävästi vapaita tontteja myytäväksi. Vuonna 2020 kunta myi yhden tontin Oitista. Tonttien myynnistä on tehty realistinen arvio ja sen mukaan Oitissa ja Hikiässä tontteja riittää tuleville vuosille. Rytylässä on huomioitu tonttien väheneminen ja uusi kaava-alue, joka on suunniteltu valmiiksi rakentamisen aloittamiselle. Tonttien lisäämistarpeen arvioidaan tulevan ensimmäisenä esille Monnissa, mutta tämän hetken arvion mukaan tonttien määrä riittää muutamaksi vuodeksi.

Kunnallistekniikan osalta oli varauduttu rakentamaan Rytylän Aurinkorannan kaava-alueen I vaihetta. Hankkeesta päätettiin luopua, koska tonttimyynti ei edennyt toivotulla tavalla ja Rytylässä oli 10 myymätöntä omakotitalotonttia.

Kaavateiden osalta Savelantien kevyenliikenteen väylän kilpailutus siirtyi vuodelle 2021 hankintaoikaisun takia. Hikiään rakennettiin omana työnä uusi kevyenliikenteen väylä valaistuksineen Länsitien ja Paloasemantien välille. Väylä tarjoaa turvallisen liikkumisen koululaisille. Asematien loppupäähän aloitettiin kevyen liikenteen väylän rakentaminen. Kaaritien kevyenliikenteen väylä saatiin pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta valmiiksi. Rytylän vanhan kylätien kevyenliikenteen väylän ja sillan suunnittelu etenee aikataulussa. Hikiä-Riihimäki välisen kevyenliikenteen väylän kilpailutus valmistui. Työt alkoivat 2021.

Oitin Kirsikkapuiston polkuverkostoa laajennettiin Nahkurinon varteen, aktiivisena toimijana mukana oli Oitin kyläyhdistys. Oitin Frisbee –reitti valmistui Oitiharjun alueelle. Valaistuksen uusiminen alkoi Rytylässä radan länsipuolen ja Lasitehtaantien välisellä alueella. Yksittäisiä elohopeavalaisimia vaihdettiin led-valaisimiksi. Näiden toimenpiteiden ansiosta led- ja suurpainenatriumvalaisimien osuus lähenee 70 % kattavuutta. Oitin yläkoulun hiekkakenttä aidattiin.

Puistojen ja liikunta-alueiden kohdalla toteutuneet investoinnit Kirsikkapuiston lisäksi olivat grillikota Hikiän pururadan yhteyteen sekä Rytylän ykslammien liikuntalaitteen laajennus. Katuja asfaltointiin lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaan.

Talonrakennus

Rytylän koulukeskus valmistui, vanha opettaja-asuntola purettiin pois. Oitin alakoulun ilmastointi nuohottiin, säädettiin sekä luokkia desifointiin. Painopiste toiminnoissa oli kiinteistöjen sisäilman tarkastelussa ja sen parantamisessa. Vuoden aikana kiinteistöjen kuntoa ylläpidettiin määrätietoisesti tehdyn PTS-suunnitelman mukaisesti. Oitin nuorisotalon vesikate uusittiin, Valkin sauna remontoitiin ja uusi grillikatos tehtiin. Rytylän paloasemanpiha laajennettiin ja asfaltoitiin, Lehtimajojen yläpihaa parannettiin ja salaojat uusittiin. Oitin päiväkodin katto ja seinät maalattiin. Lehtimajojen automatiikan korjaus siirtyi seuraavaan vuoteen.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos oli mukana rahoittamassa Riihimäen vesilaitoksen lietteen käsittelyjärjestelmän uusimista. Verkostoa korjattiin pumppaamoiden osalta. Vesi- ja viemäriverkon paikkatieto –ohjelmistoa on alettu omana työnä päivittämään. Rytylän Aurinkorannan kaava-alueelle on tehty kunnallistekniset suunnitelmat, jotta tonttitarpeen syntyessä alue on nopeasti otettavissa rakennettavaksi.

Ylläpitoinvestoinnit

Kunnan valaistusinvestoinnit tehtiin pääosin Rytylään, jossa 2018 alkanut verkoston saneeraushanke saatettiin tältä osin päätökseen. Rytylässä on muutettu noin 60% katuvaloista LED -tekniikalle. Kokonaisuudessaan 28 % kunnan katuvaloista on muutettu LED -tekniikalle.

TALOUDEN TOTEUTUMINEN JA OLENNAISET POIKKEAMAT

Investoinnit toteutuivat talousarviota alemmalla tasolla. Investoinnit toteutuivat 45,2 %: kiinteistöjen myynti 117,5%, irtain käyttöomaisuus 65,5% (myyntituotot huomioiden 61,7%), talonrakennus 94,8 % (rahoitusosuudet huomioiden 96,9%), kunnallistekniikka 30,6 % ja vesihuolto 160,9 %.

5 Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

Rahoitusosa osoittaa varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutuksen kunnan rahavarojen muutokseen tilikaudella. Rahoituslaskelman toteutumisvertailu on alla:

HAUSJÄRVEN KUNTA

	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	
TOIMINTA JA INVESTOINNIT	Alku- peräinen TA	TA- muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poikke- ama-%
	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	3 187	594	3 781	5 135	1 354	35,8 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-190	110	-80	-152	-72	89,6 %
	2 997	704	3 701	4 983	1 282	34,6 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-6 850	-1 553	-8 403	-7 003	1 400	-16,7 %
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	600	0	600	449	-151	-25,2 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	210	-110	100	167	67	66,9 %
	-6 040	-1 663	-7 703	-6 387	1 316	-17,1 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 043	-959	-4 002	-1 405	2 597	-64,9 %
RAHOITUSTOIMINTA						
<u>ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET</u>						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS MUILTA	15	0	15	0	-15	-100,0 %
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS MUILTA	-5	0	-5	14	19	-372,0 %
	10	0	10	14	19	186,0 %
<u>LAINAKANNAN MUUTOKSET</u>						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	10 000	-5 000	5 000	5 000	0	0,0 %
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 000	500	-3 500	-3 804	-304	8,7 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 200	5 200	3 000	5 000	2 000	66,7 %
	3 800	700	4 500	6 196	1 696	37,7 %
<u>OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET</u>	0	0	0	-210	-210	
<u>MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET</u>						
TOIMEKSIANT.VAROJEN JA PO MUU	0	0	0	30	30	
VAIHTO-OMIAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	4	4	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	-986	-986	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	1 892	1 892	
	0	0	0	941	941	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	3 810	700	4 510	6 940	2 445	53,9 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	767	-259	508	5 535	5 042	989,6 %
RAHAVARAT	31. 12.	8 200		5 535		
	1. 1.	2 665				

Rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (toteuma) sisältävät tilikauden kirjausten lisäksi Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden kirjauksen, joiden tasearvon lasku 0 euroon pienentää 42 500 euroa omaa pääomaa (edellisten tilikausien alijäämää).

6 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tulojen toteutumisesta toimialoittain

	Määrärahat						Tuloarviot					
	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA muut:n	Toteu-tuma	Poik-keama	Poik-keama (%)	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA muut:n	Toteu-tuma	Poik-keama (€)	Poik-keama (%)
	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)		(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	(1000€)	
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Kunnanvaltuusto	62		62	40	-22	-36 %						
Keskusvaalilautakunta												
Tarkastuslautakunta	25		25	16	-9	-37 %						
Kunnanhallitus	442		442	447	5	1 %	150	-110	40	45	5	12 %
Hallinto- ja sisäiset palvelut	3432	95	3527	3645	118	3 %	2076		2076	2132	56	3 %
Elinkeinot ja kehittäminen	1243		1243	1107	-136	-11 %	359		359	350	-10	-3 %
Perusturvalautakunta	28710	528	29239	28866	-373	-1 %	2770		2770	2800	30	1 %
Sivistyslautakunta	16366		16366	15922	-445	-3 %	904		904	972	68	8 %
Tekninen lautakunta	5662	-200	5462	5387	-75	-1 %	5383	-200	5183	4873	-309	-6 %
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot							33 600	-1 200	32 400	32 854	454	1 %
Valtionosuudet							14 170	2 480	16 650	16 695	45	0 %
Korkotulot							4	0	4	16	12	302 %
Muut rahoitustulot							6	0	6	9	3	49 %
Korkomenot	280	-101	179	172	-7	-4 %						
Muut rahoitusmenot	27	-6	21	12	-9	-45 %						
INVESTOINTIOSA												
Kiinteä omaisuus							20		20	23	3	17 %
Irtain omaisuus	440	19	459	301	-158	-34 %				18	18	
Aineeton käyttöomaisuus										83	83	
Ed.tilik.korjaus**										43		
Talonrakennus												
Ryttylän koulun	4000	1481	5481	5273	-208	-4 %	600		600	420	-180	-30 %
Ryttylän koulun	400	53	453	408	-45	-10 %						
Kiinteistöjen pe	350		350	276	-74	-21 %				29	29	
Kunnallistekniikan ra	1530	-20	1510	465	-1045	-69 %						
Vesi- ja viemärlaitos	155	20	175	282	107	61 %						
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäys												
Antolainasaamisten vähennys							-5	0	-5	14	19	-372 %
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							10000	-5000	5000	5000	0	0 %
Pitkäaikaisten lainoj	4000	-500	3500	3804	304	9 %						
Lyhytaikaisten lainojen muutos							-2200	5200	3000	5000	2000	67 %
Oman pääoman muuto	0	0	0	210	210							
Vaikutus maksuvalmiuteen							-190	110	-80	789	869	-1086 %
YHTEENSÄ	67125	1369	68494	66629	-1866	-3 %	67647	1280	68927	72164	3195	5 %

*) B=bruttositovuus **) edellisten tilikausien korjaus/Draiv'in Golf & Country Club Oy:n osakkeiden alaskirjaus

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Kunnan tuloslaskelma (ulkoinen)

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot	6 450 287,68	6 733 981,98
Myyntituotot	2 215 215,56	2 213 146,38
Maksutuotot	2 352 208,09	2 410 109,56
Tuet ja avustukset	594 844,90	522 439,69
Muut toimintatuotot	1 288 019,13	1 588 286,35
Valmistus omaan käyttöön	22 741,51	8 129,65
Toimintakulut	-50 730 063,83	-50 435 474,47
Henkilöstökulut	-18 362 198,74	-18 039 005,59
Palkat ja palkkiot	-14 724 240,71	-14 472 131,69
Henkilösivukulut	-3 637 958,03	-3 566 873,90
Eläkekulut	-3 152 947,31	-3 148 457,58
Muut henkilösivukulut	-485 010,72	-418 416,32
Palvelujen ostot	-26 228 857,59	-26 103 117,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 660 961,76	-2 469 271,09
Avustukset	-2 282 712,95	-2 525 169,39
Muut toimintakulut	-1 195 332,79	-1 298 910,79
Toimintakate	-44 257 034,64	-43 693 362,84
Verotulot	32 854 344,85	32 653 442,97
Valtionosuudet	16 695 450,00	13 453 600,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-158 142,59	-210 897,95
Korkotuotot	16 082,53	5 430,57
Muut rahoitustuotot	8 938,24	5 617,33
Korkokulut	-171 540,49	-219 833,43
Muut rahoituskulut	-11 622,87	-2 112,42
Vuosikate	5 134 617,62	2 202 782,18
Poistot ja arvonalentumiset	-2 054 357,27	-2 197 986,80
Suunnitelman muk. poistot	-2 054 357,27	-2 197 986,80
Tilikauden tulos	3 080 260,35	4 795,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 080 260,35	4 795,38

Tilinpäätös 2020

Kunnan rahoituslaskelma		2020	2019
		€	€
Toiminnan rahavirta		4 982 916,07	1 936 053,03
Vuosikate		5 134 617,62	2 202 782,18
Tulorahoituksen korjauserät		-151 701,55	-266 729,15
Investointien rahavirta		-6 387 477,02	-1 763 007,52
Investointimenot		-7 003 082,31	-2 277 692,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin		448 718,09	180 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		166 887,20	334 684,56
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 404 560,95	173 045,51
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset		13 600,00	13 600,00
Antolainasaamisten vähennys		13 600,00	13 600,00
Lainakannan muutokset		6 195 658,76	1 625 161,43
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		5 000 000,00	5 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 804 341,24	-4 174 838,57
Lyhytaikaisten lainojen muutos		5 000 000,00	800 000,00
Oman pääoman muutokset		-210 227,88	
Muut maksuvalmiuden muutokset		940 527,75	365 933,56
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		29 683,59	-3 954,75
Vaihto-omaisuuden muutos		4 434,60	171,10
Saamisten muutos		-985 680,61	138 594,04
Korottomien velkojen muutos		1 892 090,17	231 123,17
Rahoituksen rahavirta		6 939 558,63	2 004 694,99
Rahavarojen muutos		5 534 997,68	2 177 740,50
Rahavarat 31.12.		8 199 913,94	2 664 916,26
Rahavarat 1.1.		2 664 916,26	487 175,76

Rahoituslaskelmassa pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät tilikauden kirjausten lisäksi Draiv'in Golf & Country Club Oy osakkeiden kirjauksen, joiden tasearvon lasku 0 euroon pienentää 42 500 euroa omaa pääomaa (edellisten tilikausien alijäämää).

Tilinpäätös 2020

VASTAAVAA	2020 euroa	2019 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 950 168,17	44 568 102,64
Aineettomat hyödykkeet	1 777 990,87	1 931 875,16
Aineettomat oikeudet		8 220,41
Muut pitkävaik. menot	1 777 990,87	1 923 654,75
Aineelliset hyödykkeet	38 735 636,06	34 083 154,24
Maa- ja vesialueet	6 448 271,12	6 449 680,54
Rakennukset	22 968 969,94	16 557 193,90
Kiinteät rak. ja laitteet	8 304 407,22	8 611 608,03
Koneet ja kalusto	555 621,11	383 988,75
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	458 366,67	2 080 683,02
Sijoitukset	8 436 541,24	8 553 073,24
Muut osakkeet ja osuudet	8 349 941,24	8 452 873,24
Muut lainasaamiset	81 600,00	95 200,00
Muut saamiset	5 000,00	5 000,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	29 394,29	29 454,29
Lahjoitusrahast. er.katteet	29 394,29	29 454,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 357 319,87	3 841 076,18
Vaihto-omaisuus	92 229,24	96 663,84
Aineet ja tarvikkeet	92 229,24	96 663,84
Saamiset	2 065 176,69	1 079 496,08
Pitkäaikaiset saamiset	45 009,64	45 009,64
Pitkäaikaiset muut saamiset	45 009,64	45 009,64
Lyhytaikaiset saamiset	2 020 167,05	1 034 486,44
Myyntisaamiset	670 123,18	510 079,99
Muut saamiset	637 851,06	334 680,41
Siirtosaamiset	712 192,81	189 726,04
Rahat ja pankkisaamiset	8 199 913,94	2 664 916,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	59 336 882,33	48 438 633,11

Tilinpäätös 2020

VASTATTAVAA	2020 euroa	2019 euroa
OMA PÄÄOMA	22 461 924,91	19 591 892,44
Peruspääoma	14 523 831,54	14 523 831,54
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 857 833,02	5 063 265,52
Tilikauden yli- / alijäämä	3 080 260,35	4 795,38
PAKOLLISET VARAUKSET	340 453,17	429 608,94
Muut pakolliset varaukset	340 453,17	429 608,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	94 956,41	65 332,82
Lahjoitusrahastojen pääomat	40 265,33	40 325,33
Muut toimeksiantojen pääomat	54 691,08	25 007,49
VIERAS PÄÄOMA	36 439 547,84	28 351 798,91
Pitkäaikainen	16 656 473,05	15 694 146,29
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	16 656 473,05	15 694 146,29
Lyhytaikainen	19 783 074,79	12 657 652,62
Joukkovelkakirjalainat	9 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 871 007,24	7 637 675,24
Saadut ennakot	1 604,81	
Ostovelat	3 727 682,93	2 367 804,26
Muut velat	419 345,14	365 899,56
Siirtovelat	2 763 434,67	2 286 273,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	59 336 882,33	48 438 633,11

2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma (ulkoinen ja sisäinen, luvut euroa)

TULOSLASKELMA (1000€)	2020	2019
LIKEVAIHTO	1 388 512,38	1 376 252,03
Valmistus omaan käyttöön		
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	12 896,99	23 701,58
MATERIAALIT JA PALVELUT	-699 745,92	-639 307,79
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-122 651,07	-122 334,90
PALVELUJEN OSTOT	-577 094,85	-516 972,89
HENKILÖSTÖKULUT	-151 162,77	-156 561,17
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-490 576,52	-517 695,53
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-4 941,33	-49 081,52
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	54 982,83	37 307,60
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-23 662,86	-27 097,35
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	31 319,97	10 210,25
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	31 319,97	10 210,25

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma (luvut euroa)

RAHOITUSLASKELMA		2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
	LIKEYLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	54 982,83	37 307,60
	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	490 576,52	517 695,53
	RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	-23 662,86	-27 097,35
		521 896,49	527 905,78
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
	INVESTOINTIMENOT	-281 524,64	-71 947,71
	RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN		
		-281 524,64	-71 947,71
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		240 371,85	455 958,07
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
	LAINAKANNAN MUUTOKSET		
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS KUNNALLE/KY:LLE		
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS KUNNALLE/KY:LLE	-329 293,52	-515 792,70
	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS MUILTA		
	OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-2 432,95	
	MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
	SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	12 527,82	32 393,86
	KOROT. VELKOJEN MUUTOS MUILTA	78 826,80	27 440,77
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-240 371,85	-455 958,07
RAHAVAROJEN MUUTOS		0,00	0,00
RAHAVARAT			
	31. 12.	0,00	0,00
	1. 1.	0,00	0,00

Tilinpäätös 2020

Vesihuoltolaitoksen tase (luvut euroa)

TASE		
VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 773 880,63	1 923 654,75
AINEELLISET HYÖDYKKEET	4 468 364,67	4 527 642,43
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	4 238 296,14	4 527 642,43
Johtoverkostot ja laitteet	2 573 807,02	2 711 150,53
Siirtoviemäri	1 655 794,08	1 805 623,06
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	8 695,04	10 868,84
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	230 068,53	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 242 245,30	6 451 297,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	81 885,33	94 413,15
LYHYTAIKAISET SAAMISET	81 885,33	94 413,15
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä		729,28
Myyntisaamiset muilta	81 885,33	93 645,10
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä		38,77
Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta omistusyht.		
Muut siirtosaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	81 885,33	94 413,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 324 130,63	6 545 710,33

Tilinpäätös 2020

Kuntakonserni

Vesihuoltolaitoksen tase (luvut euroa)

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	200 000,00	200 000,00
Peruspääoma		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	31 319,97	10 210,25
Tulostilit		
EDELLISTEN TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 233 933,77	1 237 849,27
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 476 946,54	1 448 059,52
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	4 477 773,27	4 802 725,30
LAINAT KUNNALT/KUNTAYHTYMÄLTÄ	4 477 773,27	4 802 725,30
Kunnilta ja kuntayhtymiltä		
LYHYTAIKAINEN	369 410,82	294 925,51
LAINAT KUNNALT/KUNTAYHTYMÄLTÄ	98 175,23	102 516,72
Lyhennysos. julkisyhteisöiltä	98 175,23	102 516,72
SAADUT ENNAKOT	402,32	
OSTOVELAT	234 449,31	112 307,37
Ostovelat tytäryhtiöille		
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	455,00	325,00
Ostovelat muille	233 994,31	111 982,37
MUUT VELAT/LIITTYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	5 087,84	52 534,56
Ennakonpidätysvelka	2 542,53	2 429,60
Sosiaaliturvamaksuvelka	142,89	73,75
Tilitettävä arvonlisävero	0,00	50 031,21
KuEL maksut	879,32	
Työttömyysvakuutus maksu	1 523,10	
SIIRTOVELAT		
Muut siirtovelat muille	31 296,12	27 566,86
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 847 184,09	5 097 650,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 324 130,63	6 545 710,33
TASEEN TUNNUSLUVUT / VESI- JA VIEMÄRILAITOS		
	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	23,4	22,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	345,9	364,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	1265,3	1248,1
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	154,8	151,1
Lainakanta 31.12., 1.000 €	4575,9	4905,2
Lainakanta 31.12./asukas	559,68	593,85
Lainasaamiset, 1.000 €		

Tilinpäätös 2020

Kuntakonserni

3 Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Kuntakonsernin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2020	2019
Toimintatuotot	23 469 600,90	23 062 919,68
Toimintakulut	-66 918 834,04	-65 992 680,62
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	114,60	3 683,13
TOIMINTAKATE	-43 449 118,53	-42 926 077,81
Verotulot	32 851 802,43	32 650 877,08
Valtionosuudet	16 695 450,00	13 453 600,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16 860,63	6 373,17
Muut rahoitustuotot	48 002,85	33 740,87
Korkokulut	-181 450,85	-229 837,46
Muut rahoituskulut	-13 015,28	-2 882,36
Rahoitustuotot ja -kulut	-129 602,64	-192 605,78
VUOSIKATE	5 968 531,25	2 985 793,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 837 456,51	-2 928 582,96
Omistuksen eliminointierot	-2 820,58	
Arvonalentumiset	-87 557,10	
Poistot ja arvonalentumiset	-2 927 834,19	-2 928 582,96
TILIKAUDEN TULOS	3 040 697,06	57 210,53
Tilinpäätössiirrot	1 521,58	2 140,15
Tilikauden verot	-16 633,06	-11 760,58
Vähemmistöosuudet	-312,96	-706,54
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 025 272,62	46 883,56

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toimintatuotot / Toimintakulut,	35,1	34,9
Vuosikate/poistot %	203,9	102,0
Vuosikate, €/ asukas	730	361
Asukasmäärä	8 176	8 260

Tilinpäätös 2020

Kuntakonserni

Kuntakonsernin rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 968 531,25	2 985 793,49
Tilikauden verot	-16 633,05	-11 760,58
Tulorahoituksen korjauserät	-192 593,77	-680 823,47
	5 759 304,43	2 293 209,44
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 973 578,47	-3 385 533,25
Rahoitusosuudet investointimenoihin	516 050,75	180 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	243 322,32	475 097,22
	-7 214 205,40	-2 730 436,03
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 454 900,97	-437 226,59
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-36,11	
Antolainasaamisten vähennys	17 260,17	17 260,17
	17 224,06	17 260,17
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 952 827,99	5 951 345,55
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 427 905,91	-4 808 196,91
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000,01	1 041 246,59
	6 524 922,09	2 184 395,23
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	-210 227,88	0,00
	-210 227,88	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	35 569,73	3 128,94
Vaihto-omaisuuden muutos	-23 237,39	20 717,90
Saamisten muutos	-1 286 940,62	101 549,03
Korottomien velkojen muutos	1 851 840,98	363 250,19
	577 232,70	488 646,06
Rahoituksen rahavirta	6 909 150,97	2 690 301,46
Rahavarojen muutos	5 454 250,00	2 253 074,87
Rahavarat kauden lopussa	10 299 294,20	4 845 044,20
Rahavarat 1.1.	4 845 044,20	2 591 969,33
Rahavarojen muutos	5 454 250,00	2 253 074,87

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 363	6 104
Investointien tulorahoitus, %	80	93
Lainanhoitokate	1,3	0,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	0,9
Kassan riittävyys, päivää	47	24
Asukasmäärä	8 176	8 260

Tilinpäätös 2020

Kuntakonserni

TASE	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	147 206,67	175 304,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 784 082,01	1 930 237,15
Aineettomat hyödykkeet	1 931 288,68	2 105 541,75
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 605 361,37	6 607 566,65
Rakennukset	28 780 604,17	22 785 932,64
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 377 859,94	8 691 012,31
Koneet ja kalusto	1 041 409,49	942 147,38
Muut aineelliset hyödykkeet	800,29	800,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 029 886,93	3 055 659,80
Aineelliset hyödykkeet	46 835 922,19	42 083 119,07
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	230 301,02	415 577,82
Muut osakkeet ja osuudet	3 414 216,64	3 468 261,59
Muut lainasaamiset	107 221,84	124 482,01
Muut saamiset	9 076,50	9 040,39
Sijoitukset	3 760 816,00	4 017 361,81
PYSYVÄT VASTAAVAT	52 528 026,86	48 206 022,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	41 824,12	0,00
Lahjoitusrahastojen varat	29 439,61	29 499,61
Muut toimeksiantojen varat	6 661,60	13 999,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	77 925,33	43 499,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	184 597,66	162 051,06
Valmiit tuotteet	706,83	
Muu vaihto-omaisuus	1 186,21	1 202,24
Vaihto-omaisuus	186 490,70	163 253,30
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	111 532,85	122 275,56
Pitkäaikaiset saamiset	111 532,85	122 275,56
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 461 032,44	1 034 142,75
Muut saamiset	853 112,07	554 666,20
Siirtosaamiset	823 748,28	251 400,51
Lyhytaikaiset saamiset	3 137 892,79	1 840 209,46
Saamiset	3 249 425,64	1 962 485,02
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	381,88	381,88
Rahoitusarvopaperit	381,88	381,88
Rahat ja pankkisaamiset	10 298 912,32	4 844 662,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 735 210,54	6 970 782,52
VASTAAVAA	66 341 162,73	55 220 304,33

Tilinpäätös 2020

Kuntakonserni

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	22 873 703,91	20 014 860,18
Peruspääoma	14 523 831,54	14 523 831,54
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	25 228,19	25 228,19
Muut omat rahastot	4 232,43	2 933,43
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 295 139,13	5 415 983,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 025 272,62	46 883,56
VÄHEMMISTÖOSUUDET	6 615,38	6 302,42
PAKOLLISET VARAUKSET	688 546,85	831 104,10
Muut pakolliset varaukset	688 546,85	831 104,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	166 129,83	96 133,95
Valtion toimeksiannot	52 883,26	11 838,29
Lahjoitusrahastojen pääomat	51 893,89	52 626,57
Muut toimeksiantojen pääomat	61 352,68	31 669,09
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen pääoma	19 160 048,04	17 850 945,58
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 901 153,01	17 547 125,10
Lainat julkisyhteisöiltä	258 895,03	303 820,48
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	23 488 618,72	16 420 958,10
Joukkovelkakirjalainat	9 237 914,26	237 914,25
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 432 134,52	8 208 520,36
Lainat julkisyhteisöiltä	44 925,46	52 719,98
Saadut ennakot	44 859,38	42 645,04
Ostovelat	4 858 404,31	3 521 296,52
Muut velat /Liittymismaksut ja muut velat	641 387,19	538 852,30
Siirtovelat	4 228 993,60	3 819 009,65
VIERAS PÄÄOMA	42 648 666,75	34 271 903,68
VASTATTAVAA	66 383 662,73	55 220 304,33

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	34,5	36,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,3	49,5
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	34 020	27 173
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 018	661
Lainakanta 31.12., 1.000 €	32 875	26 350
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 021	3 190
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 161	3 290
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	8 320	5 463
Lainasaamiset, 1.000 €	107	124

Asukasluku	8 176	8 260
------------	-------	-------

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Poistosuunnitelmassa määritellyt poistoajat ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamassa yleisohjeessa kuvatuissa ja Hausjärven kunnanvaltuuston määrittelemien poistoaikojen rajoissa. Mikäli on käytetty poistoaikojen alarajoja pidempiä poistoaikoja, on niiden käyttämiselle esitetty poistosuunnitelmasta päätettäessä teknistaloudelliset perustelut, joiden pohjalta on määriteltävä kohteen palvelutuotantokykyä vastaava pitoaika. Samoin myös vuoden aikana aktivoiduille investoinneille poistoajaksi on määriteltävä joko alarajan mukainen poistoaika tai perustellusta syystä pidempi, palvelutuotantokykyä vastaava pitoaika.

Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alhaisempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu taseeseen toteutuneiden hankintamenojen keskiarvon mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset sisältävät talousarviolainojen suojaamistarkoituksessa solmittuja koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimusten korot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Kunta ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia.

Kunta ei ole tehnyt uusi johdannaissopimuksia ja viimeiset sopimukset erääntyvät 19.9.2021.

1.2. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisten tilikausien ylijäämää on alennettu yhteensä 210 227,88 eurolla. Tästä 167 727,88 euroa johtuu siitä, että vuoden 2019 lomapalkkajaksotus jäi virheellisesti liian pieneksi talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajan virheen takia. Loppuosa alentamisesta eli 42 500 euroa johtuu vuonna 2019 tapahtuneesta Draiv'in Golf & Country Club Oy:n toiminnan lakkaamisesta (toiminta lakannut kaupparekisterin mukaan 16.12.2019), josta johtuen osakkeilla ei katsota olevan arvoa jäljellä.

Tilikaudella on tehty oikaisu edellisen tilikauden asukasmäärään Tilastokeskuksen vahvistaman asukasmäärän mukaiseksi. Tämä muutos vaikuttaa vuoden 2019 niihin tunnuslukuihin, joissa käytetään asukasmäärää osana tunnusluvun laskentaa. Lisäksi yksittäisiä virheitä edellisten tilikausien luvuissa on korjattu todellisen toteuman mukaisiksi. Suurimmat vuoden 2019 lukujen oikaisut koskevat rahoituslaskelmaa.

1.3. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Vuosien 2018-2019 osalta oikaistiin Hyria Säätiön kuntoutuksen työtoiminnan arvonlisäveroja siten, että korjaus kasvatti kunnan ylijäämää noin 7 400 eurolla. Tiedossa ei ole muita olennaisia aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja tai kuluja.

Edellisten tilikausien ylijäämää on alennettu vuotta 2019 koskeneen lomapalkkakorjauksen johdosta 167 727,88 eurolla ja Draiv'in Golf & Country Club Oy:n toiminnan lakkaamisesta 16.12.2019 johtuen 42 500 euroa.

1.4. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Keskinäisen omaisuuden eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on tehty suunnitelmien mukaan.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaan. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei laadi konsernitilinpäätöstä ja tämän osalta konsernitilinpäätökseen yhdistellään Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin tilinpäätös.

Poikkeavat tilikaudet

Poikkeavia tilikausia ei ole.

Konsernin rakenteessa tapahtuneet muutokset ja tietojen vertailukelpoisuus

Osakkuusyhteisö RHL-Data purettiin tilikaudella. Konsernin rakenteessa ei tapahtunut muita olennaisia muutoksia.

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 6: Toimintatuotot tehtäväalueittain ilman sisäisiä eriä

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	672 297,44	940 073,82	588 807,08	727 415,90
Sosiaali- ja terveystoimet	19 770 221,26	19 082 708,15	2 798 428,36	2 932 049,71
Opetus- ja kulttuuritoimet	968 201,52	877 782,57	968 201,52	877 782,57
Yhdyskuntapalvelut	729 061,61	831 670,63	762 740,63	864 033,73
Vesihuoltolaitos			1 332 110,09	1 332 700,07
Muut palvelut	1 329 819,07	1 330 684,51		
Toimintatuotot yhteensä	23 469 600,90	23 062 919,68	6 450 287,68	6 733 981,98

Liitetieto 7: Verotulojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan tulovero	30 132 006,68	29 779 805,29
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 174 363,42	1 142 562,35
Kiinteistövero	1 547 974,75	1 731 075,33
Verotulot yhteensä	32 854 344,85	32 653 442,97

Liitetieto 8: Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 982 504,00	14 747 172,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)</i>	3 073 927,00	3 236 004,00
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 207 101,00	-1 293 572,00
Verotulomenetysten korvaus	3 920 047,00	
Valtionosuudet yhteensä	16 695 450,00	13 453 600,00

Liitetieto 9: Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	20 058 052,24	19 511 980,15
Muiden palvelujen ostot	6 170 805,35	6 591 137,46
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	26 228 857,59	26 103 117,61

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

2.1. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaisten poistojen laskennassa käytetyt poistomenetelmät ja poistoajat:

Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 v.
Muut	Tasapoisto	2-5 v. tai 20 v.
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 v.
- uudisrakennukset ja kantaviin rakenteisiin ulottuvat peruskorjaukset	Tasapoisto	20-40 v.
- kantaviin rakenteisiin kohdistumattomat peruskorjaukset	Tasapoisto	5-30 v.
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 v.
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot (ml. urheilualueet)	Menojäännöspoisto	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohto	Tasapoisto	40 v.
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 v.
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5-10 v.
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 v.
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 v.
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.	Tasapoisto	5-15 v.
Laitteet Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 v.
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 12: Pakollisten varausten muutos

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Potilas vahinkovakuutusmaksu 1.1.	519 409,29	705 777,04		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-186 367,75		
Potilas vahinkovakuutusmaksu 31.12.	519 409,29	519 409,29		
Muu pakollinen varaus 1.1.	311 694,80	399 285,71	261 705,66	356 871,36
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-87 590,91		-95 165,70
Muu pakollinen varaus 31.12.	311 694,80	311 694,80	261 705,66	261 705,66
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			167 903,28	27 522,30
Lisäykset tilikaudella			78 747,51	140 380,98
Vähennykset tilikaudella			-167 903,28	
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			78 747,51	167 903,28

Liitetieto 13: Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	22 054,58	184 635,83	22 054,58	184 614,87
Rakennusten luovutusvoitot	11 276,67	380,81		
Osakkeet luovutusvoitot	23 448,54		22 719,58	127 329,56
Muut vuovutusvoitot	19 268,19	218 165,05	17 771,62	
Luovutusvoitot yhteensä	76 047,98	403 181,69	62 545,78	311 944,43
Muut toimintakulut				
Osakkeet luovutusvoitot	26 126,05			
Luovutustappiot yhteensä	26 126,05	0,00	0,00	0,00

Liitetieto 14: Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei satunnaisia tuottoja tai kuluja tilikaudella

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

3. TASEEN LIITETIEDOT

3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset

Taseeseen ei ole aktivoitu arvonkorotuksia.

Aktivoidut korkomenot

Taseeseen ei ole aktivoitu korkomenoja.

Liitetieto 19: Tiedot pysyvistä vastaavista

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	8 220,41	1 923 654,75	1 931 875,16
Siirrot erien välillä	-8 220,41	8 220,41	0,00
Tilikauden poisto		-153 884,29	-153 884,29
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	1 777 990,87	1 777 990,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 777 990,87	1 777 990,87

	Aineelliset hyödykkeet							Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 449 680,54	16 557 193,90	8 611 608,03	383 988,75		2 080 683,02	34 083 154,24	36 015 029,40
Lisäykset tilikauden aikana		5 855 967,43	515 075,37	300 845,23		331 194,28	7 003 082,31	7 003 082,31
Rahoitusosuudet tilikaudella		-420 000,00	-28 718,09				-448 718,09	-448 718,09
Vähennykset tilikauden aikana	-1 409,42						-1 409,42	-1 409,42
Siirrot erien välillä		1 774 818,09	178 692,54			-1 953 510,63	0,00	0,00
Tilikauden poisto		-799 009,48	-972 250,63	-129 212,87			-1 900 472,98	-2 054 357,27
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 448 271,12	22 968 969,94	8 304 407,22	555 621,11		458 366,67	38 735 636,06	40 513 626,93
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 448 271,12	22 968 969,94	8 304 407,22	555 621,11	0,00	458 366,67	38 735 636,06	40 513 626,93

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Peruskunta ja taseyksiköt	Osakkeet ja osuudet				saamiset			Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	139 328,54	60 432,00	5 163 484,42	3 089 628,28			100 200,00	8 553 073,24
Vähennykset		-60 432,00		-42 500,00			-13 600,00	-116 532,00
Hankintameno 31.12.	139 328,54	0,00	5 163 484,42	3 047 128,28	0,00	0,00	86 600,00	8 436 541,24
Kirjanpitoarvo 31.12.	139 328,54	0,00	5 163 484,42	3 047 128,28	0,00	0,00	86 600,00	8 436 541,24

Maa- ja vesialueiden erittely:

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	32 472,12	32 472,12	5 280,00	5 280,00
Muut maa- ja vesialueet	6 572 889,25	6 575 094,53	6 442 991,12	6 444 400,54
Maa- ja vesialueet yhteensä	6 605 361,37	6 607 566,65	6 448 271,12	6 449 680,54

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 20-22: Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Hausjärven Talo Oy	Hausjärvi	100 %	100 %	114 584,04	46 399,74	-6 471,64
Hausjärven Vammaissäätiö	Hausjärvi	100 %	100 %	316 000,00	313 670,59	64 605,95
Kuntayhtymät						
Riihimäen seudun terveystalouden ky	Riihimäki	17,51 %	17,51 %	1 009 006,13	1 008 328,60	-255 783,56
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ky	Hämeenlinna	4,76 %	4,76 %	3 832 677,92	4 735 510,64	301 349,57
Eteva ky	Mäntsälä	0,39 %	0,39 %	70 758,78	193 963,16	2 312,44
Hämeen maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	4,52 %	4,52 %	79 853,36	20 373,76	-356,72
			Yhteensä	5 422 880,23	6 318 246,49	105 656,04

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 23: Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset		93,27		729,28
Muut saamiset	43 747,78		43 747,78	
Yhteensä	43 747,78	93,27	43 747,78	729,28
<i>Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset		49 878,62		8 554,68
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	49 878,62	0,00	8 554,68
<i>Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	43 747,78	49 971,89	43 747,78	9 283,96

Liitetieto 24: Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Ely-keskus, työllistämistuet			16 053,44	25 559,00
Ely-keskus, kuntouttava työtoiminta				3 349,88
Ely-keskus, maahanm. Kunta korvaus			85 049,19	38 088,89
Kela/sv-korvaukset			18 844,03	8 530,28
Kela/työterveyshuollon korvaukset	136 079,77	109 082,20	85 000,00	74 402,14
Tuet ja avustukset				
Muut	687 668,51	142 318,31	507 246,15	39 795,85
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	823 748,28	251 400,51	712 192,81	189 726,04

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25: Oma pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54	14 523 831,54
Yhdistysten ja säätiöiden po 1.1.	25 228,19	25 228,19		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden po 31.12.	25 228,19	25 228,19		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	3 160,21	0,00	0,00
Lisäykset				
Vähennykset		-3 160,21		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	2 933,43	5 073,57	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	2 711,99	3 580,41		
Siirrot rahastosta	1 412,99	5 720,55		
Muut omat rahastot 31.12.	4 232,43	2 933,43	0,00	0,00
Edell. tilikausien ylijäämä 1.1.	5 462 867,00	5 415 983,45	5 068 060,90	5 063 265,52
Oikaisut edelliseen tilikauteen	-210 227,88		-210 227,88	
Edell. tilikausien ylijäämä 31.12.	5 252 639,13	5 415 983,44	4 857 833,02	5 063 265,52
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 025 272,62	46 883,56	3 080 260,35	4 795,38
Oma pääoma yhteensä 31.12.	22 831 203,92	20 014 860,16	22 461 924,91	19 591 892,44

Liitetieto 27: Velat tai velkojen osat, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi 1.1.2026 tai myöhemmin.

	Kunta	
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 328 080,09	5 234 561,33
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	6 328 080,09	5 234 561,33

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 28: Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kunta- todistusslainat		
-korko 0%		
-erääntyvät 28.1.2021	9 000 000,00	4 000 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	9 000 000,00	4 000 000,00

Liitetieto 29: Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	426 841,19	519 409,30		
Muu pakollinen varaus	261 705,66	311 694,80	261 705,66	261 705,66
Osuus kuntayhtymien alijäämistä			78 747,51	167 903,28
Muut pakolliset varaukset yhteensä	688 546,85	831 104,10	340 453,17	429 608,94

Liitetieto 30: Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		216 001,49		108 042,49
Muut velat				
Siirtovelat		187 305,00		
Yhteensä	0,00	403 306,49	0,00	108 042,49
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat				8 684,24
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	8 684,24
Vieras pääoma yhteensä	0,00	403 306,49	0,00	116 726,73

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 32: Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Muut velat	641 387,19	538 852,30	419 345,14	365 899,56
Muut velat yhteensä	641 387,19	538 852,30	419 345,14	365 899,56

Liitetieto 33: Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Siirtyvät korot	72 054,68	53 733,95	69 540,42	50 265,53
Lomapalkkajaksotus	3 317 385,79	2 947 671,33	1 955 373,83	1 740 689,87
Valtionosuusennakot	244 051,68		244 051,68	146 226,56
Palkat ja henkilösivukulut		96 443,55		
Keva, työntekijä		100 616,28		81 697,79
Keva, työnantaja		229 278,82	192 202,61	186 645,34
Valtion Eläkerahasto, työntekijä		28 661,22	18 306,95	28 661,22
Työttömyysvakuutusmaksuvelka, ta				2 796,18
Työttömyysvakuutusmaksuvelka, tt				8,08
Potilasvakuutuskeskus, Khshp	46 454,61	65 732,14		
Vuokravakuudet		5 340,99		5 340,99
OmaHäme valtionavustus, Hämeen maakuntaliitto				
Maankäyttösopimukset			3 000,00	3 000,00
Muut siirtovelat	549 046,84	291 531,37	280 959,18	43 942,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 228 993,60	3 819 009,65	2 763 434,67	2 289 273,56

Liitetieto 34: Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	121 994,19	147 742,21		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	193 404,11	255 573,41		
Lainat julkisyhteisöiltä	303 313,06	355 798,83		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 368 124,00	1 368 124,00		
Lainat muilta luotonantajilta	21 741,29			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	51 875,91			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1 613 404,02	1 623 697,41	0,00	0,00

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 38: Taseen ulkopuoliset vastuusitoumukset

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	1 144 979,67	822 696,37	869 829,94	557 847,20
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	717 484,40	92 326,49	556 494,64	21 679,91
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				

Liitetieto 39-40: Kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 520 248,70	3 607 127,70	3 508 773,00	3 595 682,00
Jäljellä oleva pääoma	2 308 860,55	2 517 351,10	2 300 971,00	2 508 983,40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	55 099 310	50 672 820
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.	34 332	33 339

Liitetieto 41: Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut sopimusvastuut	331 741,84			
Vuokravakuudet	35 027,18	30 717,00	35 027,18	30 717,00
Valtionosuuden palautusvastuu	2 089 285,94	2 156 636,47	2 089 285,94	2 156 636,47
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	600 000,00		600 000,00	
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuu	77 817,03	77 817,03		
Arvonlisäveron palautusvastuu	293 120,68	352 420,12		

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Korkojohdannaiset				
Sopimus erääntyy 19.9.2021				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	550 000	1 100 000	550 000	1 100 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-5 257	-19 873	-5 257	-19 873
Eteva kuntayhtymä				
Lisähyötyswap 1161642/1512514				
Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	12 328	13 918		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-832	-1 295		
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan				
Sopimus erääntyy 2.12.2020				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	19 033		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-294		

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Kuntayhtymien alijäämiä koskevat liitetiedot

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 10.11.2015 lausunnon (113), jonka mukaan jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämällä muilla toimenpiteillä.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulos oli noin 6,33 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Omistajakunnilta laskutettiin ylimääräinen kuntamaksuosuus, joka kattoi vuoteen 2020 mennessä kertyneen taseen alijäämän. Näin ollen kunnan taseessa ollut pakollinen varaus alijäämän kattamiseksi voitiin purkaa, sillä kuntayhtymän taseessa ei ole enää kattamatonta alijäämää.

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän tilikauden tulos vuodelta 2020 oli noin 1,46 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vaikka kuntayhtymän hallitus päätti periä koronakuluista johtuen noin 1,83 miljoonan euron ylimääräisiä kuntamaksuosuuksia omistajakunnilta, loppuvuodesta tapahtunut koronakulujen voimakas kasvu ja ASOY Kalevankodin osakkeista tehty 0,5 miljoonan euron alaskirjaus johtivat 1,46 miljoonan euron alijäämään. Kuntayhtymällä oli taseessaan kertynyttä ylijäämää, joten pakollinen varaus tehtiin vain taseen nettoalijäämästä, jonka suuruus oli noin 30% tilikauden alijäämästä. Pakollinen varaus pienensi kunnan tilikauden ylijäämää 78 747,51 eurolla.

Kuntayhtymien alijäämät tilikauden muutoksineen on esitetty alla olevassa taulukossa.

	Saldo 1.1.2020	Lisäys	Maksettu	Saldo 31.12.2020
Kanta-Hämeen Shp:n ky	167 903,28		-167 903,28	0,00
Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky	0,00	78 747,51		78 747,51

Vahingonkorvausvastuita koskevat liitetiedot

Kunnan tiedossa ei ole sopimuksia, joista voisi realisoitua vahingonkorvausvastuita.

3.3. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Liitetieto 42: Henkilöstö

	Kunta	
	2020	2019
Keskushallinto	57	48
Perusturvatoimi	147	149
Sivistystoimi	157	144
- varhaiskasvatus	39	37
Tekninen toimi	23	24
Työllistetyt	15	23
Yhteensä	438	425

Liitetieto 43: Henkilöstökulut

	Kunta	
	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	18 331 931,88	18 039 005,59
Henkilöstökulut yhteensä	18 331 931,88	18 039 005,59

Liitetieto 44: Luottamushenkilön palkoista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2020	2019
Keskustan Hausjärven kunnallisjärjestö	4 544,74	4 446,32
Kokoomuksen Hausjärven kunnallisjärjestö	2 041,40	2 369,15
Hausjärven SD	1 120,60	1 282,50
Hausjärven Perussuomalaiset	473,70	512,40
Hausjärven kristilliset	48,00	97,00
Hämeen vihreät	360,30	470,85
Riihimäen vasemmistoliitto	1 168,51	1 052,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	9 757,25	10 230,22

Tilinpäätös 2020

Liitetiedot

Liitetieto 45: Tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot

	Kunta	
	2020	2019
PwC Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		11 125,57
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		1 831,49
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 173,17	2 788,17
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 296,16	601,37
Muut palkkiot		1 180,00
Palkkiot yhteensä	10 469,33	17 526,60

Liitetieto 46: Intressitahot

Hausjärven kunta on tehnyt johtajasopimuksen, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa
20.9.2016 § 254

Tilinpäätös 2020

4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEYKSIKKÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1. Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2020	2019
Liikevaihto	1 400 486,08	1 376 252,03
Muut varsinaisen toiminan tuotot	923,29	23 701,58
Toimintatuotot yhteensä	1 401 409,37	1 399 953,61

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2020	2019
Henkilöstön määrä 31.12	3,4	3,4

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	151 162,77	156 561,17
Henkilöstökulut yhteensä	151 162,77	156 561,17

4.2. Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Hausjärven vesilaitos	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet			Pysyvät vastaavat yhteensä
	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 923 654,75	1 923 654,75	4 527 642,43	0,00	4 527 642,43	6 451 297,18
Lisäykset tilikauden aikana			51 456,11	230 068,53	281 524,64	281 524,64
Tilikauden poisto	-149 774,12		-340 802,40		-340 802,40	-340 802,40
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 773 880,63	1 773 880,63	4 238 296,14	230 068,53	4 468 364,67	6 242 245,30
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 773 880,63	1 773 880,63	4 238 296,14	230 068,53	4 468 364,67	6 242 245,30

Tilinpäätös 2020

Hausjärven Vesihuoltolaitos

Saamisten erittely

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset				729,28
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	729,28
<i>Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset				38,77
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	38,77
Saamiset yhteensä	0,00	0,00	0,00	768,05

Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	200 000,00	200 000,00
Lisäykset	11 692,80	
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	211 692,80	200 000,00
Edell. tilikausien yli/alijäämä 1.1.	1 248 059,52	1 237 849,27
Aik. tilikausiin liittyvät korjaukset	-2 432,95	
Siirrot erien välillä	-11 692,80	
Edell. tilikausien yli/alijäämä 31.12.	1 233 933,77	1 237 849,27
Tilikauden yli/alijäämä	31 319,97	10 210,25
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 476 946,54	1 448 059,52

Pitkäaikaiset velat

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä olevat pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät maksettavaksi 1.1.2026 tai myöhemmin.

	2020	2019
Lainat kunnalta	4 080 181,20	4 387 498,24

Tilinpäätös 2020

Vieras pääoma

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat kunnalle</i>				
Lainat kunnalta	4 575 948,50		4 802 725,30	
<i>Yhteensä</i>	4 575 948,50	0,00	4 802 725,30	0,00
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Ostovelat				
Muut velat/ liittymismaksuvelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat		455,00		325,00
Muut velat/ liittymismaksuvelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	455,00	0,00	325,00
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille</i>				
Ostovelat				
Muut velat/ liittymismaksuvelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	455,00	0,00	325,00

Muiden velkojen erittely

	2020	2019
Muut velat		
Muut velat	5 087,84	52 534,56
<i>Muut velat yhteensä</i>	5 087,84	52 534,56

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja		
henkilösivukulujen jaksotukset	27 468,80	25 247,23
Muut menojäämät	3 827,32	2 319,68
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	31 296,12	27 566,91

V LUETTELOT JA SELVITYKSET

5. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja, sähköinen

Pääkirja, sähköinen

Tasekirja, sähköinen

Numerosarjan koodi	Nimi	Seuraava	Muoto	Arkistointi
196ALK	196 Alkusaldot		196AS20##	sähköinen
196AKT	196 Aktivoinnit	46	AKT#####	sähköinen
196ALV	196 Alv-maksuajo	12	ALV#####	sähköinen
196HYV	196 Hyvitysten palautus	102	HYV#####	sähköinen
196KOM	196 Käyttöomaisuustapahtumat	3 871	KOM#####	sähköinen
196KPL0	196 ProConsona kp-liittymä	359	50#####	sähköinen
196KPL1	196 Sonet varasto kp-liittymä	15	51#####	sähköinen
196KVS	196 Kirjanpidon konversio	46	KVS#####	sähköinen
196ManKu	196 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	12	31#####	sähköinen
196ManSu	196 Asiakkaan manuaaliset suoritukset	323	34#####	sähköinen
196MuisE	196 Muistiotositteet Excelistä	914	17#####	sähköinen
196MYL_10	196 Laskulaji 10	527	10#####	sähköinen
196MYL_11	196 Laskulaji 11	691	11#####	sähköinen
196MYL_20	196 Laskulaji 20	634	20#####	sähköinen
196MYL_22	196 Laskulaji 22	596	22#####	sähköinen
196MYL_30	196 Laskulaji 30	48	30#####	sähköinen
196MYL_32	196 Laskulaji 32	80	32#####	sähköinen
196MYL_41	196 Laskulaji 41	6	41#####	sähköinen
196MYL_54	196 Laskulaji 54	2 022	54#####	sähköinen
196MYL_61	196 Laskulaji 61	322	61#####	sähköinen
196MYL_62	196 Laskulaji 62	387	62#####	sähköinen
196MYL_70	196 Laskulaji 70	167	70#####	sähköinen
196MYL_75	196 Laskulaji 75	1 719	75#####	sähköinen
196OR	196 Ostolaskut Rondo	11 675	2#####	sähköinen
196OSM	196 Ostoreskontramaksut	486	21#####	sähköinen
196Palkka	196 Palkkatositteet	30	13#####	sähköinen
196Pankki	196 Pankkitositteet	820	120#####	sähköinen
196PerSu	196 Perintätoimiston suoritukset	878	32#####	sähköinen
196Viite	196 Asiakkaan viitemaksut	13 720	31#####	sähköinen
196XAKOM	196 Käyttöomaisuuden konversio	3	XAKOM###	sähköinen

Kirjanpitoaineisto säilytetään kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n mukaisesti

VI TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Hausjärvellä 30. päivänä maaliskuuta 2021

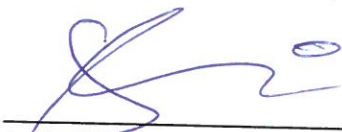
HAUSJÄRVEN KUNNANHALLITUS

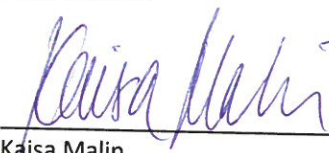
Heini Ristavaara, puheenjohtaja

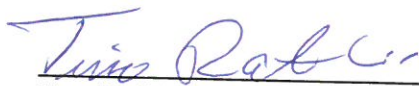
Simo Jaakkola

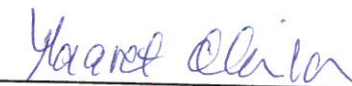
Jarkko Strähle

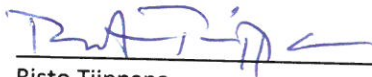
Kaisa Malin

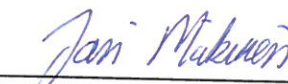
Timo Ratilainen

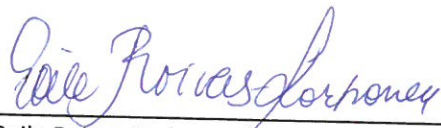
Maaret Ollila

Risto Tiippana

Jari Mäkinen

Soile Roivas-Korhonen

KUNNNANJOHTAJA

Pekka Määttä, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hausjärvellä ____ / ____ 2021

KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala, JHTT